

De jacht mag er zijn!

De visie van de Nederlandse bevolking op jacht, beheer en schadebestrijding

Onderzoek naar de opinies en percepties van de Nederlandse bevolking met betrekking tot de benutting van wild, in de vorm van jacht, beheer en schadebestrijding

In opdracht van: Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, maart 2019

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Onderzoeksopzet	3
2. De taken en verantwoordelijkheden van de jager (bekendheid met de taken / activiteiten van de jager)	10
3. De taken en verantwoordelijkheden van de jager (voor- of tegenstander inzake de taken / activiteiten van de jager)	16
4. De plichten van de jager (Wist u dat?)	23
5. Wanneer is het schieten van wilde dieren toegestaan	28
6. Jagen en duurzaam voedsel	34
7. Jagen en veiligheid	47
8. Jagen, landbouw en natuurbeheer	50
9. Jagen en politiek	63
10. Demografische gegevens van de respondenten	69
11. Clusteranalyse	74
12. Conclusies	87

1. Onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding

De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (hierna Jagersvereniging te noemen) voert sinds 2005 periodiek onderzoek uit naar het maatschappelijk draagvlak voor de benutting van wild, in de vorm van jacht, beheer en schadebestrijding.

Een beeld van het maatschappelijk draagvlak voor de benutting van wild is belangrijk voor de positie-, beleids- en strategiebepaling van de Jagersvereniging. Om deze reden heeft de Jagersvereniging besloten wederom een uitgebreid en representatief onderzoek uit te laten voeren onder de Nederlandse bevolking om te toetsen wat de werkelijke opinies en percepties van de Nederlandse bevolking zijn.

In 2014, 2015 en 2017 heeft de Jagersvereniging ook grootschalig onderzoek uitgevoerd onder de Nederlandse bevolking. Het onderzoek van februari 2019 is hier een vervolg op.

Kortom: de Jagersvereniging wil weten hoe er gedacht wordt over de jacht in Nederland.

1.2 Doelstelling

Het uitvoeren van een representatief onderzoek onder de Nederlandse bevolking met als doel het inzichtelijk maken:

- Van de mate waarin de Nederlandse bevolking bekend is met de plichten, taken en verantwoordelijkheden van jagers
- Van de mate waarin de Nederlandse bevolking voor- of tegenstander is ten aanzien van de plichten, taken en verantwoordelijkheden van jagers
- Hoe de Nederlandse bevolking de benutting van wild, in de vorm van jacht, beheer en schadebestrijding percipieert

1.3 Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

Doelgroepen

Voor dit kwantitatieve online onderzoek is een doorsnee van de Nederlandse bevolking benaderd met een juiste balans ten aanzien van leeftijd, opleiding, de plaats waar men woont (Nielsen gebieden), inkomen, beroepssituatie en geslacht. Er is een minimale leeftijd gehanteerd van 18 jaar. Uitnodigingen zijn representatief verzonden. De doelgroep is benaderd met een algemeen onderzoek over de jacht in Nederland. In de teksten en vragen is op geen enkele manier melding gemaakt van het feit, dat het om een onderzoek van de Jagersvereniging ging. Ook het logo en huisstijlelementen van de Jagersvereniging zijn niet toegepast.

Benaderingswijze

De meting vindt kwantitatief plaats. Via een uitnodiging wordt men geattendeerd op het onderzoek. In de uitnodiging is een link opgenomen naar een online vragenlijst. Er worden zoveel uitnodigingen verstuurd tot er een respons van ± 3.000 volledig ingevulde vragenformulieren is gerealiseerd. De ervaringen van de afgelopen jaren leert dat onderzoeken als deze bij een respons van 1.000 tot 3.000 volledig ingevulde vragenformulieren een representatief beeld opleveren.

Het monitoren van de respons

Gaandeweg de responsverzameling wordt gemonitord of de respons representatief is. Tijdens het onderzoek zijn procedures gehanteerd om inconsistente invulgedrag van respondenten op te sporen. Hier kan worden gedacht aan respondenten die de vragenlijst zo snel invullen dat niet kan worden aangenomen dat de vragen ook gelezen zijn of respondenten die overal de eerste invulmogelijkheid bij een vraag invullen.

1.4 Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

Opstellen vragenlijst

De vragenlijst is in samenwerking met betrokkenen binnen de Jagersvereniging opgesteld.

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd tussen 25 februari en 4 maart 2019. In eerste instantie zijn er 500 uitnodigingen uitgestuurd als test. Na de test zijn nog eens 2.800 uitnodigingen in verschillende batches verstuurd.

Representativiteit

3.075 respondenten hebben in februari / maart van dit jaar meegewerkt aan het invullen van een uitgebreide digitale vragenlijst van de Jagersvereniging op het internet. Dit is substantieel. Hierdoor ontstaat een behoorlijk beeld over de opinies en percepties van de bevolking in Nederland. Anders gezegd: het onderzoek geeft een goed beeld hoe de bevolking denkt over de benutting van wild, in de vorm van jacht, beheer en schadebestrijding.

Dit onderzoeksresultaat uit 2019 staat niet op zichzelf. De afgelopen jaren zijn er reeds drie onderzoeken uitgevoerd onder de Nederlandse bevolking door de Jagersvereniging. De volgende aantallen zijn hier op van toepassing.

- 2014 – 1.051 respondenten
- 2015 – 3.121 respondenten
- 2017 – 2.017 respondenten

1.4 Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

Dit betekent dat totaal 9.264 respondenten de vragenlijsten inmiddels volledig hebben ingevuld in de vier verschillende onderzoeken van de Jagersvereniging.

Deze vier onderzoeken van de Jagersvereniging laten sterk overeenkomende onderzoeksresultaten zien. Daarnaast vertonen de onderzoeksresultaten van de Jagersvereniging sterke overeenkomsten met het onderzoeksresultaat van de Hubertus Vereniging (2018) in Vlaanderen en het onderzoeksresultaat van Natuurmonumenten, uitgevoerd door Wageningen Environmental Research / Alterra (2013). De titel van dit onderzoek is 'Publieke visies op het beheer van wilde dieren'. Daarnaast liggen de onderzoeksresultaten in lijn met een onderzoek uitgevoerd door de Duitse dierenrechtenorganisatie PETA. PETA is de grootste dierenrechtenorganisatie ter wereld. In juli 2018 heeft PETA onderzoek gedaan naar het maatschappelijk draagvlak voor jacht in Duitsland.

In het onderzoek van de Jagersvereniging van februari / maart 2019 laten de variabelen geslacht, leeftijd en in welke Nielsen gebieden men woonachtig is, een representatief beeld zien (niet statistisch significant, dus geen verschil, dus representatief). Vooral geslacht is belangrijk. Uit andere onderzoeken, waaronder het onderzoek van Wageningen Environmental Research / Alterra, blijkt dat vrouwen een iets negatiever beeld hebben dan mannen over de jacht. Dit beeld komt ook naar voren in de onderzoeken uitgevoerd door de Jagersvereniging in Nederland en de Hubertus Vereniging in Vlaanderen.

De variabelen opleiding en gezinssamenstelling laten een minder representatief beeld zien. Dit komt voornamelijk doordat de staffels die het CBS hanteert. De staffel bevatten een grotere hoeveelheid cohorten (groepen). Hierdoor neemt de kans toe dat het eindresultaat statistisch significant afwijkend is. Oftewel de kans neemt toe dat het resultaat in meer of minder mate niet representatief is.

1.5 Verantwoording onderzoeken uit 2015, 2017 en 2019

	Aantallen (#) in 2015	In procenten (%) in 2015	Aantallen (#) in 2017	In procenten (%) in 2017	Aantallen (#) in 2019	In procenten (%) in 2019
Totaal aantal respondenten	3.440	100 %	2.244	100 %	3.300	100%
Respondenten, maar non-starts	80	2 %	55	2 %	60	2%
Respondent die gestart zijn met het invullen van de vragenlijst	3.360	98%	2.189	98%	3.240	98%
Respondenten die ergens zijn gestopt met het invullen van de vragenlijst of vragenlijsten die zijn verwijderd door de survey validator*	239	7 %	129	6 %	165	5%
Respondenten die de vragenlijst volledig hebben ingevuld (completes)	3.121	91 %	2.061	92 %	3.075	93%
Average completion time	8 minuten en 58 seconden		8 minuten en 37 seconden		6 minuten en 2 seconden	

*Indien bij het invullen van de vragenlijst afwijkend invulgedrag wordt geconstateerd (bijvoorbeeld een respondent vult overal de eerste invoermogelijkheid in of de respondent vult de vragenlijst in bijvoorbeeld 1 minuut in), dan worden dergelijke vragenlijsten verwijderd uit het onderzoeksbestand en derhalve niet gebruikt voor de analyses en rapportages.

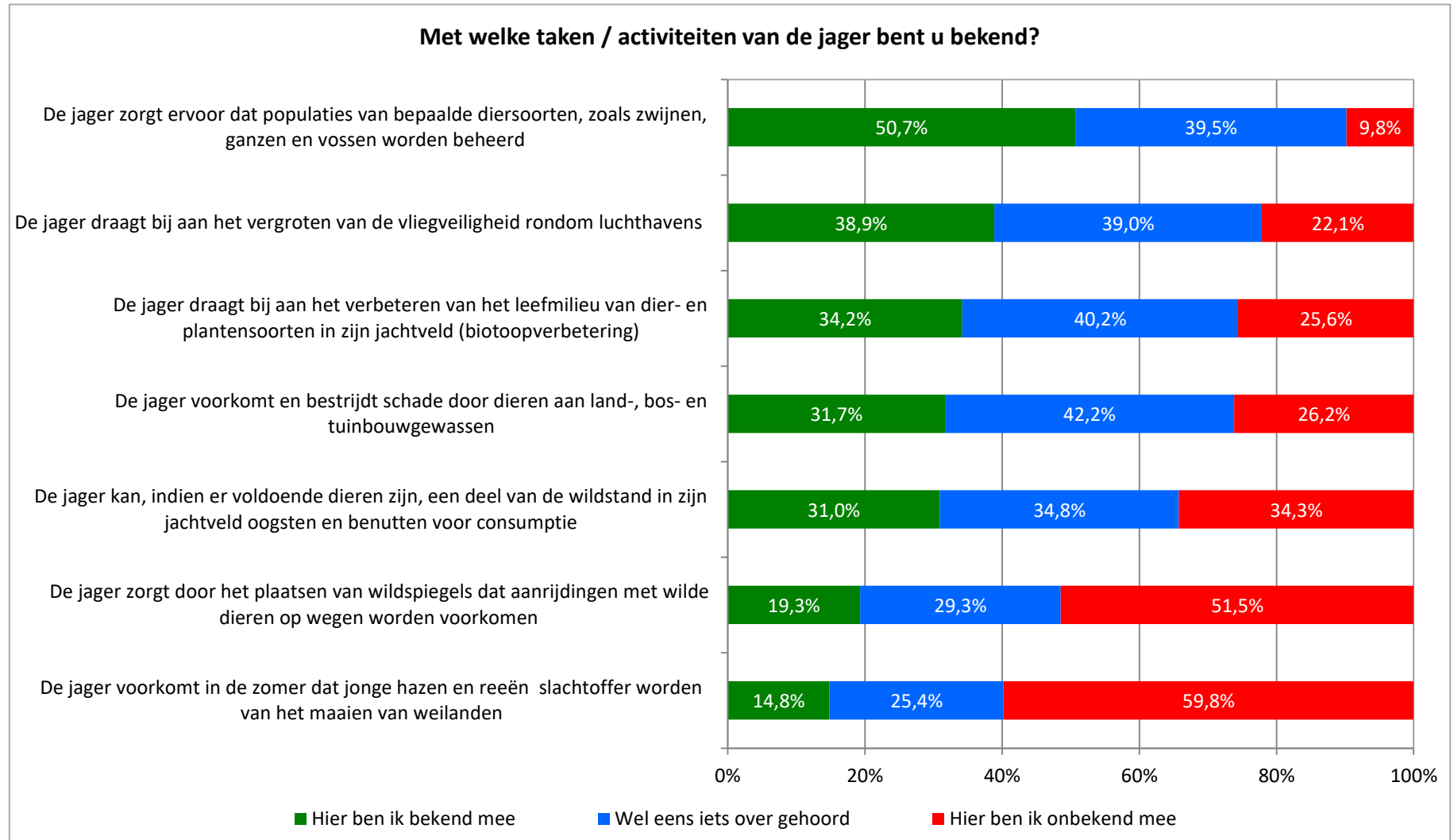
In deze editie van het onderzoek is het woord 'beheerd' vervangen door het woord 'bejaagd'. Het woord 'beheerd' is ook toegepast in de editie van 2015. Deze vervanging kan van invloed zijn op de beantwoording van de vragen. De discussies in de politiek en de media over het grofwild in de Waterleidingduinen en de Oostvaardersplassen kan van invloed zijn op de beantwoording van de vraag

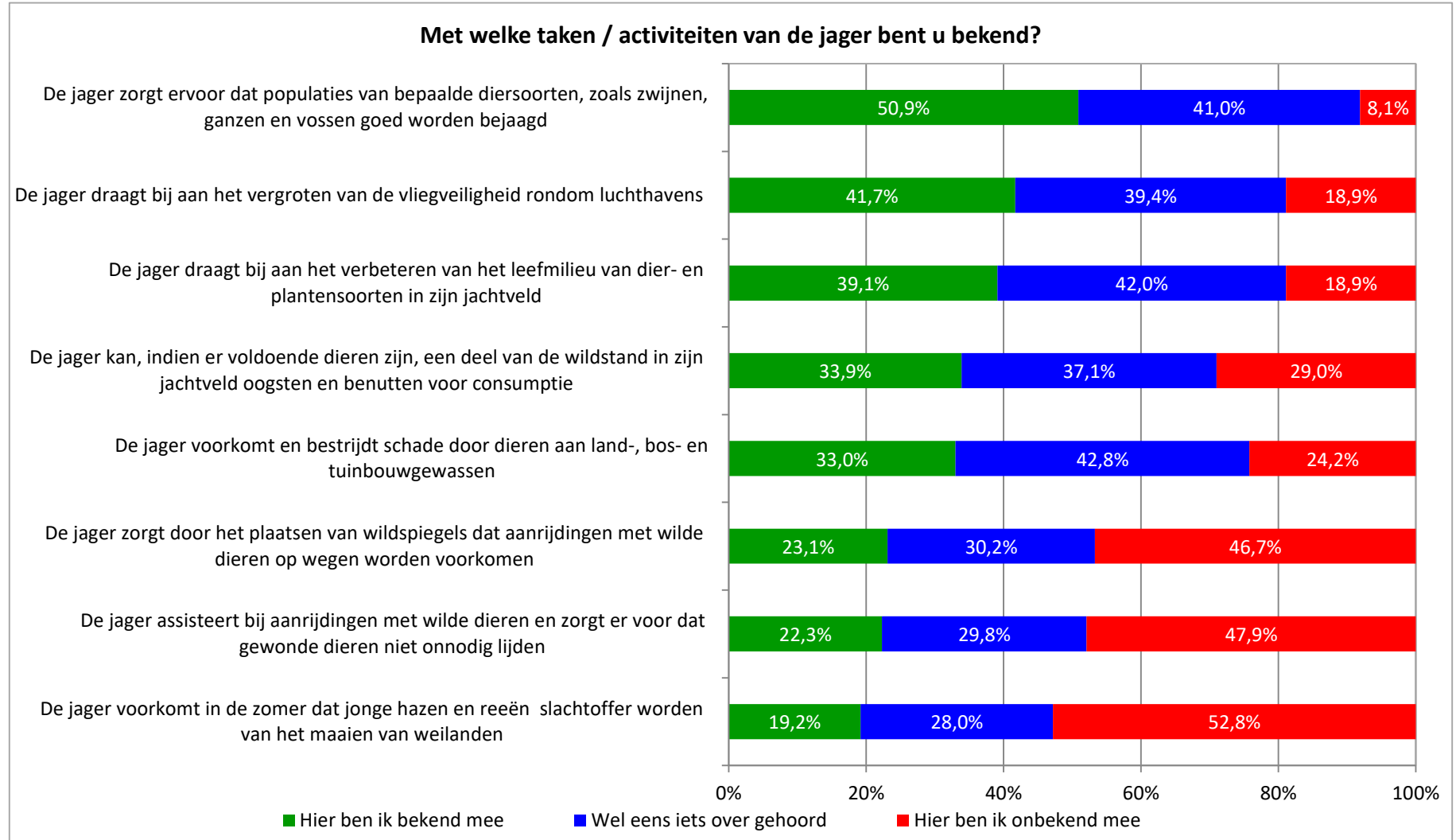

2. De bekendheid met de taken en verantwoordelijkheden van de jager

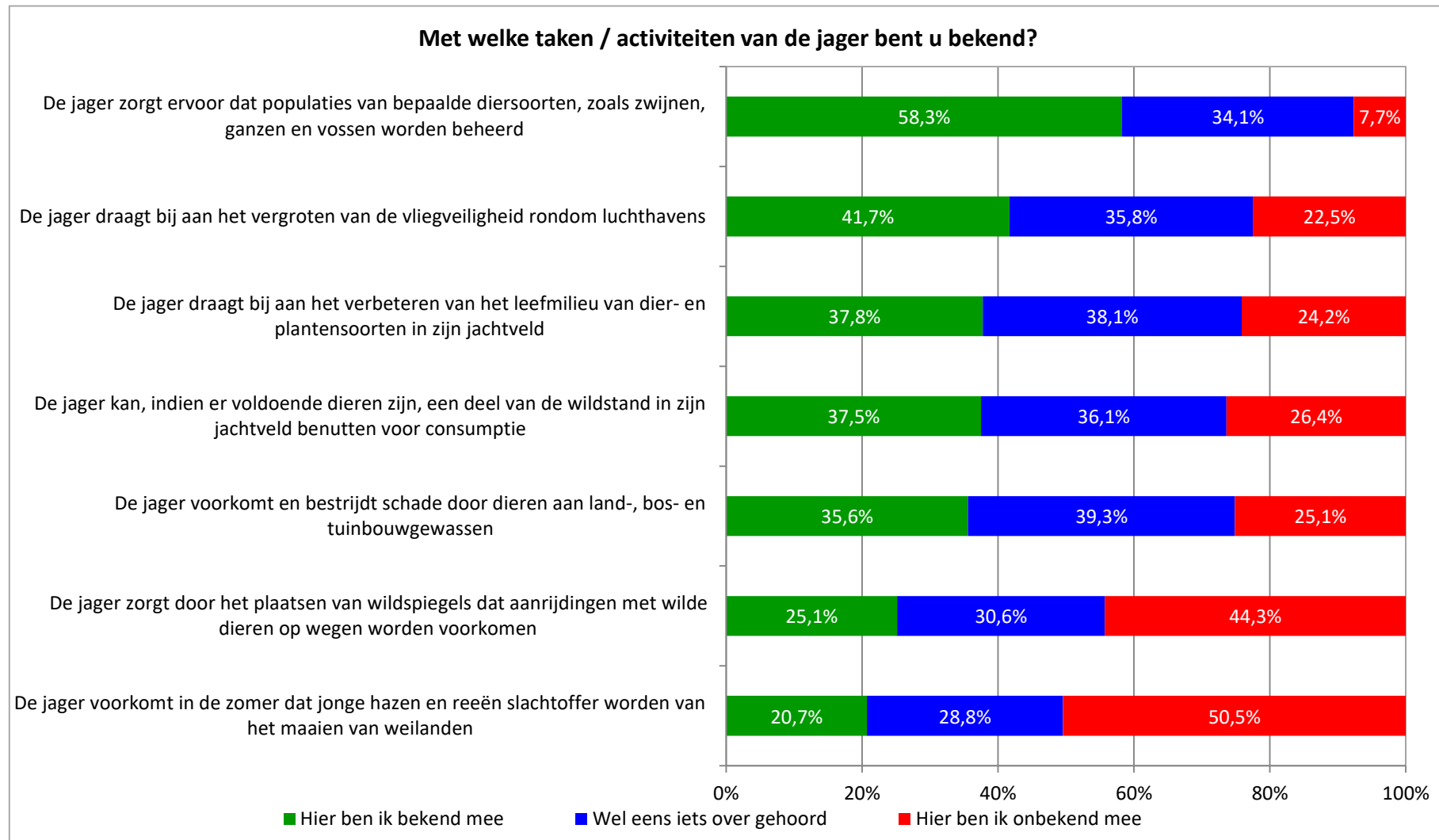
2.1 De taken en verantwoordelijkheden van de jager (2015)

2.2 De taken en verantwoordelijkheden van de jager (2017)

2.3 De taken en verantwoordelijkheden van de jager (2019)

2.4 De taken en verantwoordelijkheden van de jager in 2015, 2017 en 2019

Met welke taken / activiteiten van de jager bent u bekend

Vragen	Hier ben ik bekend mee			Wel eens iets over gehoord			Hier ben ik onbekend mee		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
De jager zorgt ervoor dat populaties van bepaalde diersoorten, zoals zwijnen, ganzen en vossen goed worden beheerd	50,7%	50,9%	58,3%	39,5%	41,0%	34,1%	9,8%	8,1%	7,7%
De jager draagt bij aan het vergroten van de vliegveiligheid rondom luchthavens	38,9%	41,7%	41,7%	39,0%	39,4%	35,8%	22,1%	18,9%	22,5%
De jager kan, indien er voldoende dieren zijn, een deel van de wildstand in zijn jachtveld oogsten en benutten voor consumptie	31,0%	33,9%	37,5%	34,8%	37,1%	36,1%	34,3%	29,0%	26,4%
De jager draagt bij aan het verbeteren van het leefmilieu van dieren plantensoorten in zijn jachtveld	34,2%	39,1%	37,8%	40,2%	42,0%	38,1%	25,6%	18,9%	24,2%
De jager voorkomt in de zomer dat jonge hazen en reeën slachtoffer worden van het maaien van weilanden	14,8%	19,2%	20,7%	25,4%	28,0%	28,8%	59,8%	52,8%	50,5%
De jager voorkomt en bestrijdt schade door dieren aan land-, bos- en tuinbouwgewassen	31,7%	33,0%	35,6%	42,2%	42,8%	39,3%	26,2%	24,2%	25,1%
De jager zorgt door het plaatsen van wildspiegels dat aanrijdingen met wilde dieren op wegen worden voorkomen	19,3%	23,1%	25,1%	29,3%	30,2%	30,6%	51,5%	46,7%	44,3%
*De jager assisteert bij aanrijdingen met wilde dieren en zorgt er voor dat gewonde dieren niet onnodig lijden		22,3%			29,8%			47,9%	

 Toename bekendheid met de taken / activiteiten van de jager ten opzichte van het jaar daarvoor

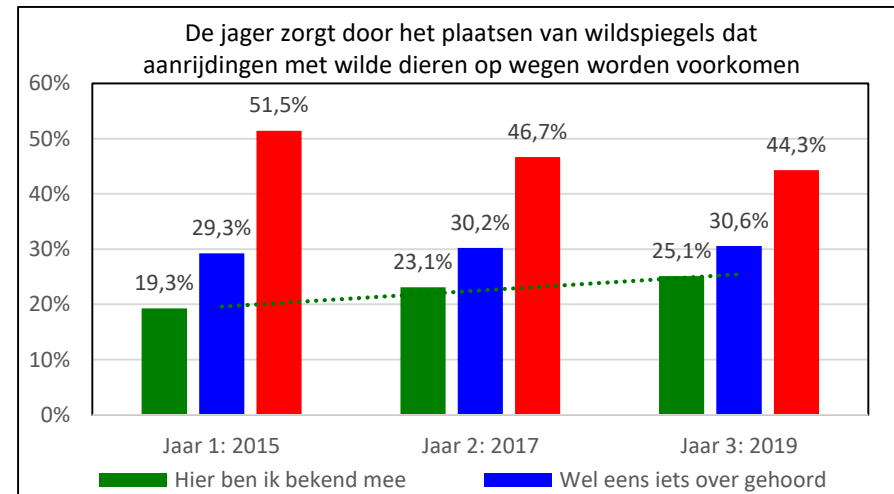
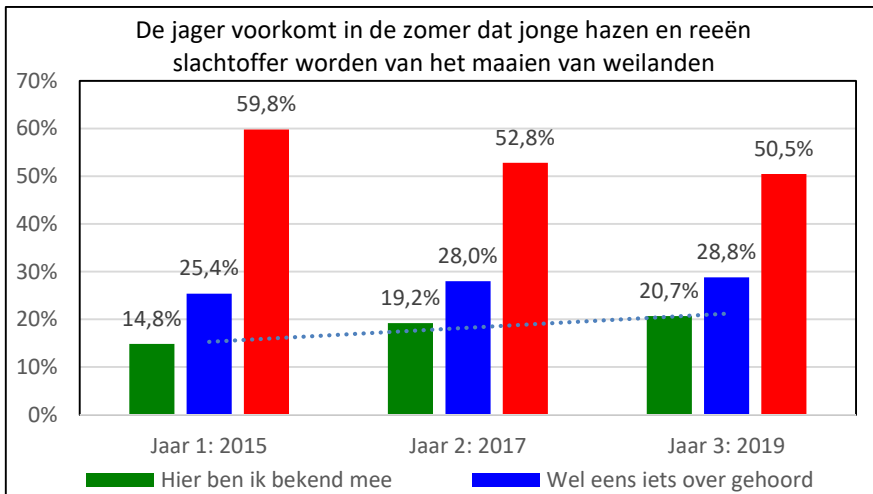
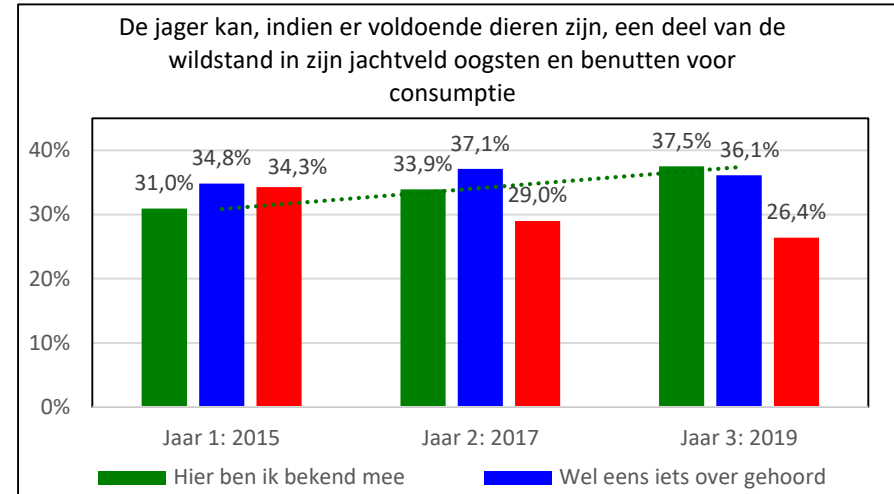
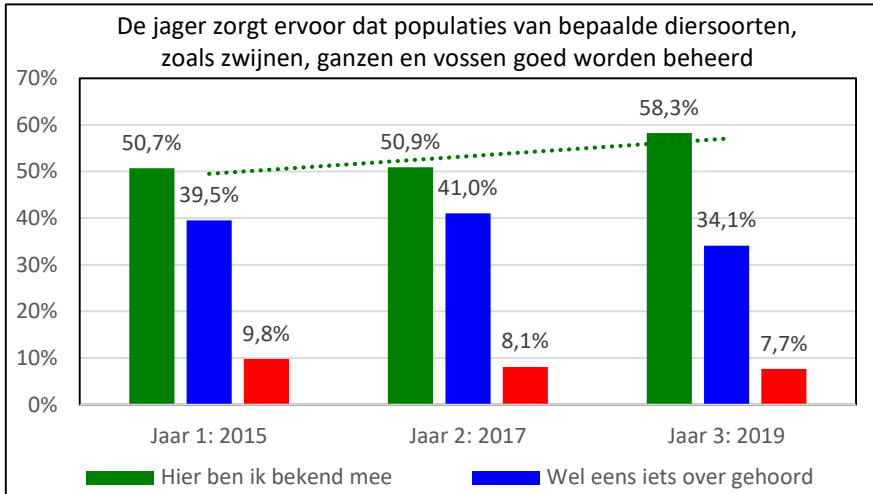
 Gelijkblijvende bekendheid met de taken / activiteiten van de jager ten opzichte van het jaar daarvoor

 Afname bekendheid met de taken / activiteiten van de jager ten opzichte van het jaar daarvoor

* Deze vraag is in 2015 en 2019 niet gesteld

2.5 De taken en verantwoordelijkheden van de jager

Toename van de bekendheid met de taken / activiteiten van de jager

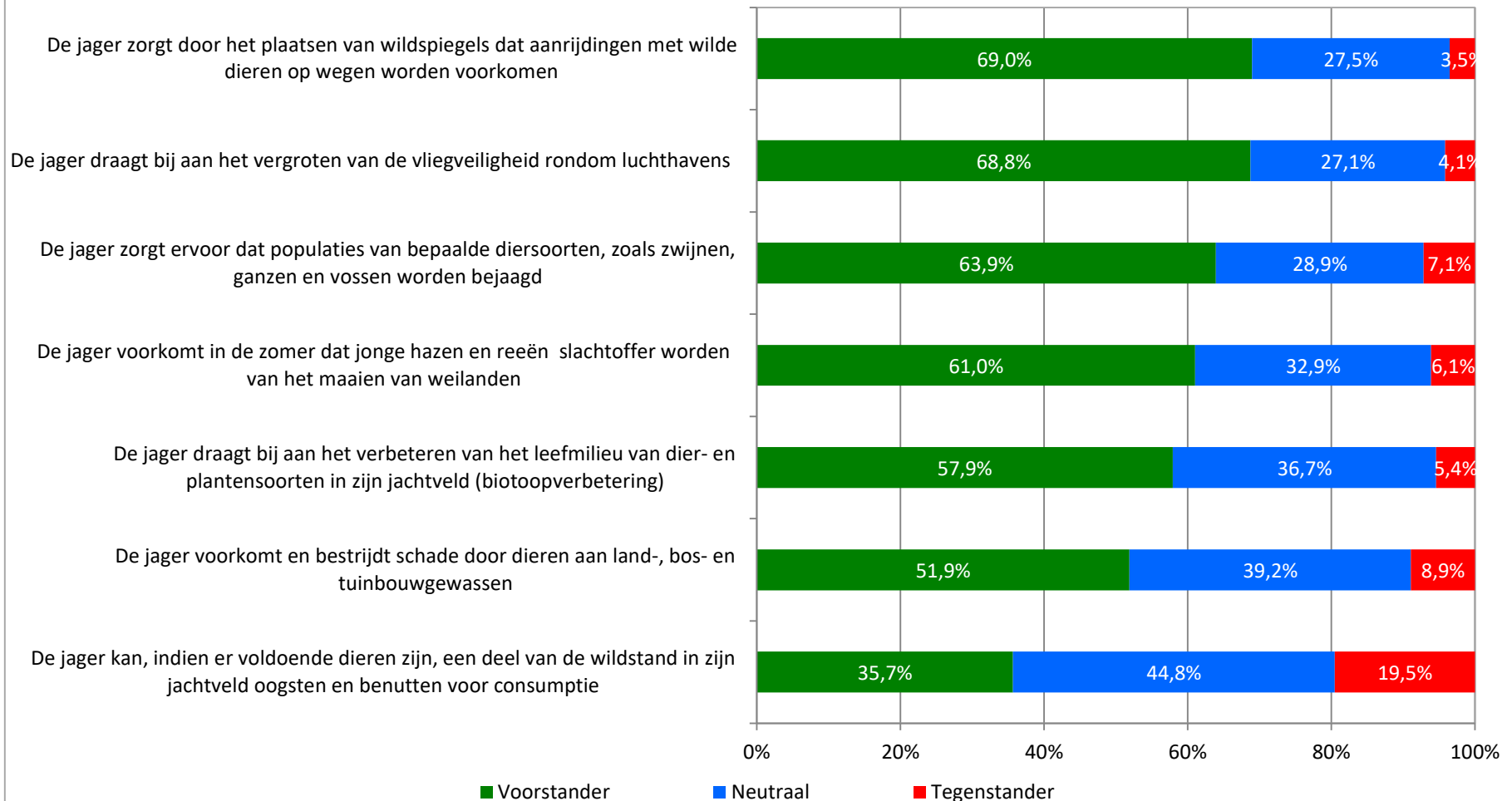

3. Voor- of tegenstander inzake de taken en verantwoordelijkheden van de jager

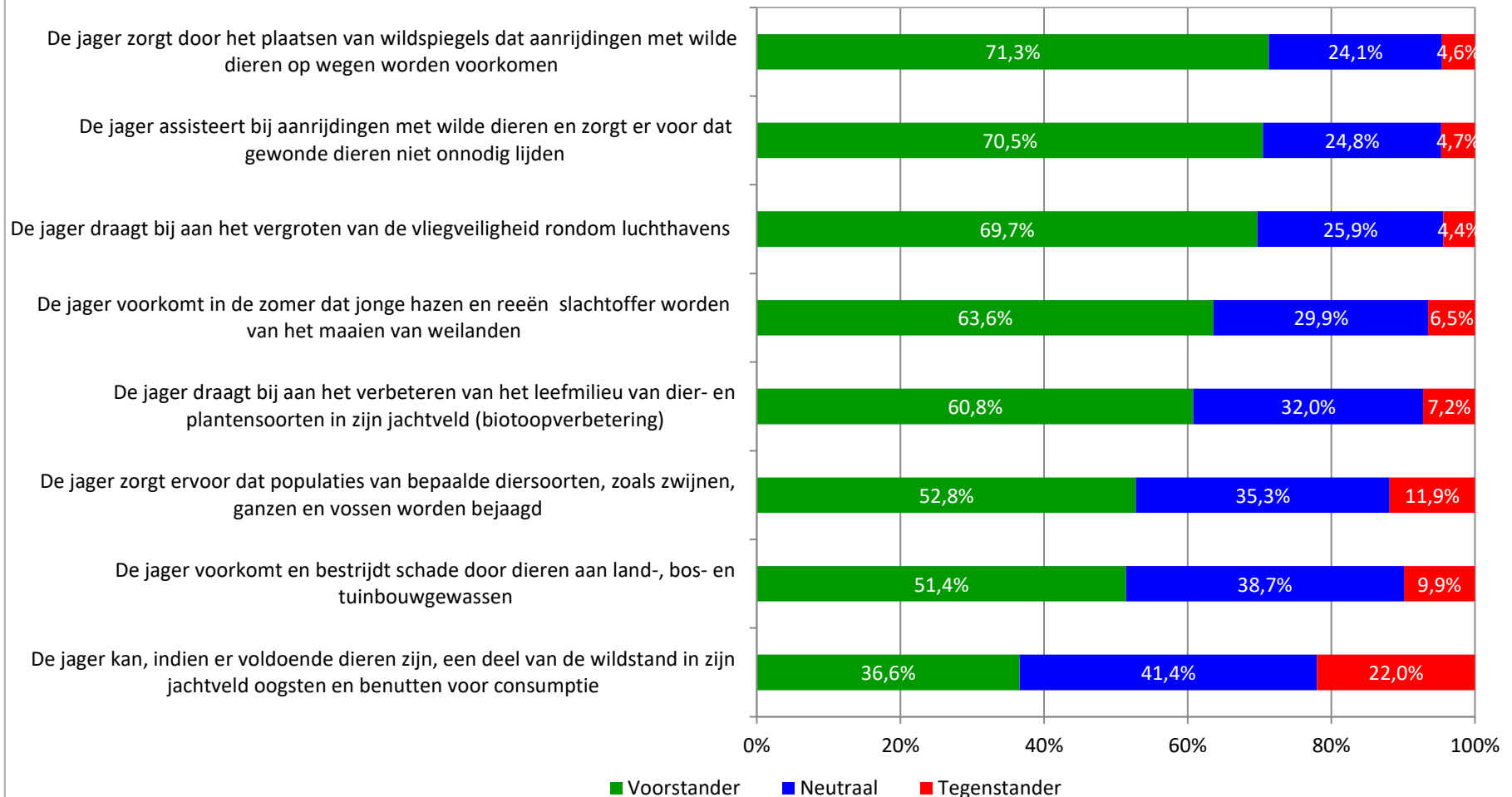
3.1 De taken en verantwoordelijkheden van de jager (2015)

Geef aan of u voorstander, neutraal of tegenstander bent aangaande de volgende uitspraken?

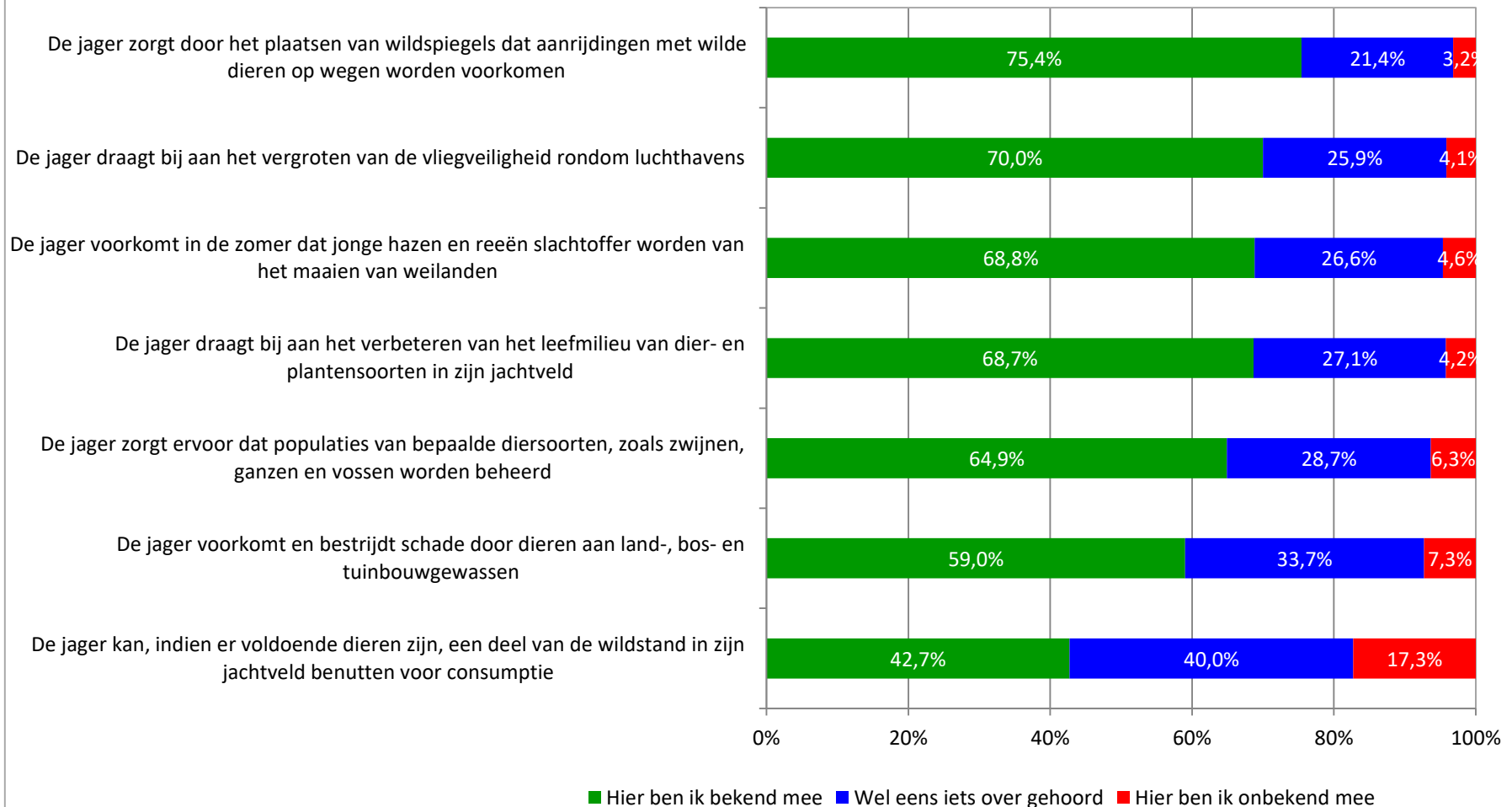
3.2 De taken en verantwoordelijkheden van de jager (2017)

Geef aan of u voorstander, neutraal of tegenstander bent aangaande de volgende uitspraken?

3.3 De taken en verantwoordelijkheden van de jager (2019)

Geef aan of u voorstander, neutraal of tegenstander bent aangaande de volgende uitspraken?

3.4 De taken en verantwoordelijkheden van de jager

Geef aan of u voorstander, neutraal of tegenstander bent aangaande de volgende uitspraken

Vragen	Voorstander			Neutraal			Tegenstander		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
De jager zorgt door het plaatsen van wildspiegels dat aanrijdingen met wilde dieren op wegen worden voorkomen	69,0%	71,3%	75,4%	27,5%	24,1%	21,4%	3,5%	4,6%	3,2%
De jager draagt bij aan het vergroten van de vliegveiligheid rondom luchthavens	68,8%	69,7%	70,0%	27,1%	25,9%	25,9%	4,1%	4,4%	4,1%
De jager voorkomt in de zomer dat jonge hazen en reeën slachtoffer worden van het maaien van weilanden	61,0%	63,6%	68,8%	32,9%	29,9%	26,6%	6,1%	6,5%	4,6%
De jager draagt bij aan het verbeteren van het leefmilieu van dieren en plantensoorten in zijn jachtveld	57,9%	60,8%	68,7%	36,7%	32,0%	27,1%	5,4%	7,2%	4,2%
De jager zorgt ervoor dat populaties van bepaalde diersoorten, zoals zwijnen, ganzen en vossen goed worden beheerd	63,8%	52,8%	64,9%	28,9%	35,3%	28,7%	7,1%	11,9%	6,3%
De jager voorkomt en bestrijdt schade door dieren aan land-, bos- en tuinbouwgewassen	51,9%	51,4%	59,0%	39,2%	38,7%	33,7%	8,9%	9,9%	7,3%
De jager kan, indien er voldoende dieren zijn, een deel van de wildstand in zijn jachtveld oogsten en benutten voor consumptie	35,7%	36,6%	42,7%	44,8%	41,4%	40,0%	19,5%	22,0%	17,3%
De jager assisteert bij aanrijdingen met wilde dieren en zorgt er voor dat gewonde dieren niet onnodig lijden *		70,5%			24,8%			4,7%	

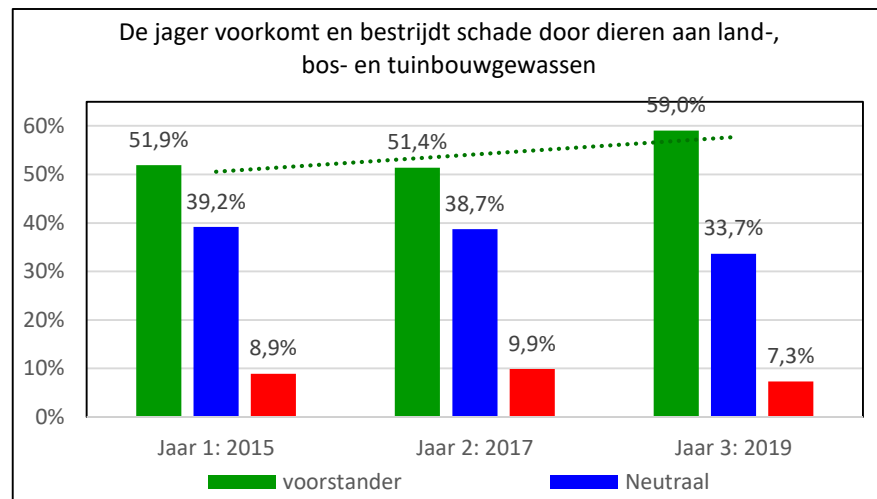
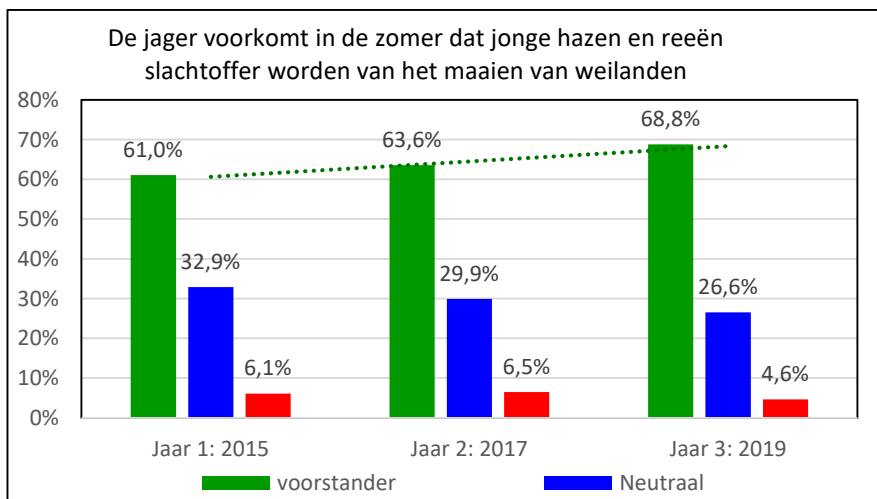
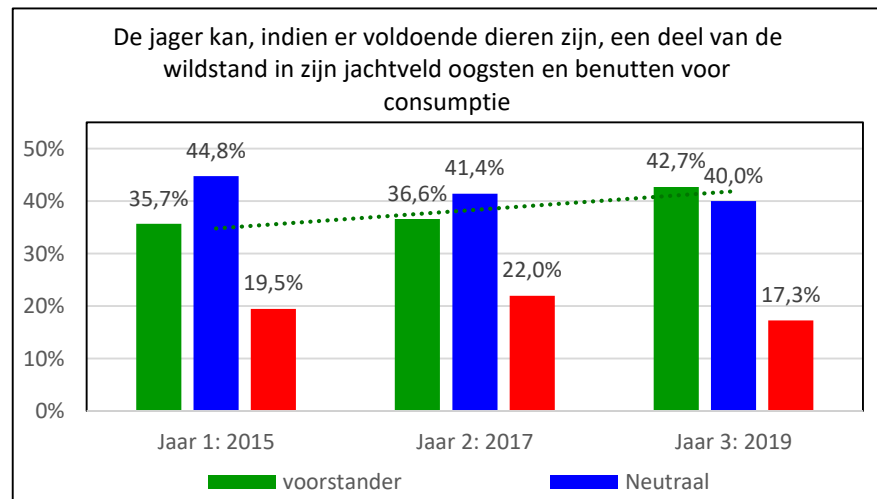
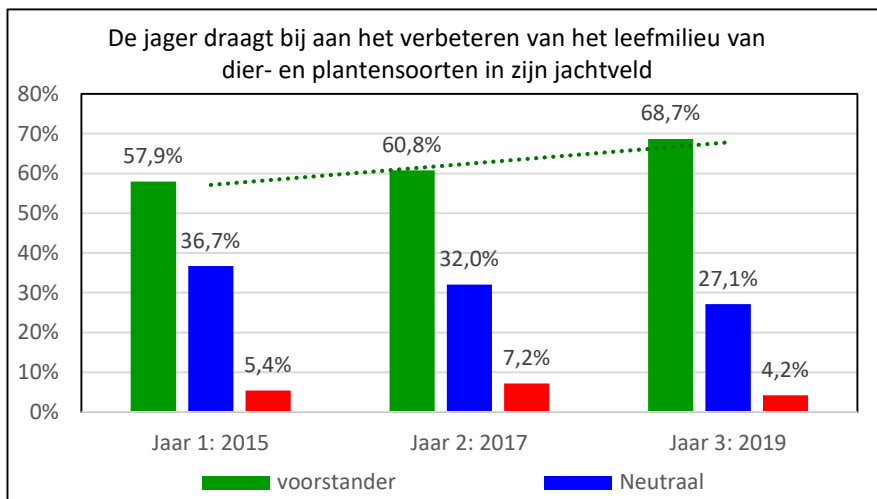
 Toename van het aantal voorstanders ten opzichte van het jaar daarvoor

 Afname van het aantal voorstanders ten opzichte van het jaar daarvoor

* Deze vraag is in 2015 en 2019 niet gesteld

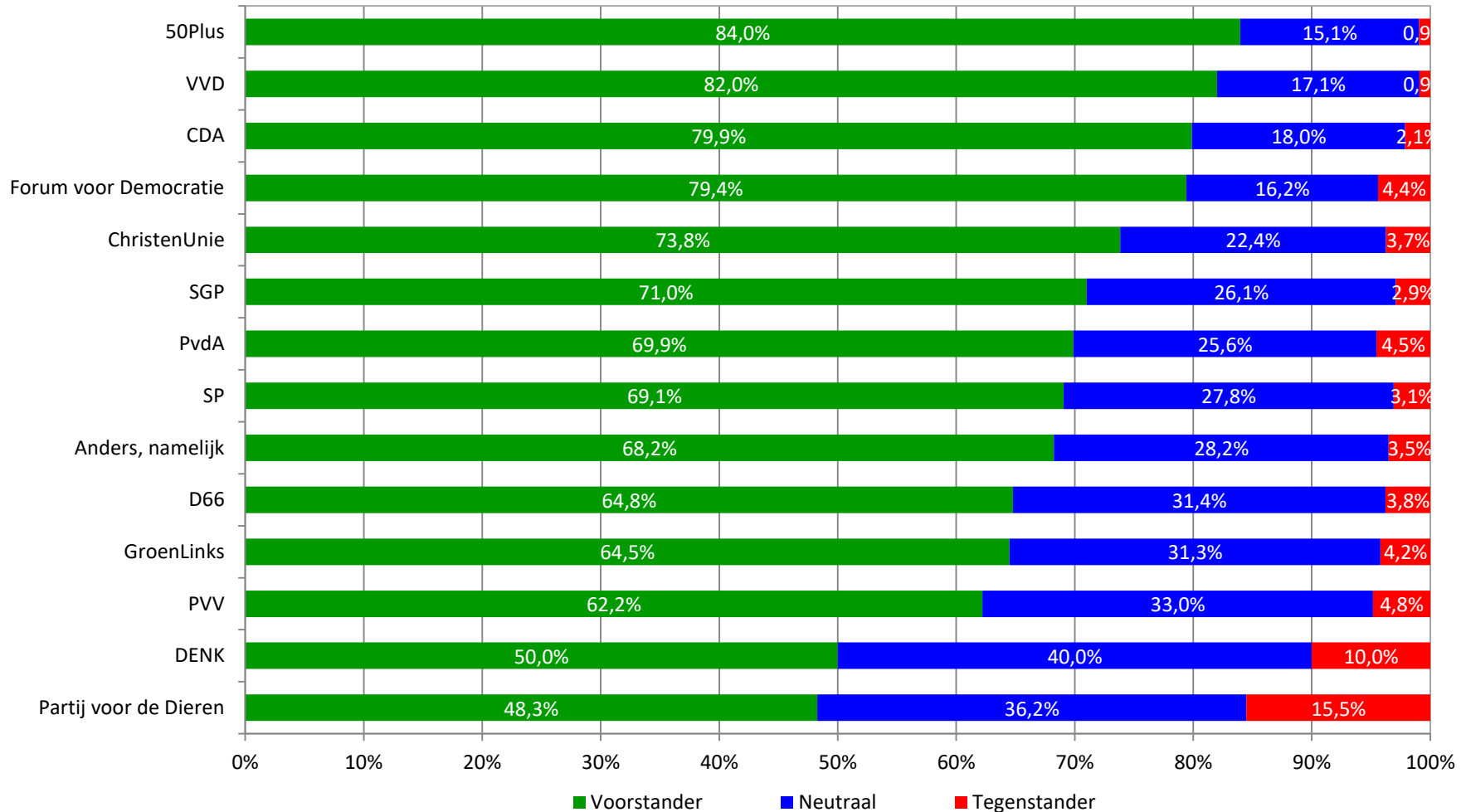
3.5 De taken en verantwoordelijkheden van de jager in 2015, 2017 en 2019

Toename van het aantal voorstanders aangaande de volgende uitspraken

3.6 De taken en verantwoordelijkheden van de jager in 2019 (per politieke partij)

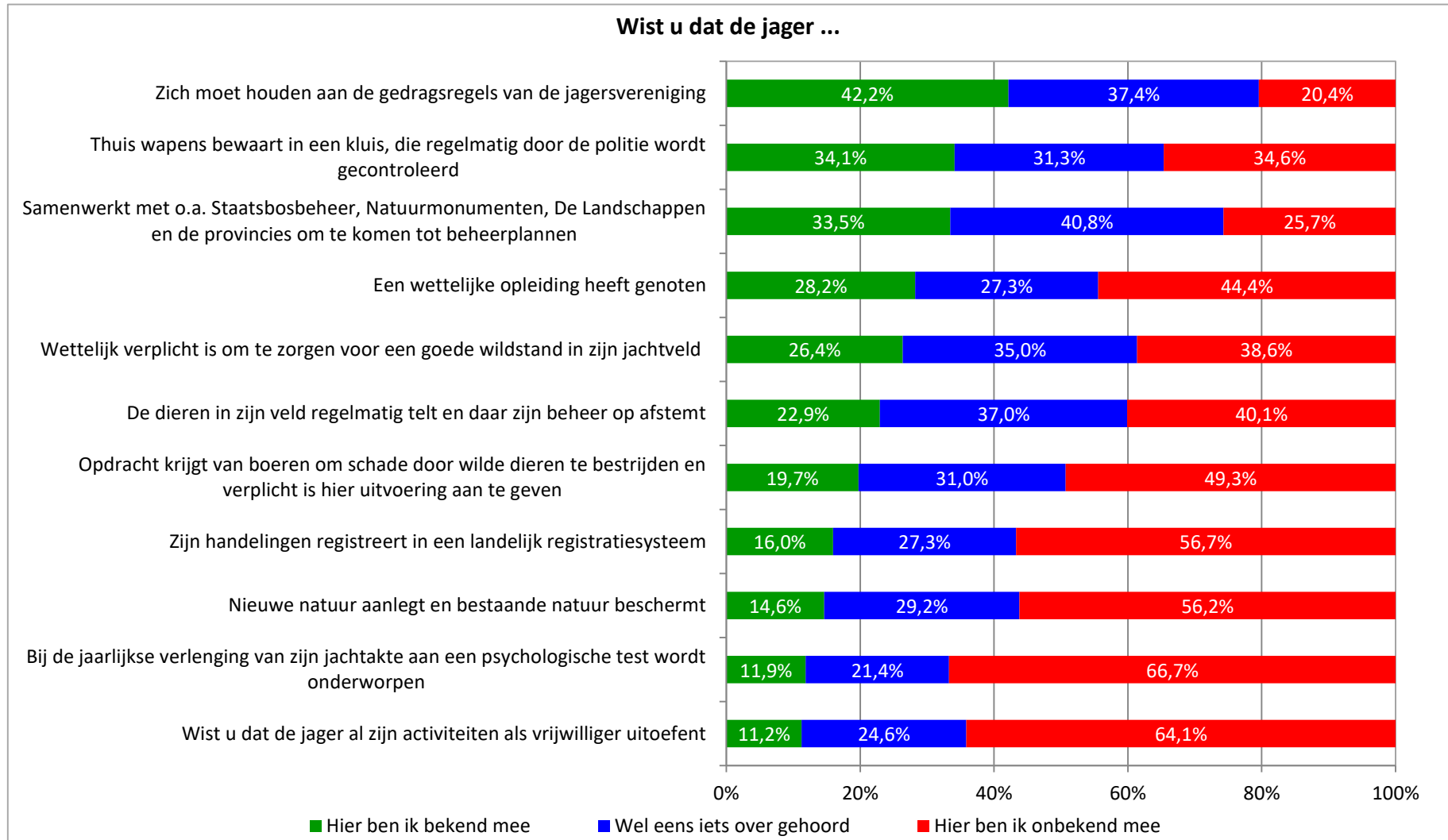
De jager draagt bij aan het vergroten van de vliegveiligheid rondom luchthavens

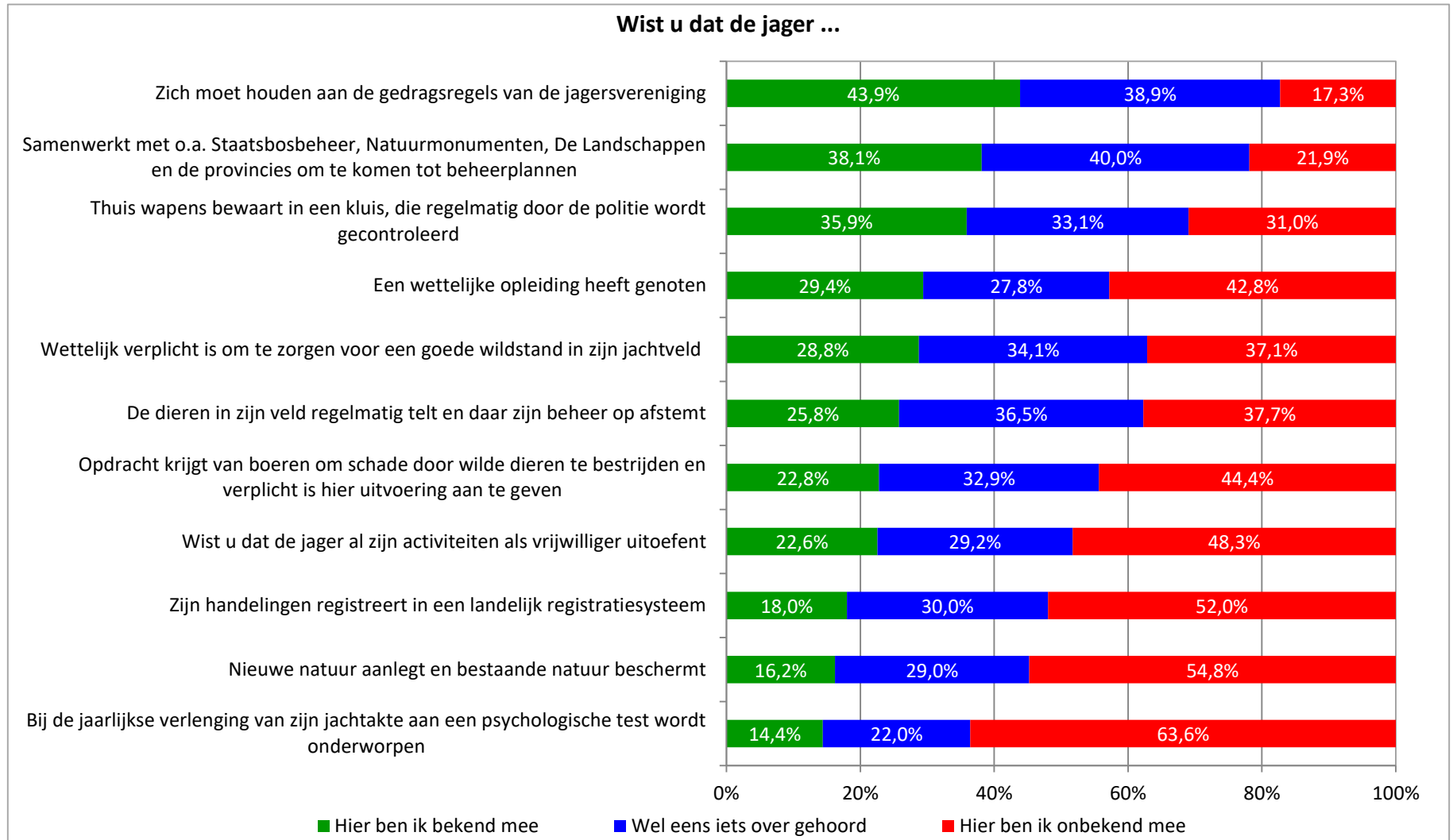

4. De plichten van de jager

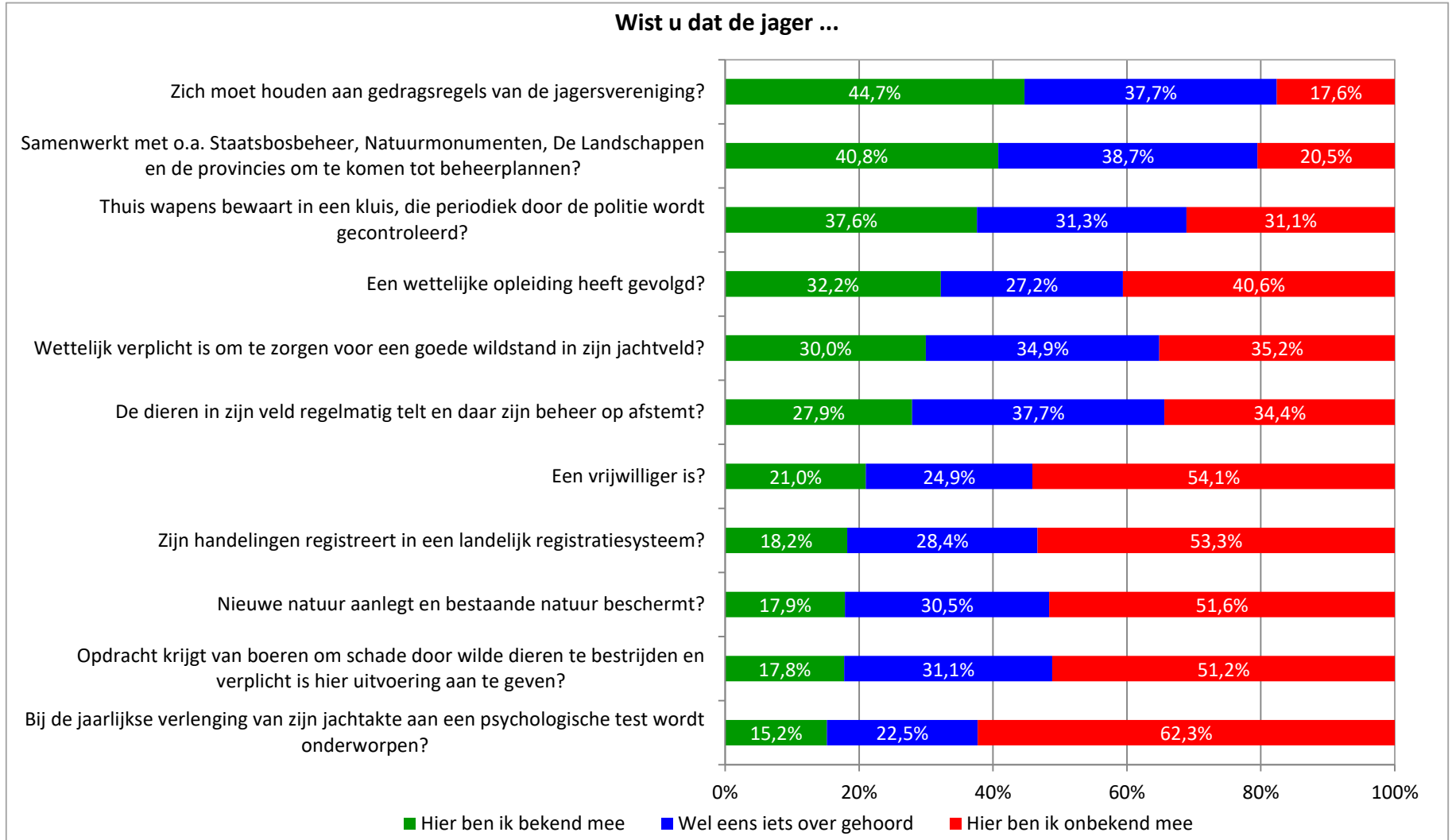
4.1 De plichten van de jager (2015)

4.2 De plichten van de jager (2017)

4.3 De plichten van de jager (2019)

4.4 De plichten van de jager

Met welke plichten van de jager bent u bekend?

Wist u dat de jager ...	Hier ben ik bekend mee			Wel eens iets over gehoord			Hier ben ik onbekend mee		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Zich moet houden aan de gedragsregels van de jagersvereniging	42,2%	43,9%	44,7%	37,4%	38,9%	37,7%	20,4%	17,3%	17,6%
Samenwerkt met o.a. Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en de provincies om te komen tot beheerplannen	33,5%	38,1%	40,8%	40,8%	40,0%	38,7%	25,7%	21,9%	20,5%
Thuis wapens bewaart in een kluis, die regelmatig door de politie wordt gecontroleerd	34,1%	35,9%	37,6%	31,3%	33,1%	31,3%	34,6%	31,0%	31,1%
Een wettelijke opleiding heeft genoten	28,2%	29,4%	32,2%	27,3%	27,8%	27,2%	44,4%	42,8%	40,6%
Wettelijk verplicht is om te zorgen voor een goede wildstand in zijn jachtveld	26,4%	28,8%	30,0%	35,0%	34,1%	34,9%	38,6%	37,1%	35,2%
De dieren in zijn veld regelmatig telt en daar zijn beheer op afstemt	22,9%	25,8%	27,9%	37,0%	36,5%	37,7%	40,1%	37,7%	34,4%
Zijn handelingen registreert in een landelijk registratiesysteem	16,0%	18,0%	18,2%	27,3%	30,0%	28,4%	56,7%	52,0%	53,3%
Nieuwe natuur aanlegt en bestaande natuur beschermt	14,6%	16,2%	17,9%	29,2%	29,0%	30,5%	56,2%	54,8%	51,6%
Opdracht krijgt van boeren om schade door wilde dieren te bestrijden en verplicht is hier uitvoering aan te geven	19,7%	22,8%	17,8%	31,0%	32,9%	31,1%	49,3%	44,4%	51,2%
Bij de jaarlijkse verlenging van zijn jachttakte aan een psychologische test wordt onderworpen	11,9%	14,4%	15,2%	21,4%	22,0%	22,5%	66,7%	63,6%	62,3%
Wist u dat de jager al zijn activiteiten als vrijwilliger uitoefent	11,2%	22,6%	-	24,6%	29,2%	-	64,1%	48,3%	-

 Toename van de bekendheid met de plichten van de jager ten opzichte van het jaar daarvoor

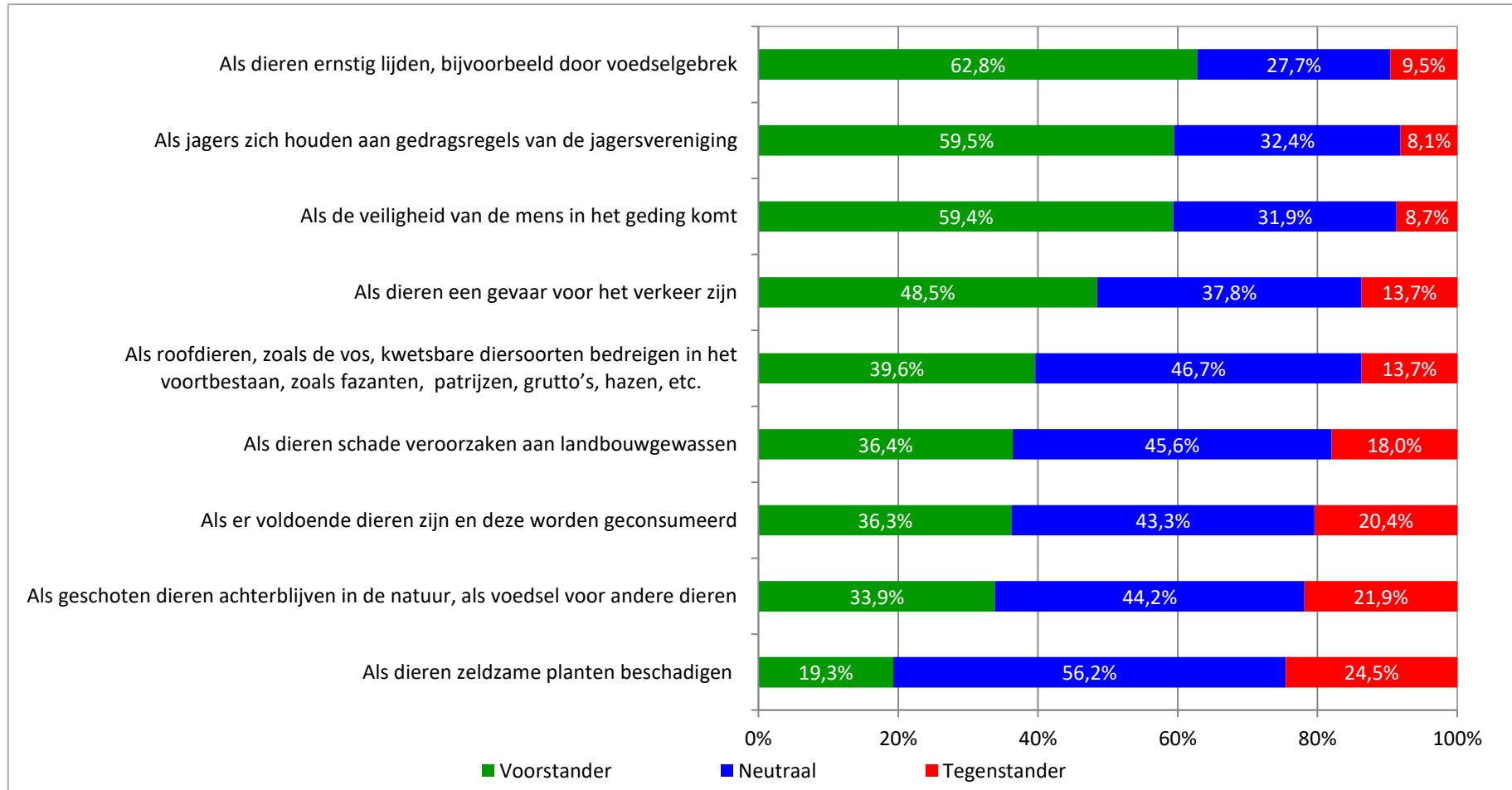
 Afname van de bekendheid met de plichten van de jager ten opzichte van het jaar daarvoor

5. Het schieten van wilde dieren

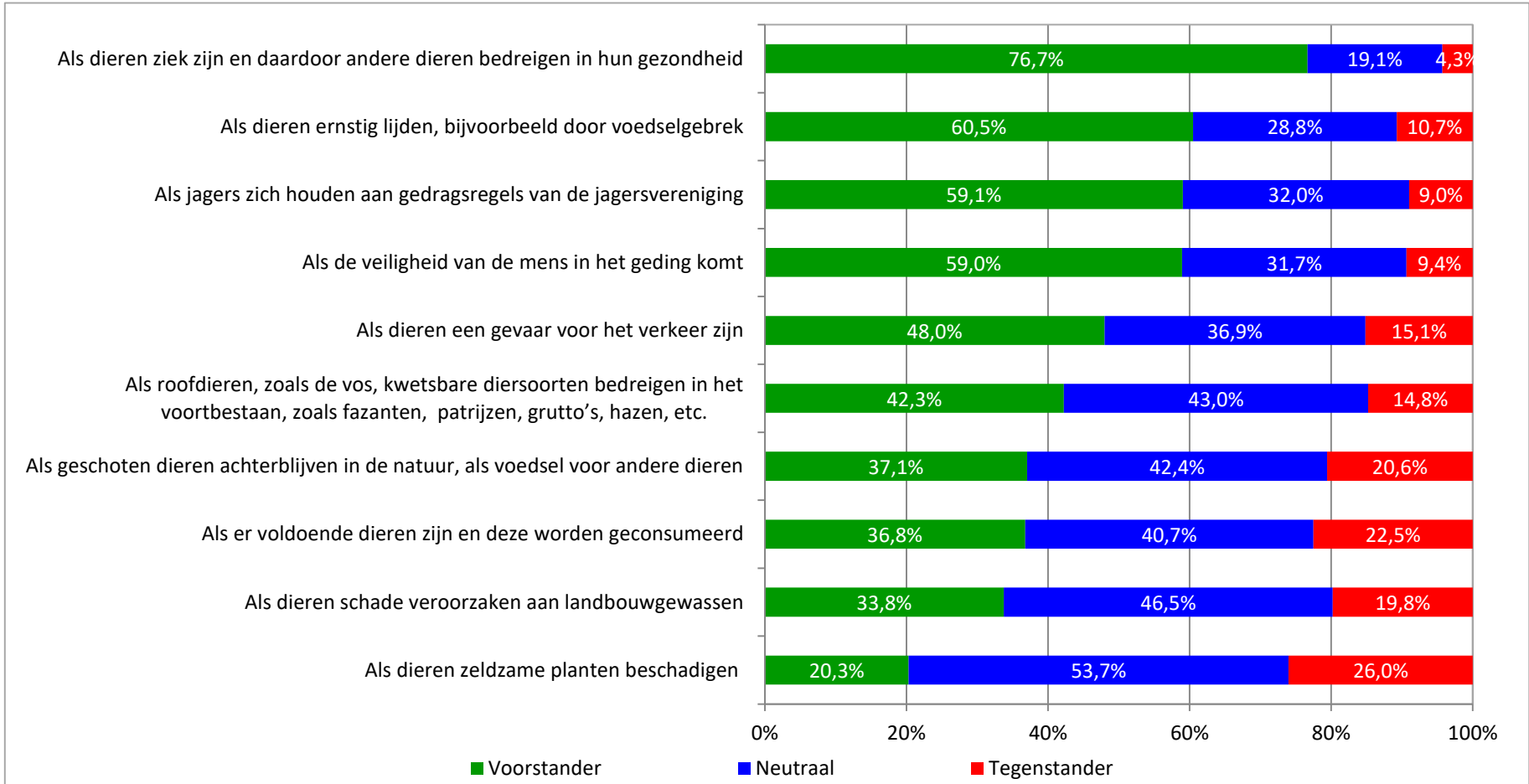
5.1 Het schieten van wilde dieren (2015)

Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan? (2015)

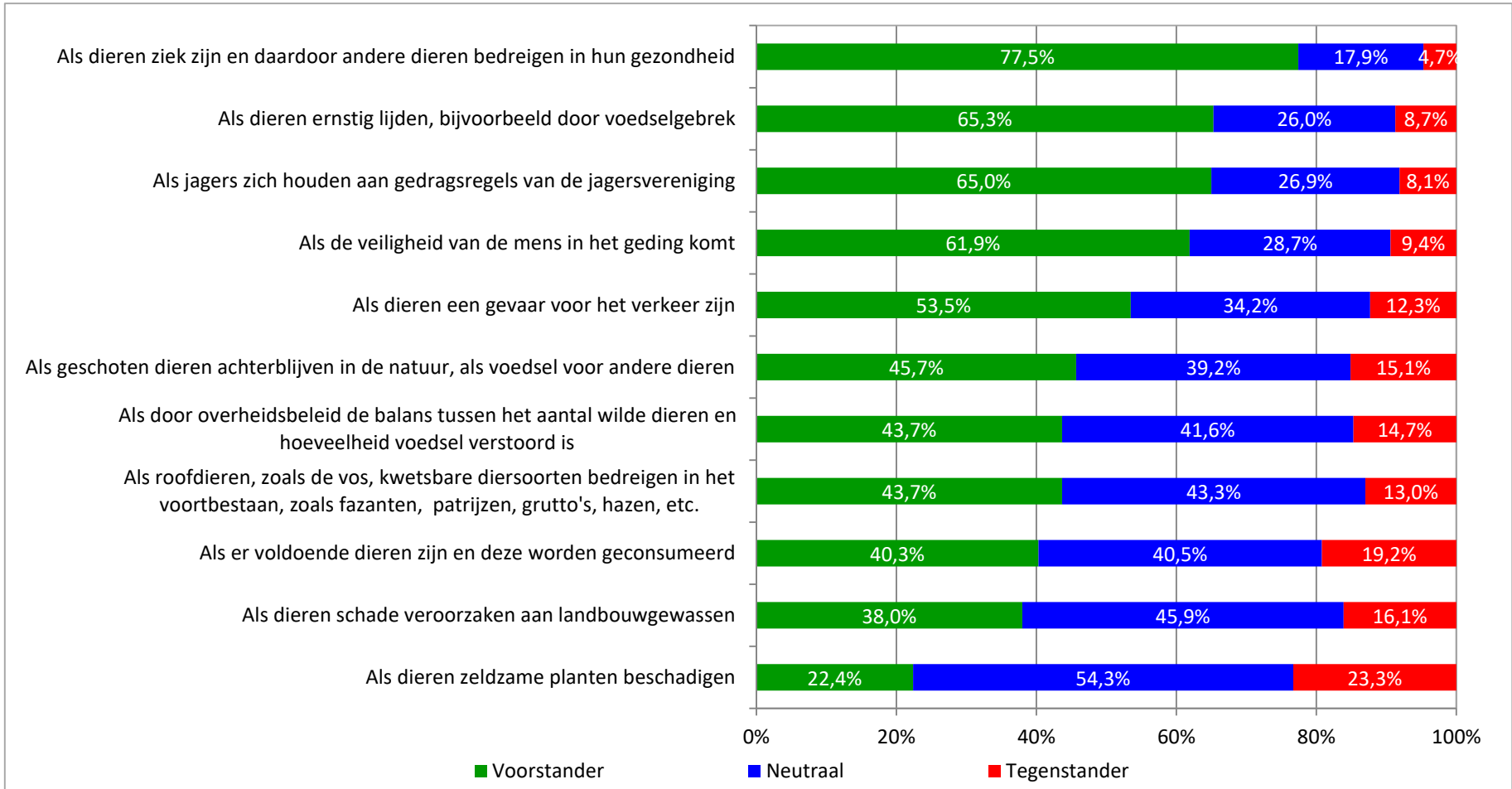
5.2 Het schieten van wilde dieren (2017)

Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan? (2017)

5.3 Het schieten van wilde dieren (2019)

Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan? (2019)

5.4 Het schieten van wilde dieren

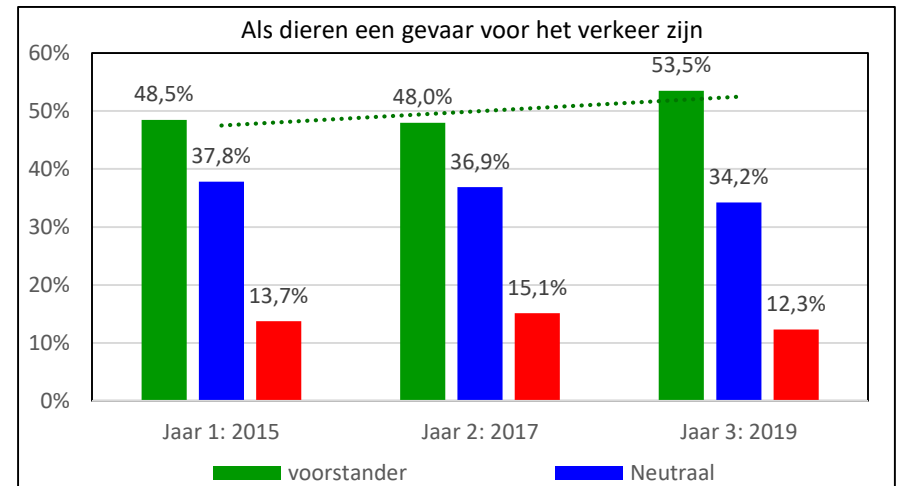
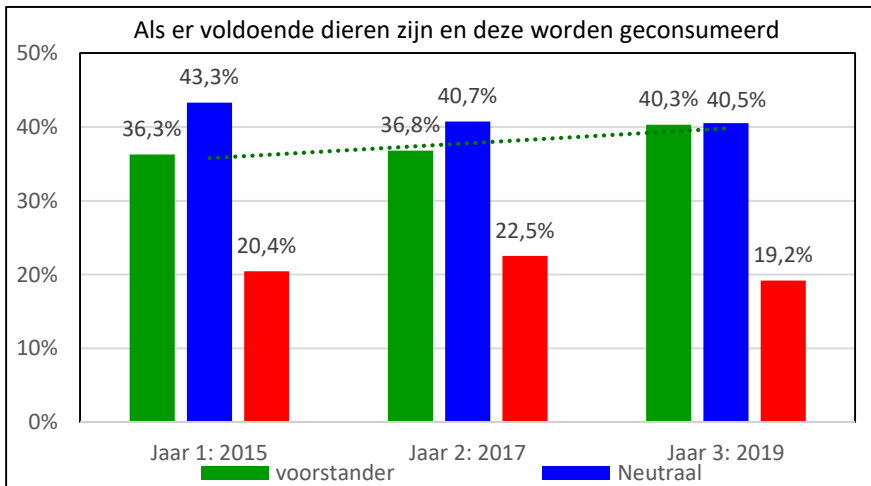
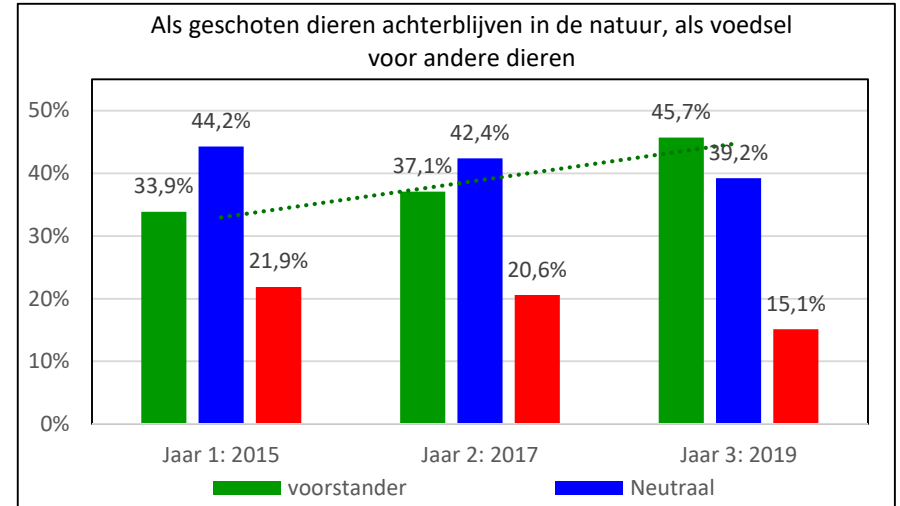
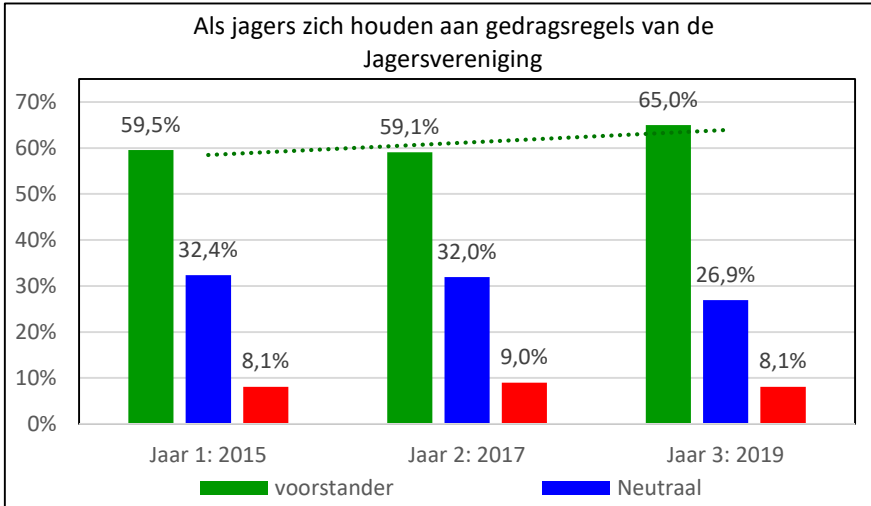
Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan?

Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan?	Voorstander			Neutraal			Tegenstander		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Als dieren ziek zijn en daardoor andere dieren bedreigen in hun gezondheid	76,7%	76,7%	77,5%	18,7%	19,1%	17,9%	4,6%	4,3%	4,7%
Als dieren ernstig lijden, bijvoorbeeld door voedselgebrek	62,8%	60,5%	65,3%	27,7%	28,8%	26,0%	9,5%	10,7%	8,7%
Als jagers zich houden aan gedragsregels van de jagersvereniging	59,5%	59,1%	65,0%	32,4%	32,0%	26,9%	8,1%	9,0%	8,1%
Als de veiligheid van de mens in het geding komt	59,4%	59,0%	61,9%	31,9%	31,7%	28,7%	8,7%	9,4%	9,4%
Als dieren een gevaar voor het verkeer zijn	48,5%	48,0%	53,5%	37,8%	36,9%	34,2%	13,7%	15,1%	12,3%
Als geschoten dieren achterblijven in de natuur, als voedsel voor andere dieren	33,9%	37,1%	45,7%	44,2%	42,4%	39,2%	21,9%	20,6%	15,1%
Als roofdieren, zoals de vos, kwetsbare diersoorten bedreigen in het voortbestaan, zoals fazanten, patrijzen, grutto's, hazen, etc.	39,6%	42,3%	43,7%	46,7%	43,0%	43,3%	13,7%	14,8%	13,0%
Als door overheidsbeleid de balans tussen het aantal wilde dieren en hoeveelheid voedsel verstoord is			43,7%			41,6%			14,7%
Als er voldoende dieren zijn en deze worden geconsumeerd	36,3%	36,8%	40,3%	43,3%	40,7%	40,5%	20,4%	22,5%	19,2%
Als dieren schade veroorzaken aan landbouwgewassen	36,4%	33,8%	38,0%	45,6%	46,5%	45,9%	18,0%	19,8%	16,1%
Als dieren zeldzame planten beschadigen	19,3%	20,3%	22,4%	56,2%	53,7%	54,3%	24,5%	26,0%	23,3%

- Toename van het aantal voorstanders ten aanzien van afschot van wilde dieren in specifieke situaties ten opzichte van het jaar daarvoor
- Gelijkblijvend aantal voorstanders ten aanzien van afschot van wilde dieren in specifieke situaties ten opzichte van het jaar daarvoor
- Afname van het aantal voorstanders ten aanzien van afschot van wilde dieren in specifieke situaties ten opzichte van het jaar daarvoor

5.5 Het schieten van wilde dieren (2015, 2017 en 2019)

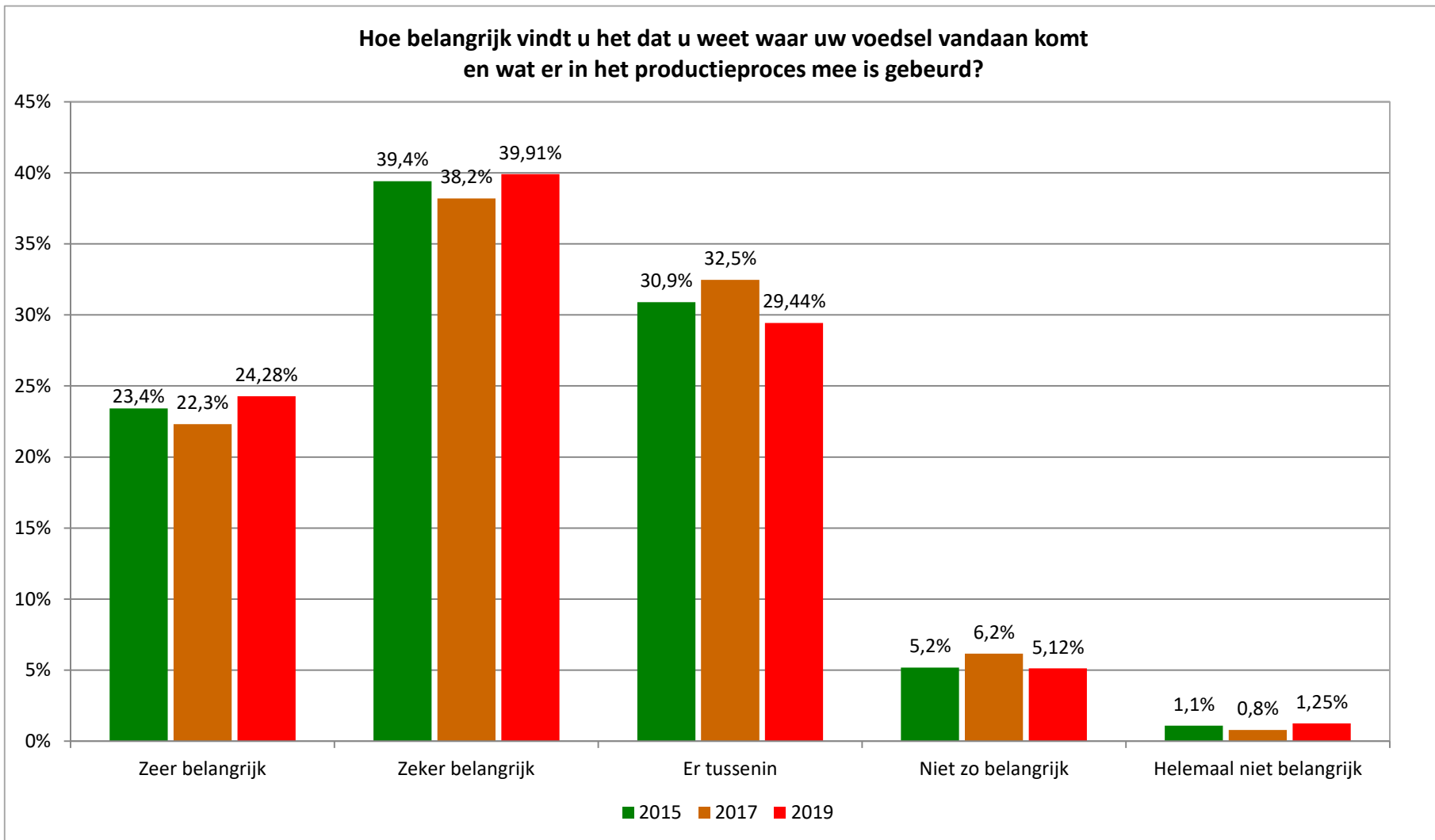
Toename van het aantal voorstander ten aanzien van afschot van wilde dieren in specifieke situaties

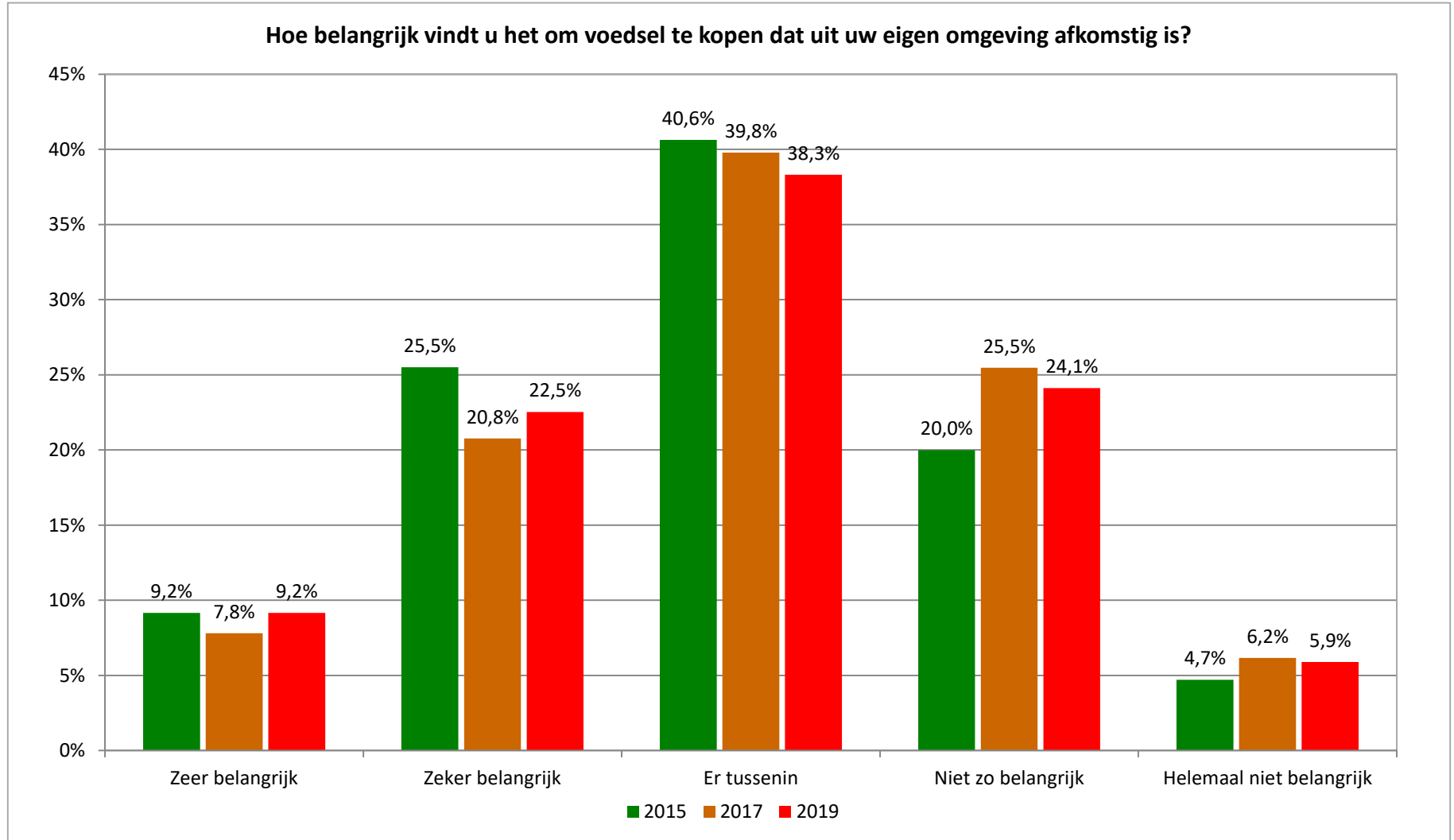
A photograph of a wild boar with grey and black speckled fur, partially obscured by a dense thicket of green and brown ferns. The boar is looking towards the right of the frame.

6. Jagen en duurzaam voedsel

6.1 Jagen en duurzaam voedsel

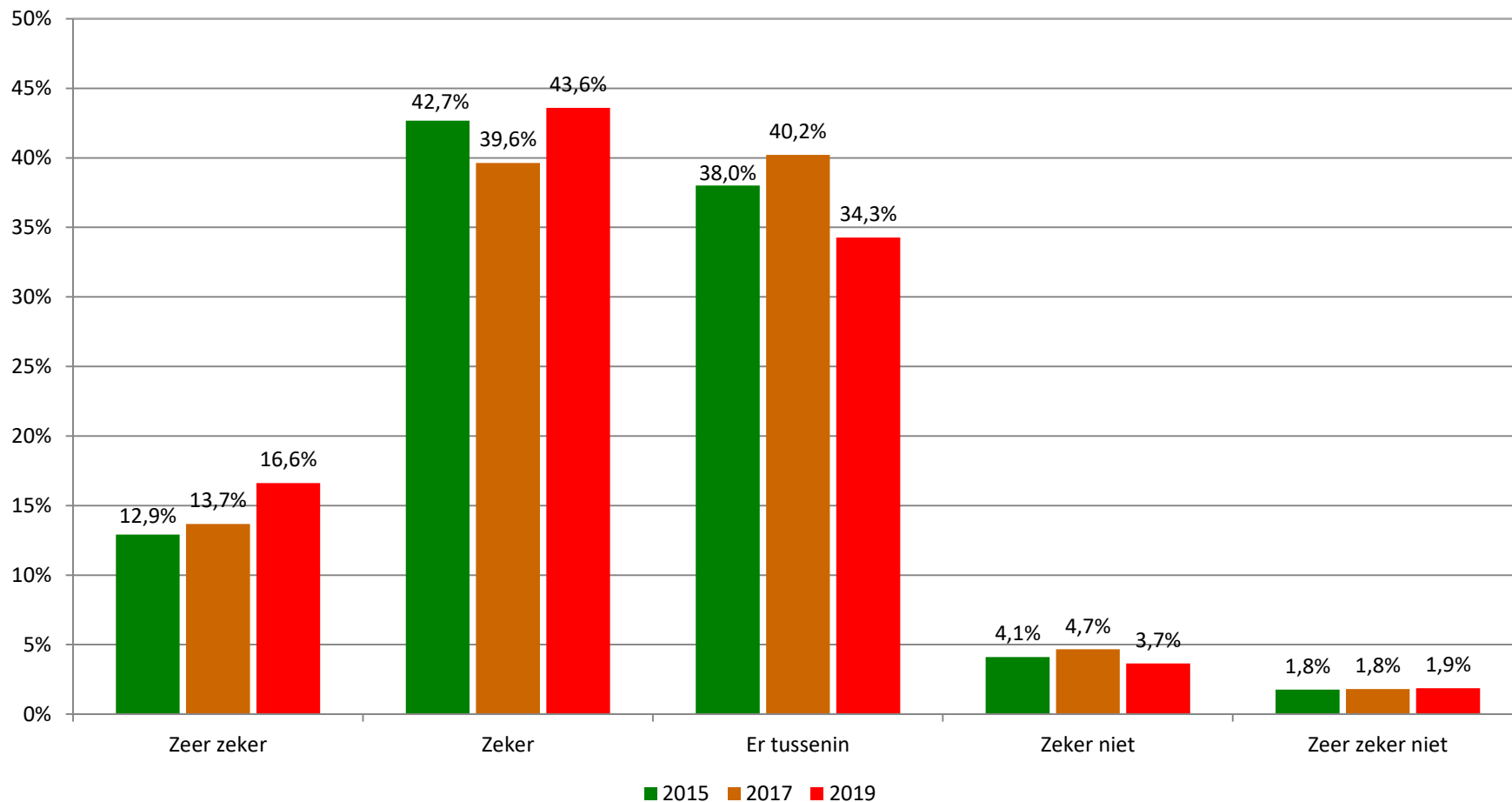

6.2 Jagen en duurzaam voedsel

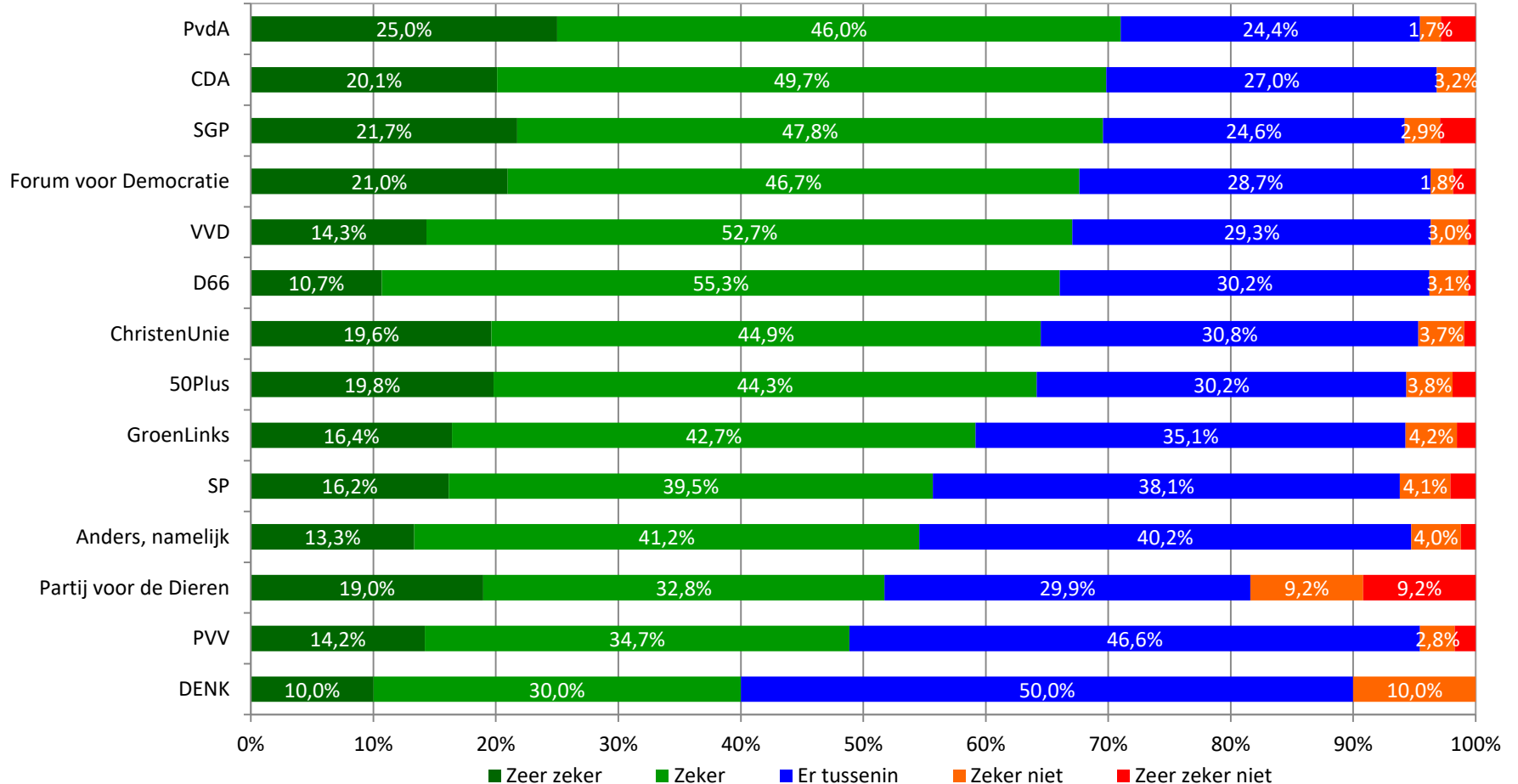
6.3 Jagen en duurzaam voedsel

Duurzame benutting van de natuur voor consumptie vindt plaats bij honing, kastanjes, fruit, groenten, paddenstoelen en vis. Vindt u dat wild ook duurzaam mag worden benut?

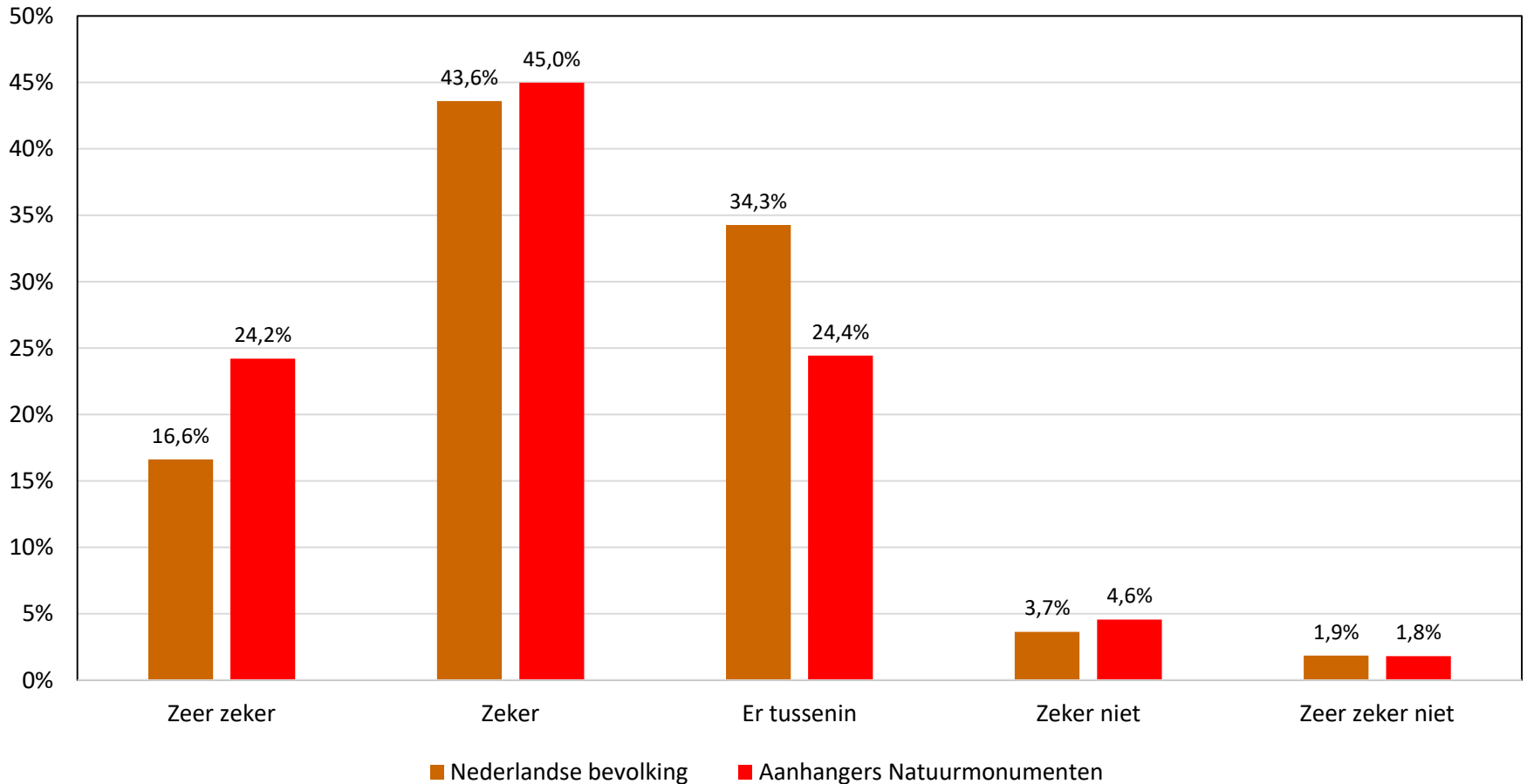
6.3 Jagen en duurzaam voedsel (per politieke partij)

Duurzame benutting van de natuur voor consumptie vindt plaats bij honing, kastanjes, fruit, groenten, paddenstoelen en vis. Vindt u dat wild ook duurzaam mag worden benut?

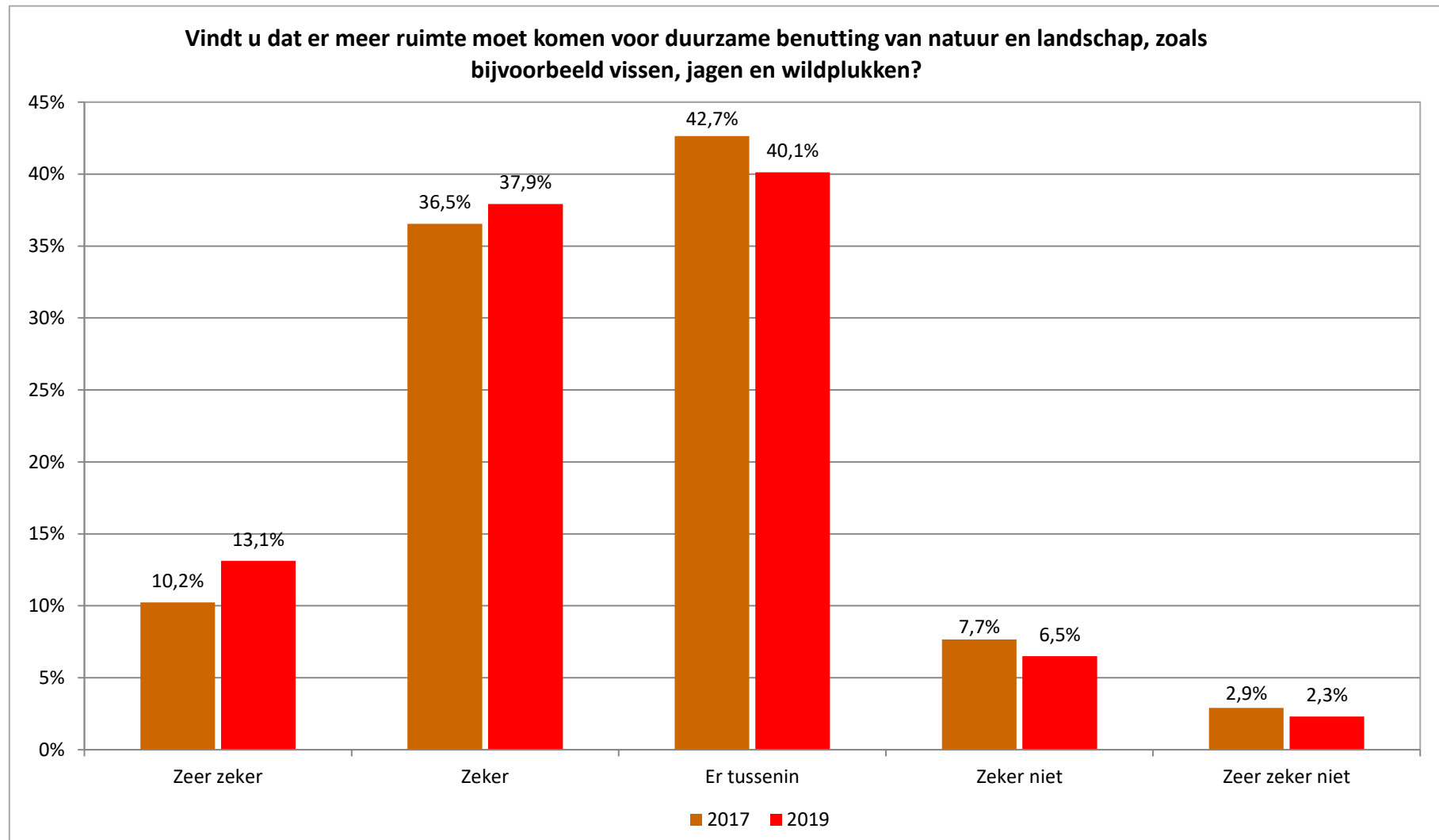

6.3 Jagen en duurzaam voedsel (uitsplitsing op aanhangers Natuurmonumenten)

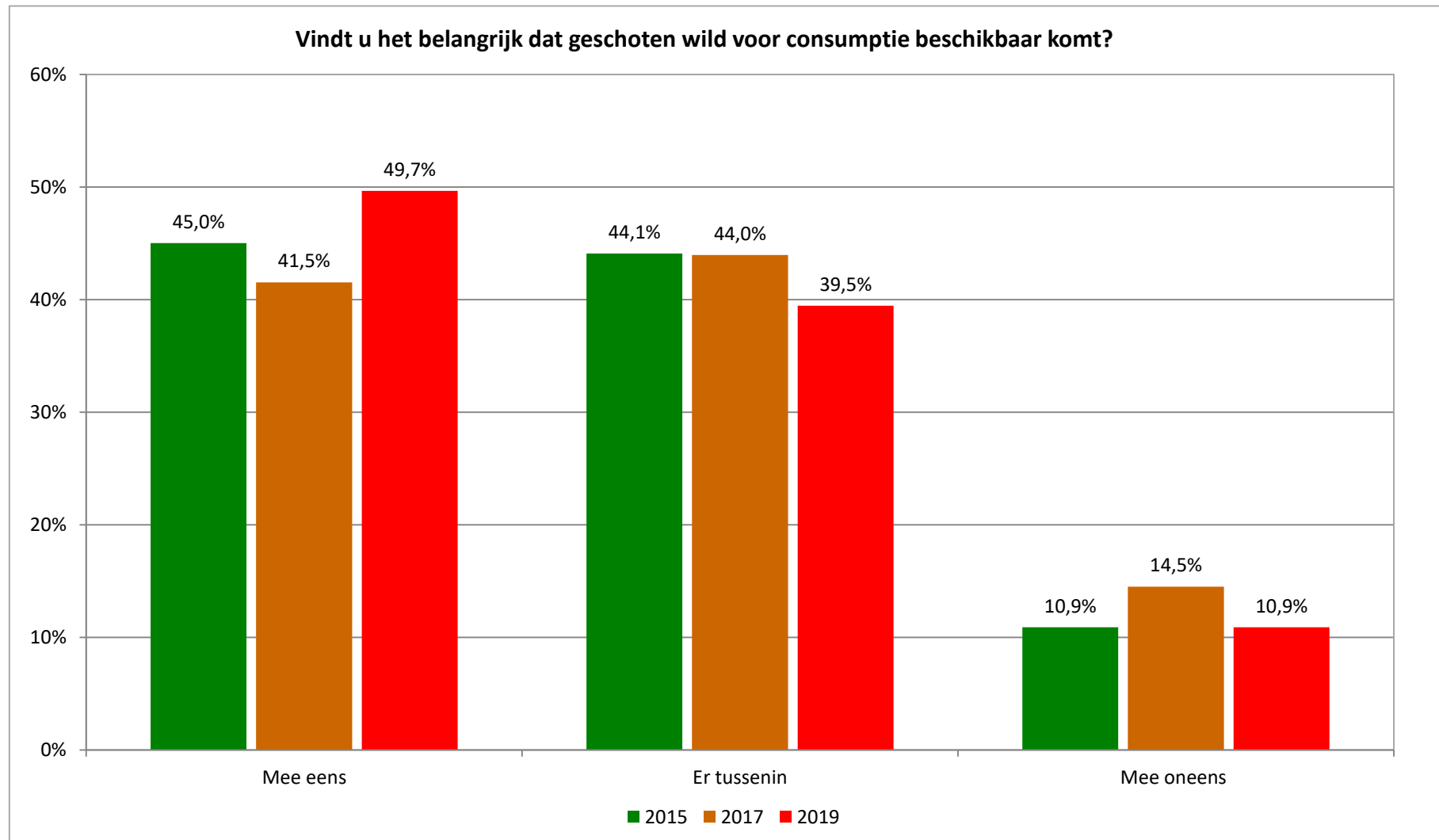
Duurzame benutting van de natuur voor consumptie vindt plaats bij honing, kastanjes, fruit, groenten, paddenstoelen en vis. Vindt u dat wild ook duurzaam mag worden benut?

6.4 Jagen en duurzaam voedsel

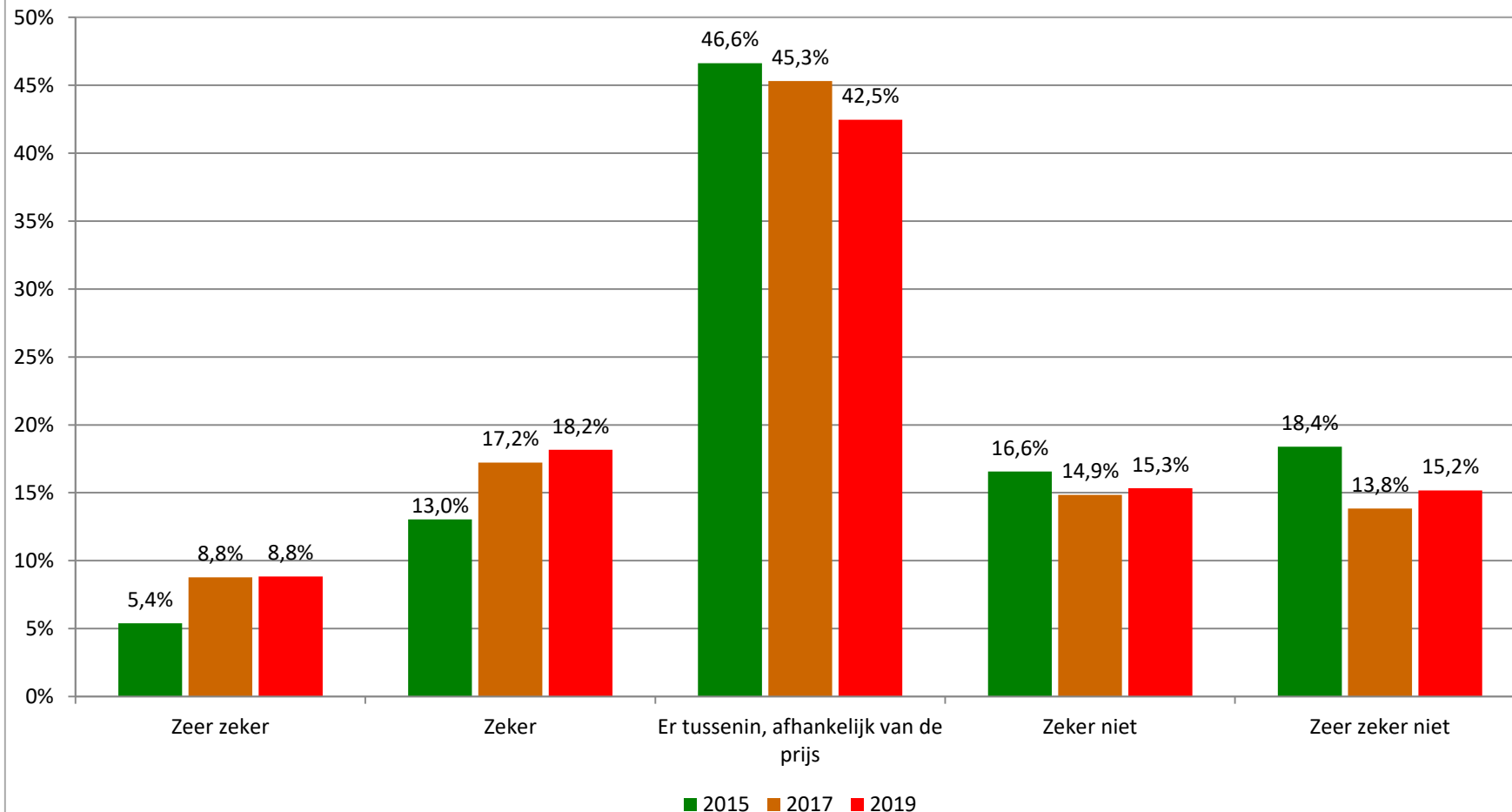

6.5 Jagen en duurzaam voedsel

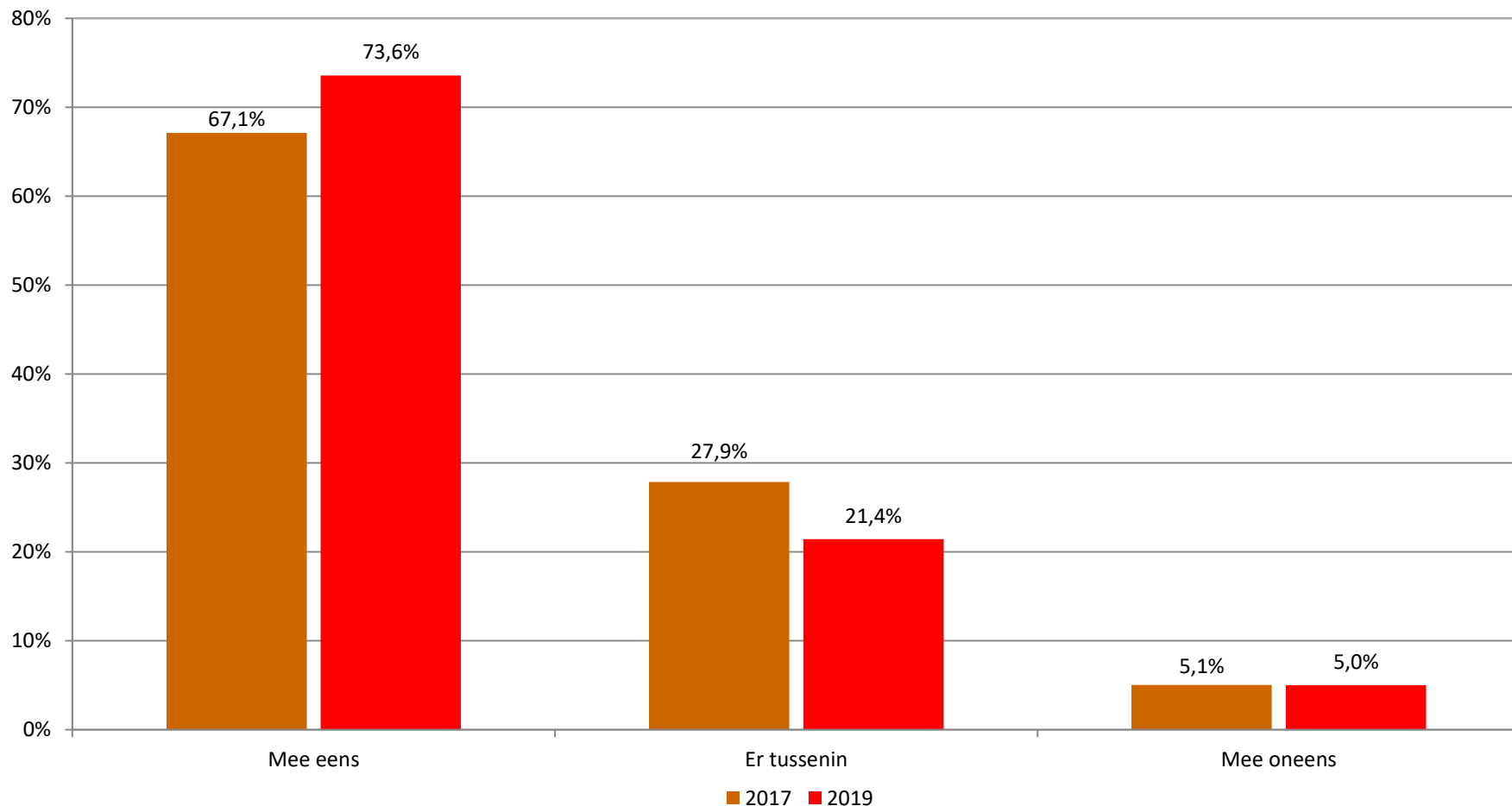
6.7 Jagen en duurzaam voedsel

Als er in uw woonomgeving wild te koop zou zijn, dat in uw regio geschoten is, zou u dit wild dan willen kopen?

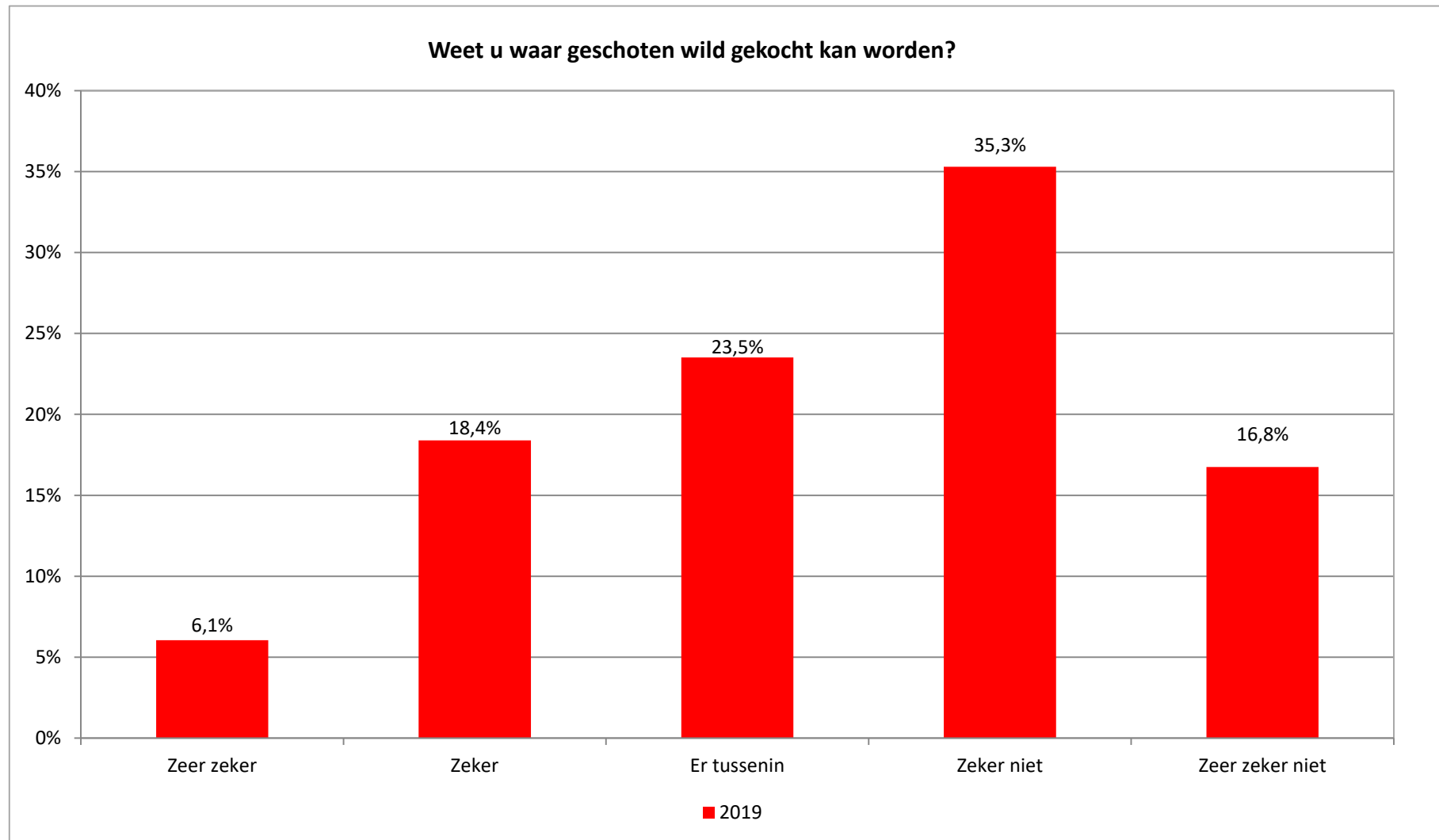

6.8 Jagen en duurzaam voedsel

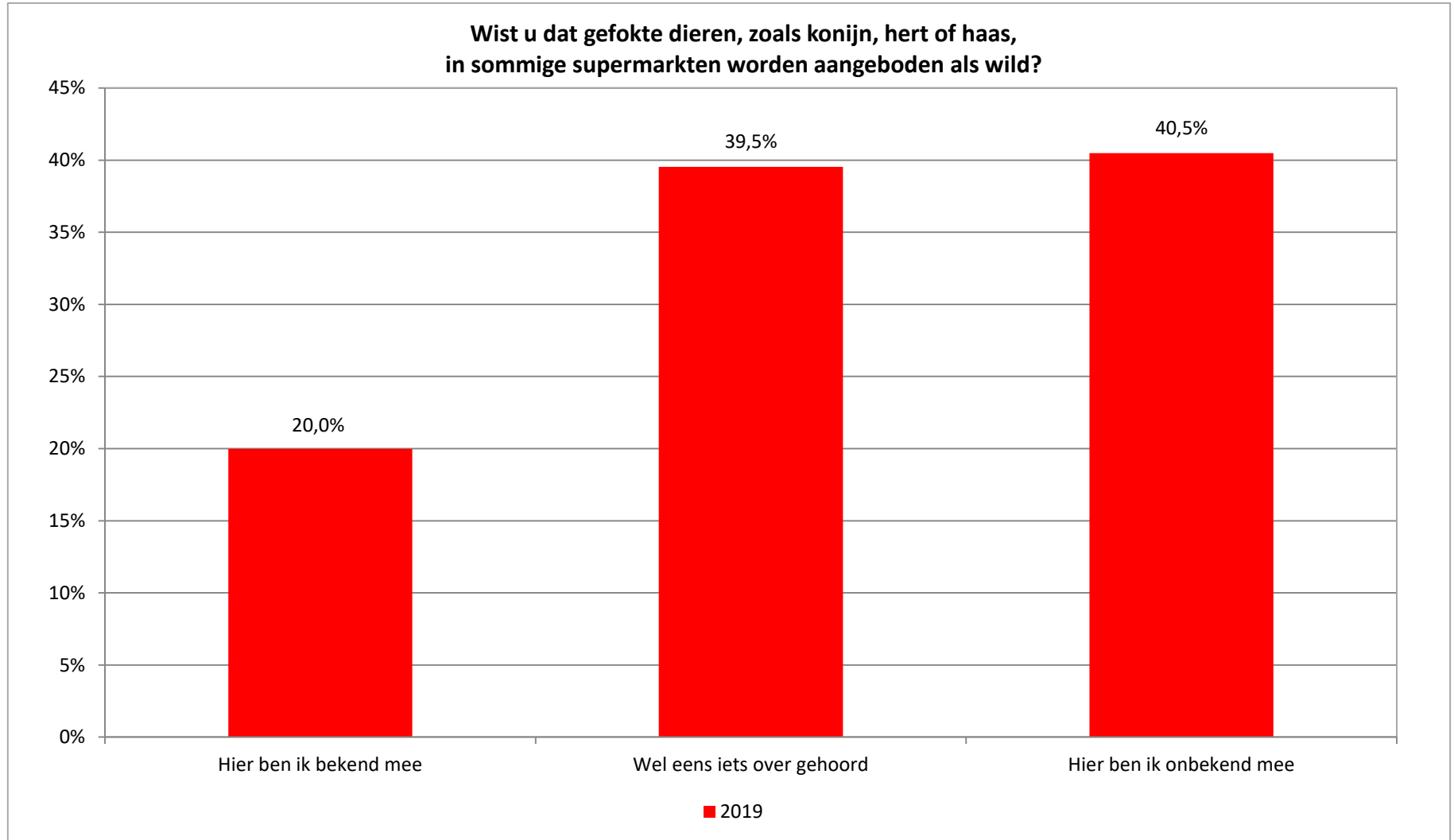
Ik vind het belangrijk dat wild uit de vrije natuur in de winkel herkenbaar is,
bijvoorbeeld door een eigen keurmerk

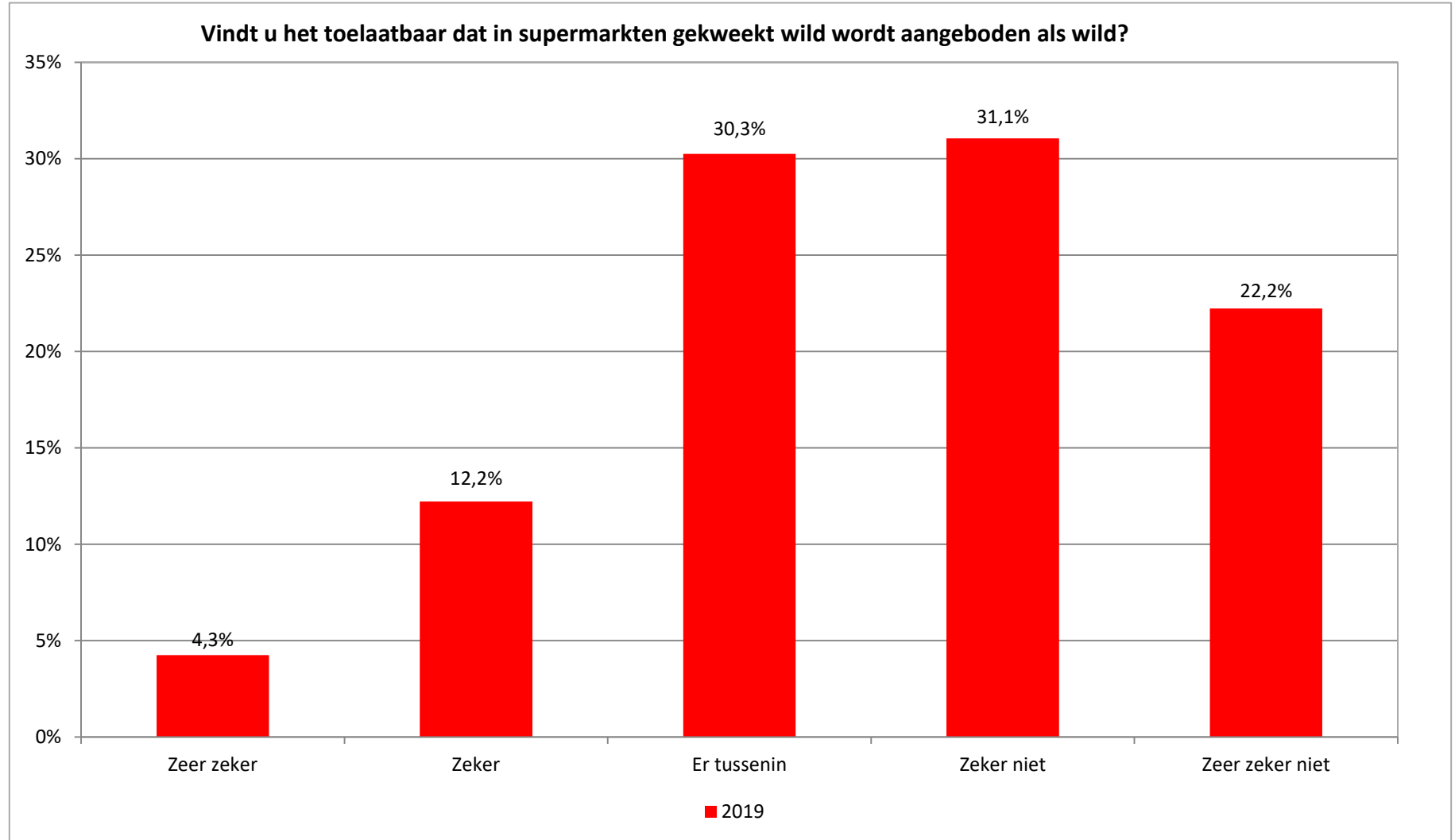
6.9 Jagen en duurzaam voedsel

6.10 Jagen en duurzaam voedsel

6.11 Jagen en duurzaam voedsel

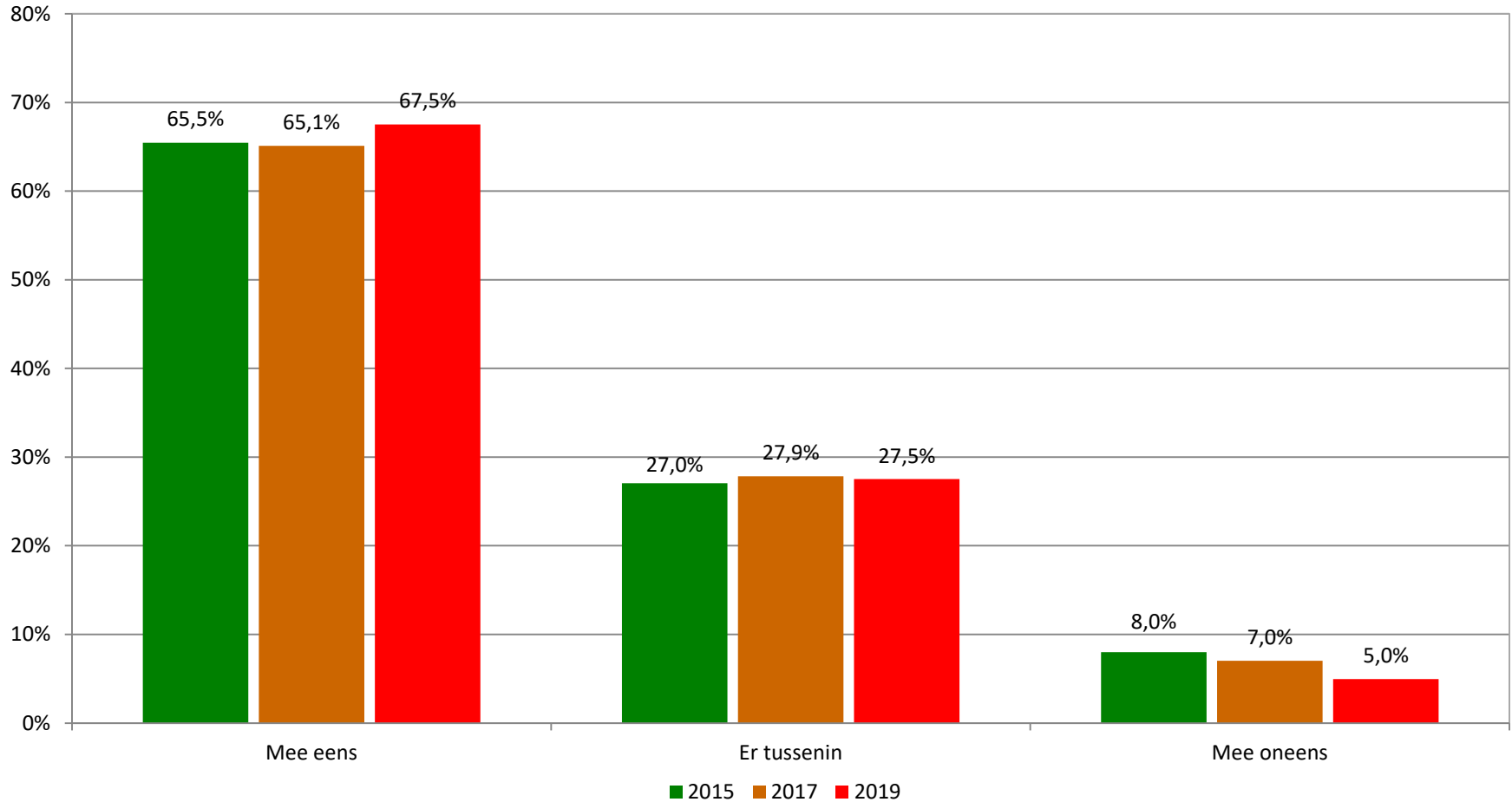

7. Jagen en veiligheid

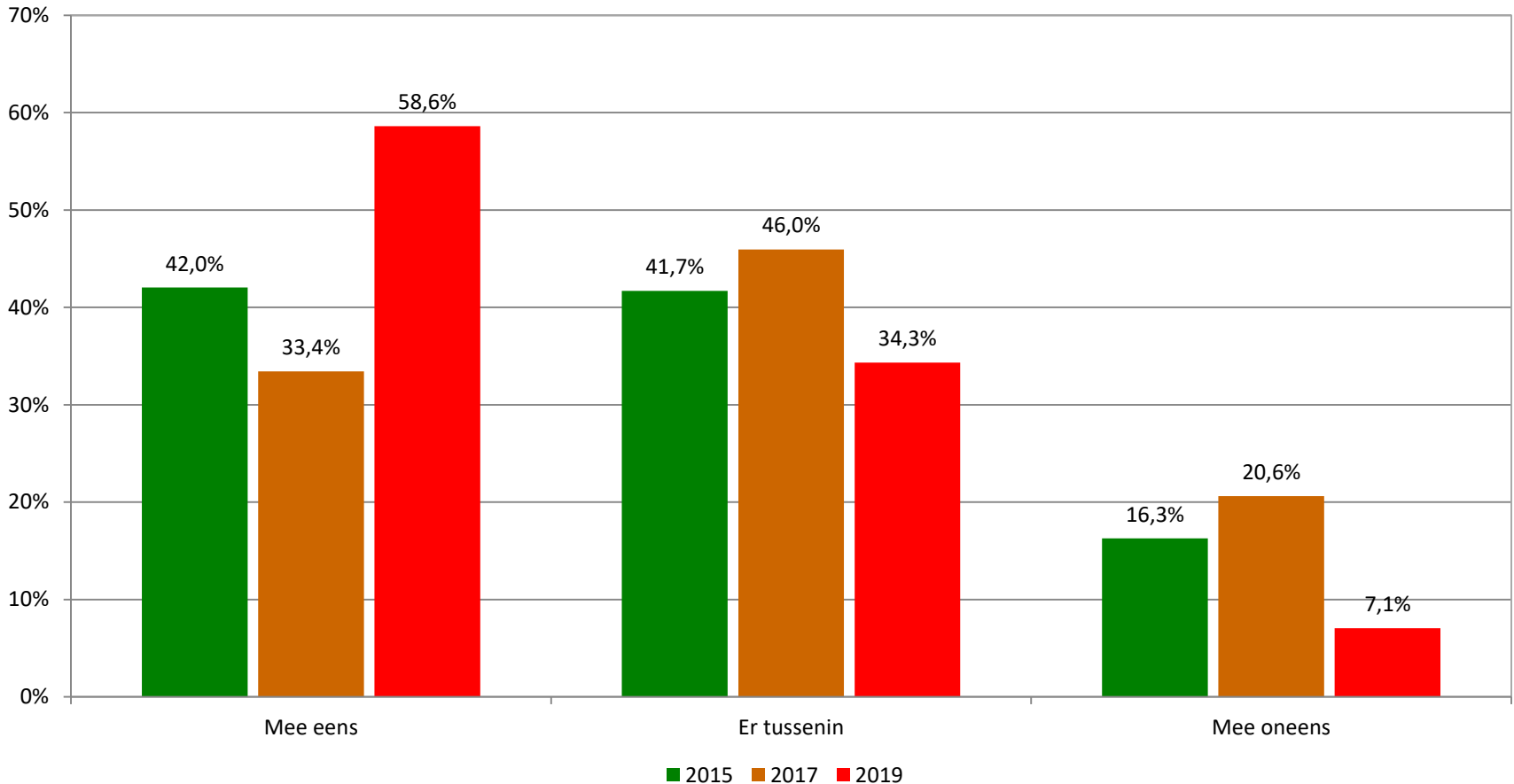
7.1 Jagen en veiligheid

Om het aantal botsingen tussen vliegtuigen en ganzen te verminderen, hebben jagers toestemming om het aantal ganzen in bepaalde gebieden rond vliegvelden te verkleinen. Vindt u dit toelaatbaar?

7.2 Jagen en veiligheid

Ieder jaar worden er tienduizenden wilde dieren aangereden door auto's.
Dit zorgt voor veel dierenleed, schade en menselijk trauma.
Ik vind het belangrijk dat er op dieren wordt gejaagd om aanrijdingen te voorkomen

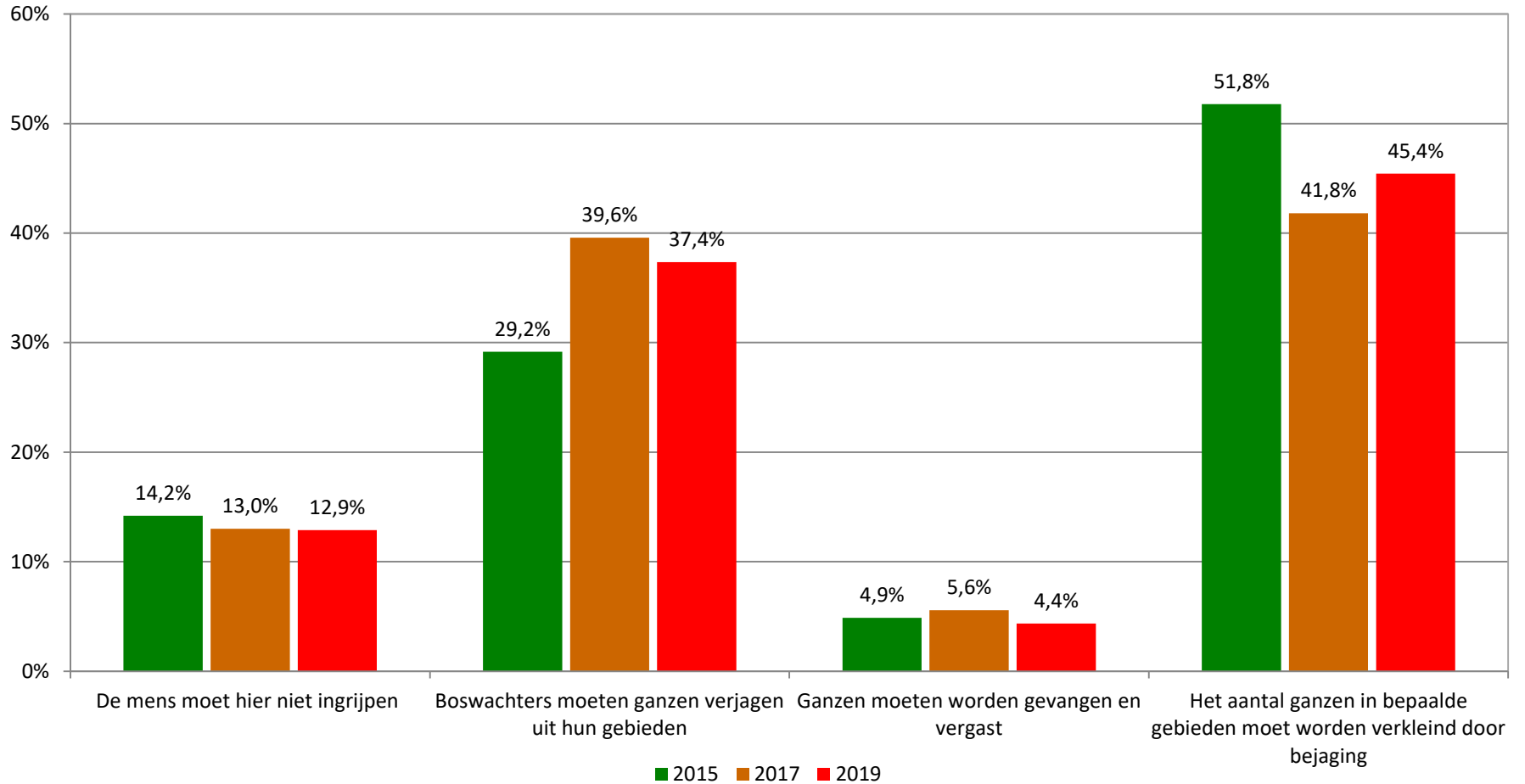

8. Jagen, landbouw en natuurbeheer

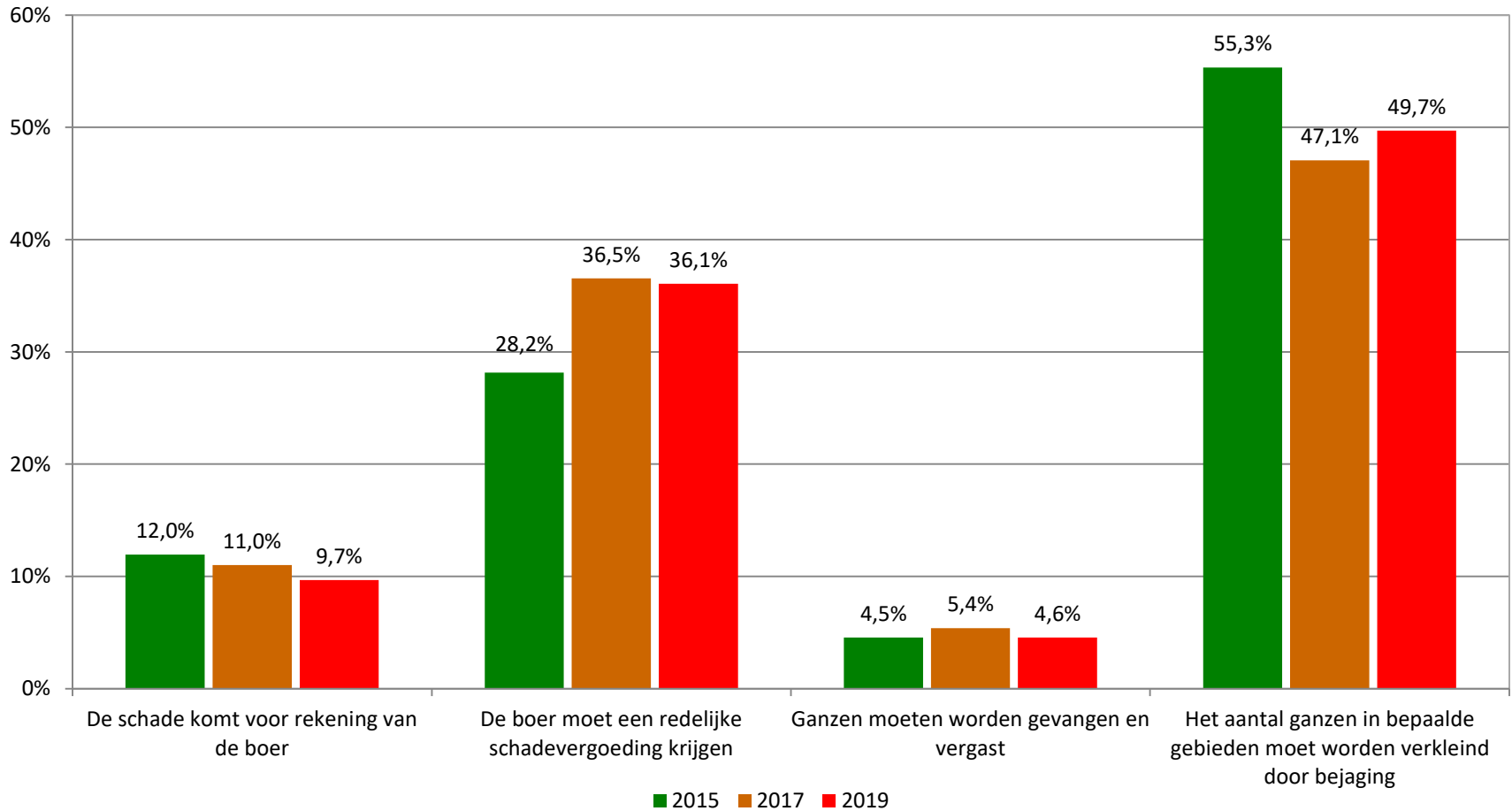
8.1 Jagen, landbouw en natuurbeheer

Ganzen zorgen voor problemen in natuurgebieden, plaatselijk verdwijnen bijzondere planten- en diersoorten door de grote hoeveelheden ganzenmest. Wat vindt u aanvaardbaar?

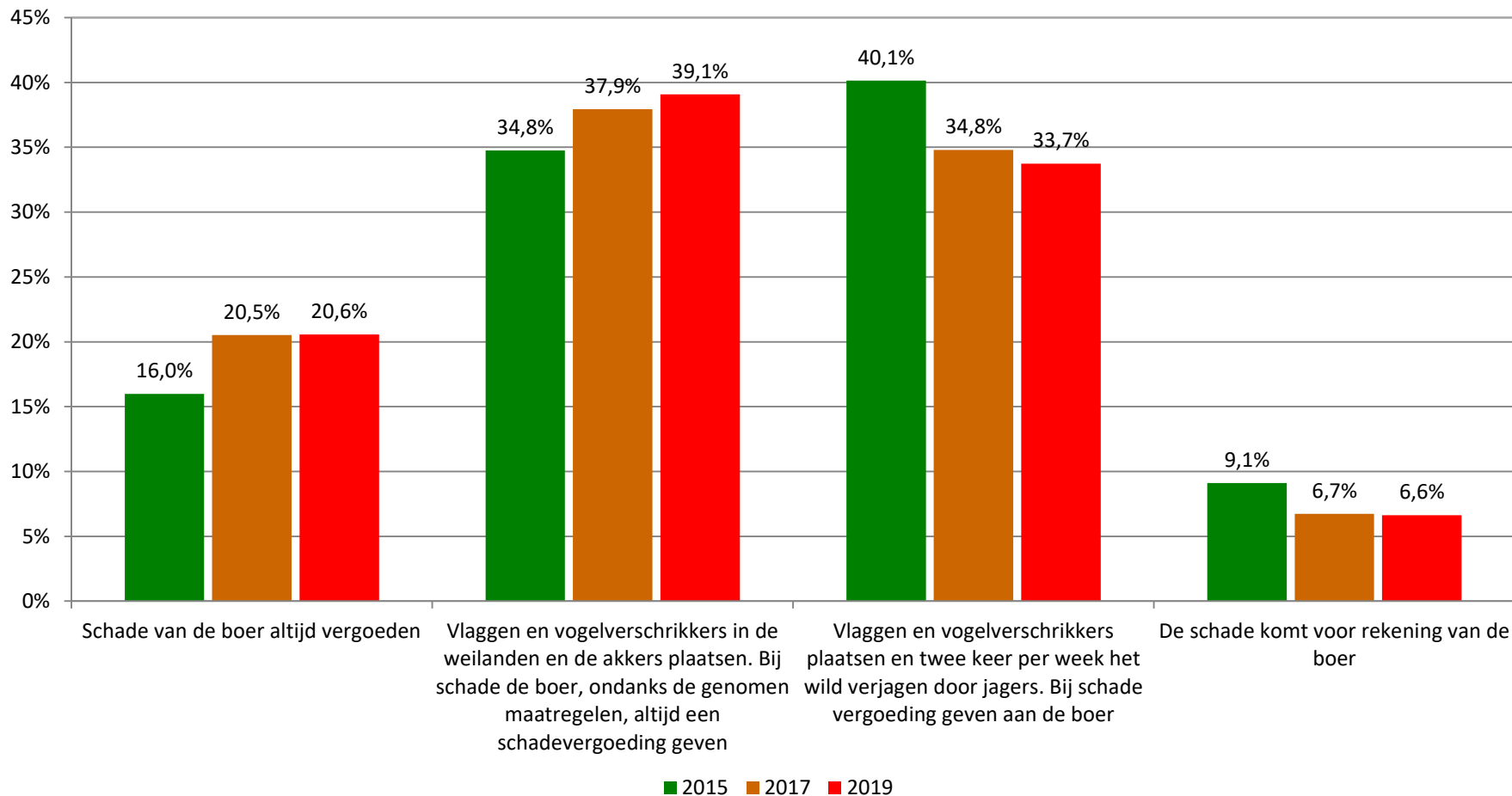
8.2 Jagen, landbouw en natuurbeheer

Het groeiende aantal ganzen wordt als een probleem ervaren door de schade die ganzen kunnen aanrichten aan bijvoorbeeld weilanden van boeren. Wat is uw mening?

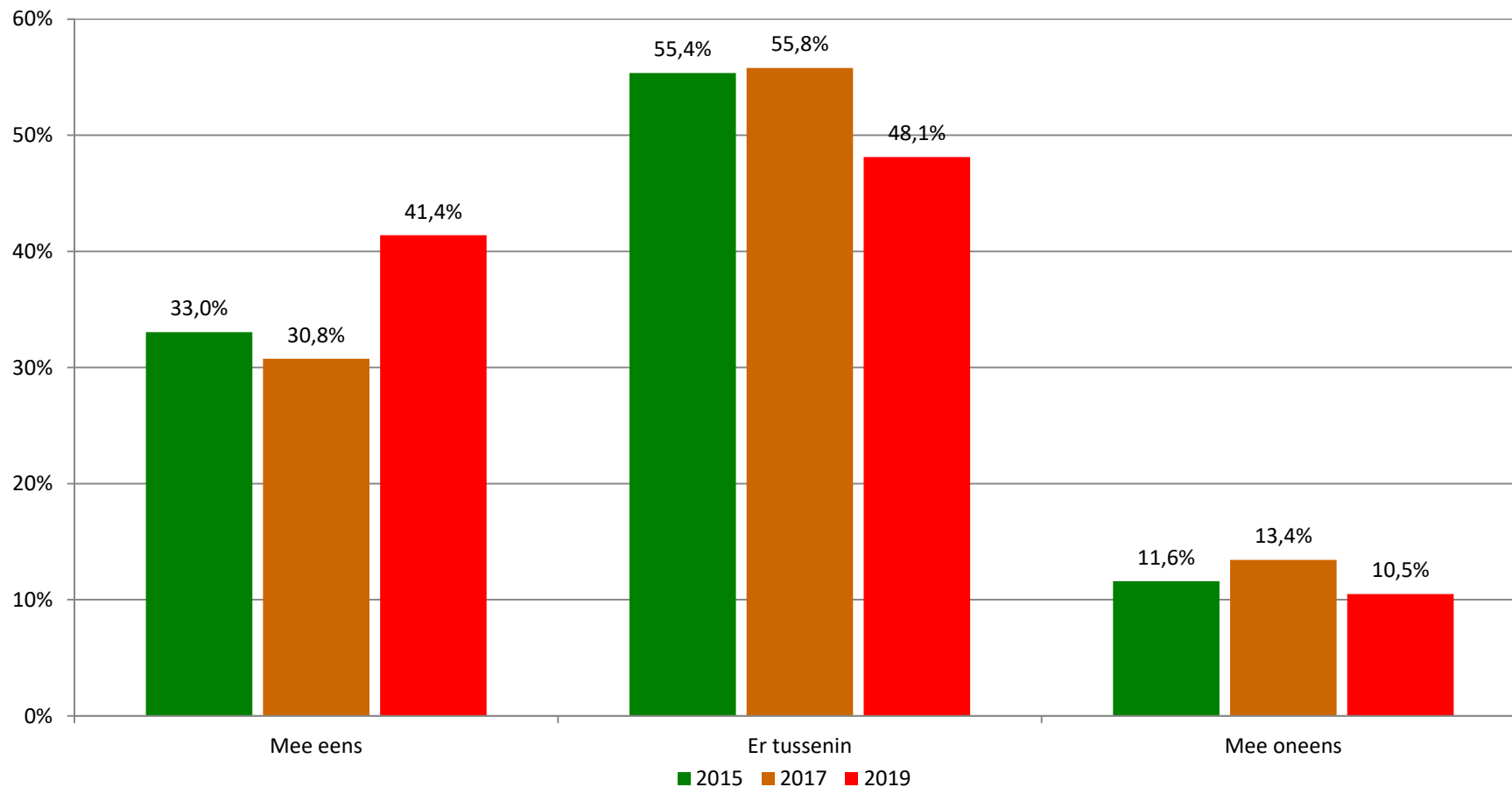
8.3 Jagen, landbouw en natuurbeheer

Boeren krijgen een schadevergoeding van de overheid als er schade wordt veroorzaakt door beschermde dieren aan hun gewassen. Wat vindt u aanvaardbaar?

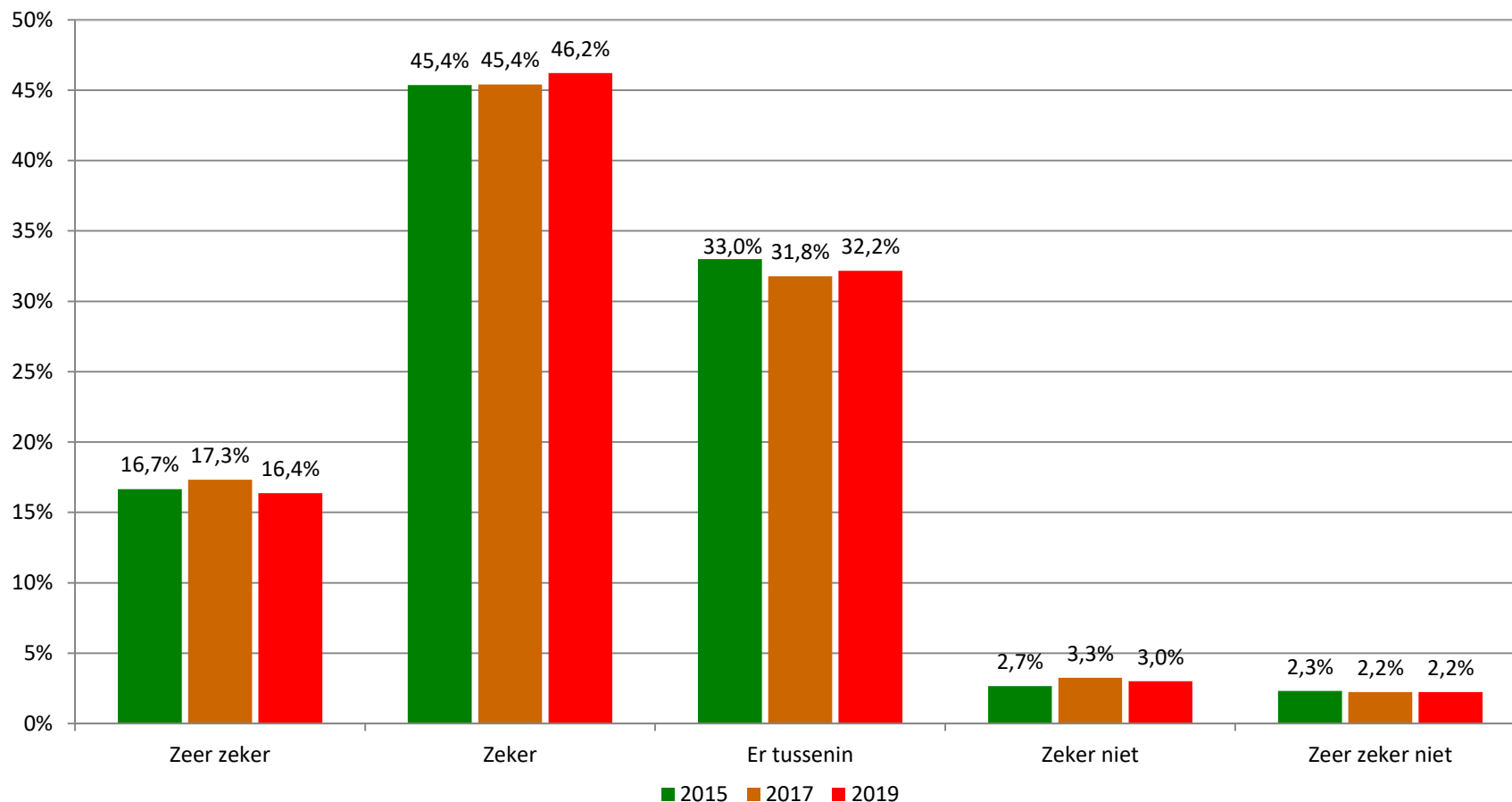
8.4 Jagen, landbouw en natuurbeheer

Vossen bedreigen in bepaalde gebieden kwetsbare diersoorten in hun voortbestaan, zoals grutto's, patrijzen, hazen, kieviten, lepelaars en fazanten. Vindt u het belangrijk dat er op vossen wordt gejaagd om te voorkomen dat andere dieren worden bedreigd?

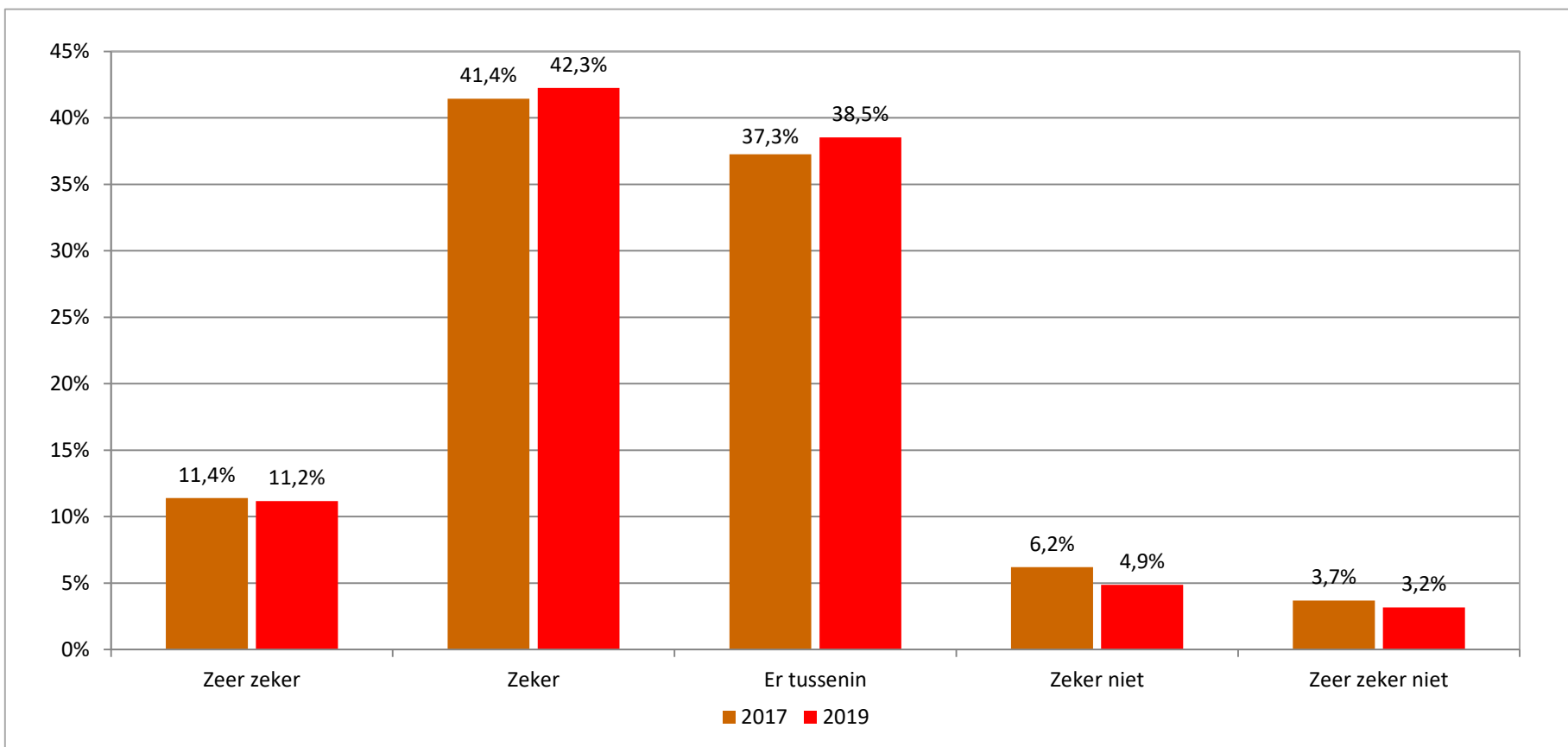
8.5 Jagen, landbouw en natuurbeheer

Jagers huren grond van bijvoorbeeld boeren voor een periode van 6 tot 12 jaar. Dit geeft de jager de mogelijkheid om gedurende een lange periode te investeren in een gebied. Zo kunnen zij zorgen voor een goede wildstand en een rijke natuur, zonder schade, hinder of overlast door wilde dieren. Vindt u deze constructie waardevol?

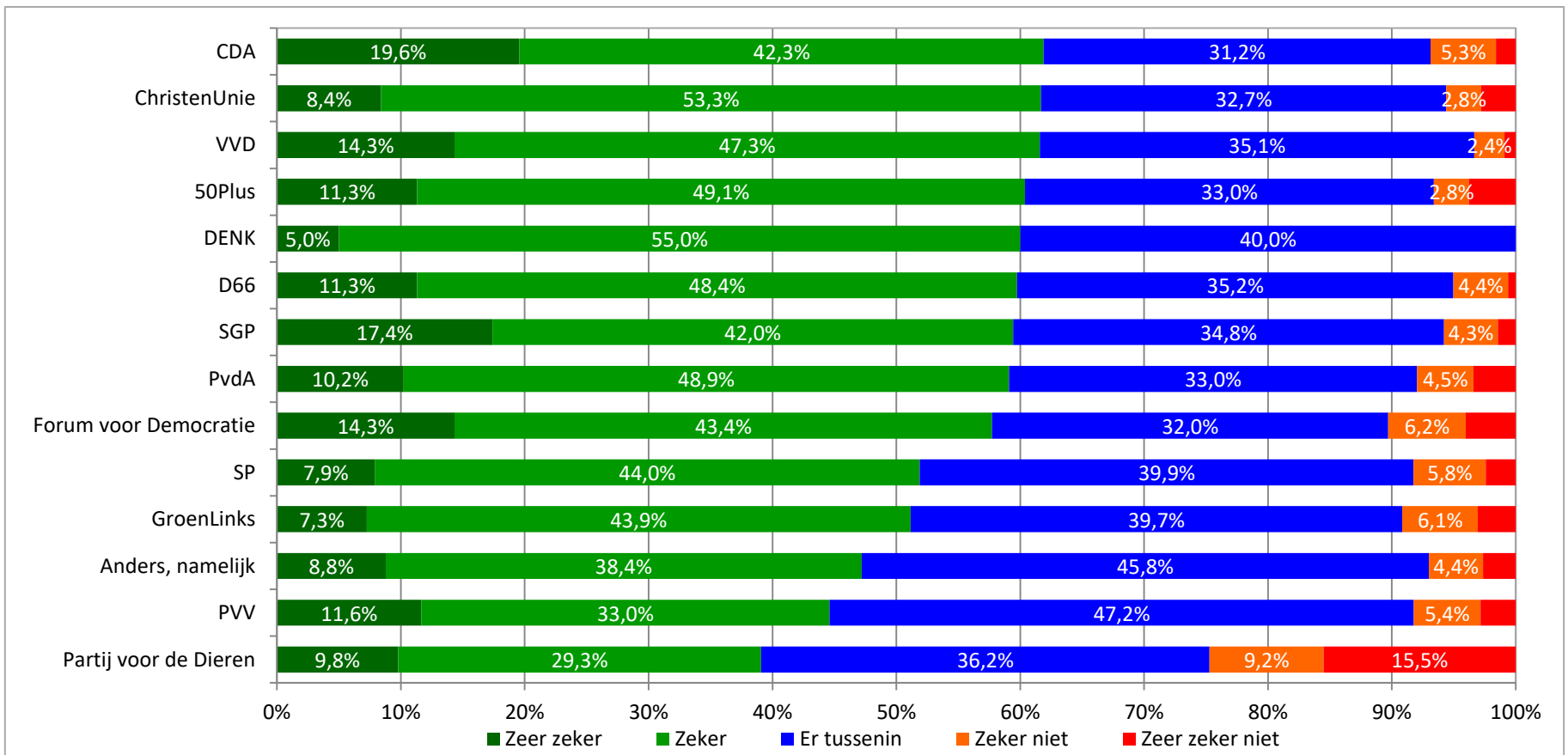
8.6 Jagen, landbouw en natuurbeheer

De wet geeft de jager verantwoordelijkheid voor vijf diersoorten die in zijn veld voorkomen: wilde eend, fazant, haas, konijn en houtduif. Met betrekking tot deze diersoorten moet de jager aan de ene kant zorgen dat er voldoende van zijn zodat de soort voort kan blijven bestaan. Aan de andere kant mogen er weer niet zoveel van zijn dat ze schade aanrichten, bijvoorbeeld aan gewassen op boerenland. Vindt u dat de wet jagers ook die extra verantwoordelijkheid moet geven voor andere diersoorten, zoals ganzen, reeën en wilde zwijnen?

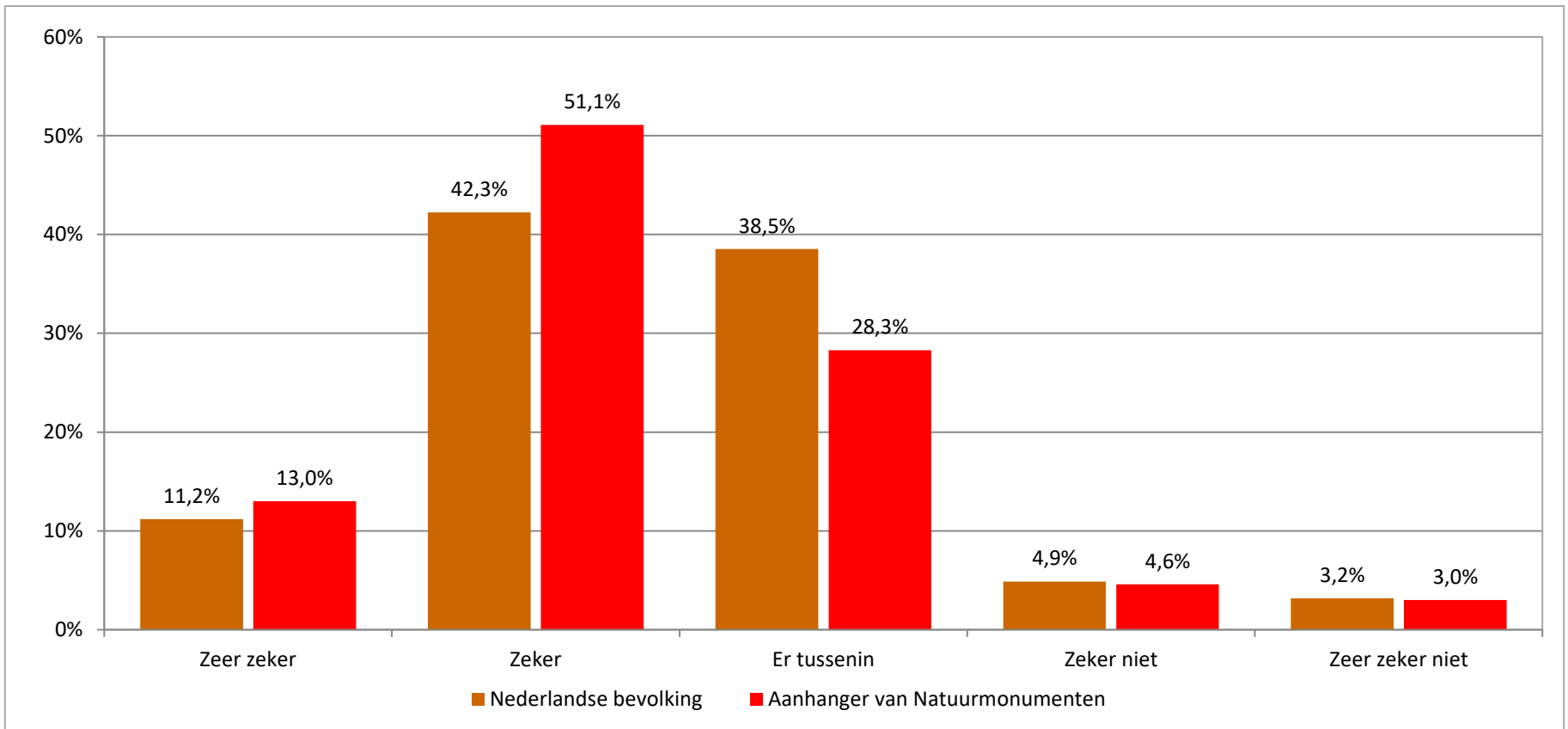
8.6 Jagen, landbouw en natuurbeheer (per politieke partij)

De wet geeft de jager verantwoordelijkheid voor vijf diersoorten die in zijn veld voorkomen: wilde eend, fazant, haas, konijn en houtduif. Met betrekking tot deze diersoorten moet de jager aan de ene kant zorgen dat er voldoende van zijn zodat de soort voort kan blijven bestaan. Aan de andere kant mogen er weer niet zoveel van zijn dat ze schade aanrichten, bijvoorbeeld aan gewassen op boerenland. Vindt u dat de wet jagers ook die extra verantwoordelijkheid moet geven voor andere diersoorten, zoals ganzen, reeën en wilde zwijnen?

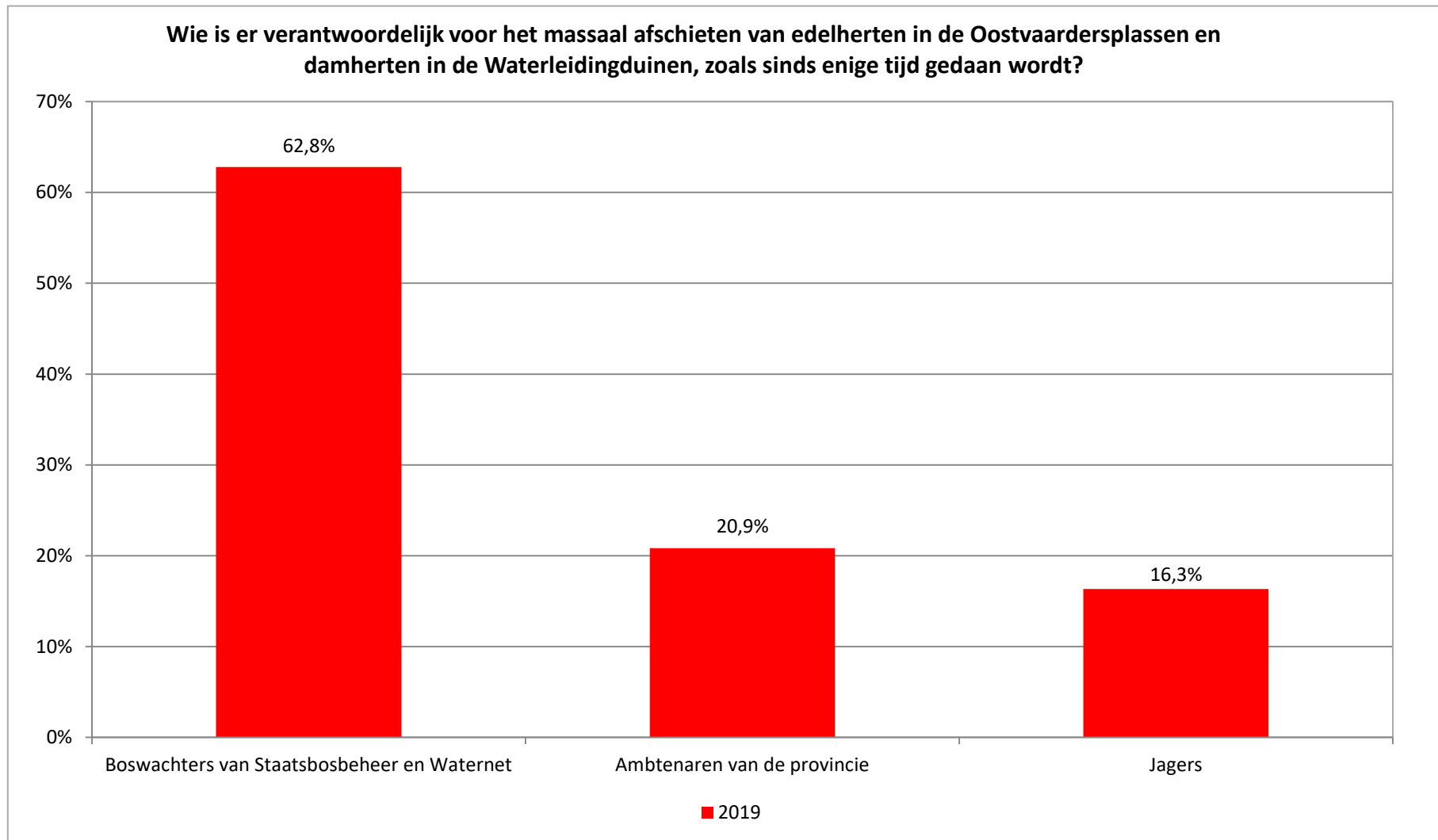

8.6 Jagen, landbouw en natuurbeheer (uitsplitsing naar aanhangers van Natuurmonumenten)

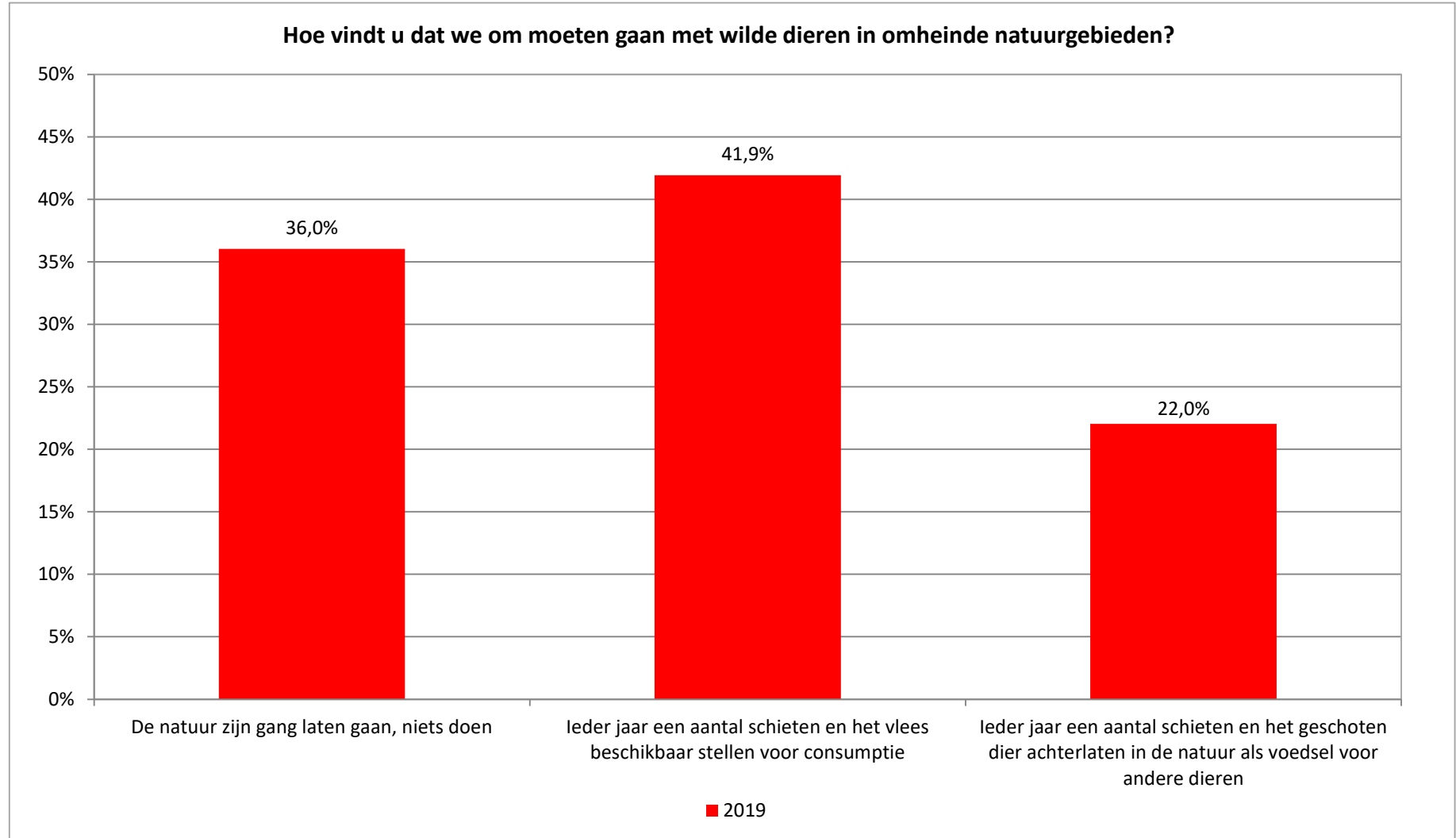
De wet geeft de jager verantwoordelijkheid voor vijf diersoorten die in zijn veld voorkomen: wilde eend, fazant, haas, konijn en houtduif. Met betrekking tot deze diersoorten moet de jager aan de ene kant zorgen dat er voldoende van zijn zodat de soort voort kan blijven bestaan. Aan de andere kant mogen er weer niet zoveel van zijn dat ze schade aanrichten, bijvoorbeeld aan gewassen op boerenland. Vindt u dat de wet jagers ook die extra verantwoordelijkheid moet geven voor andere diersoorten, zoals ganzen, reeën en wilde zwijnen?

8.7 Jagen, landbouw en natuurbeheer

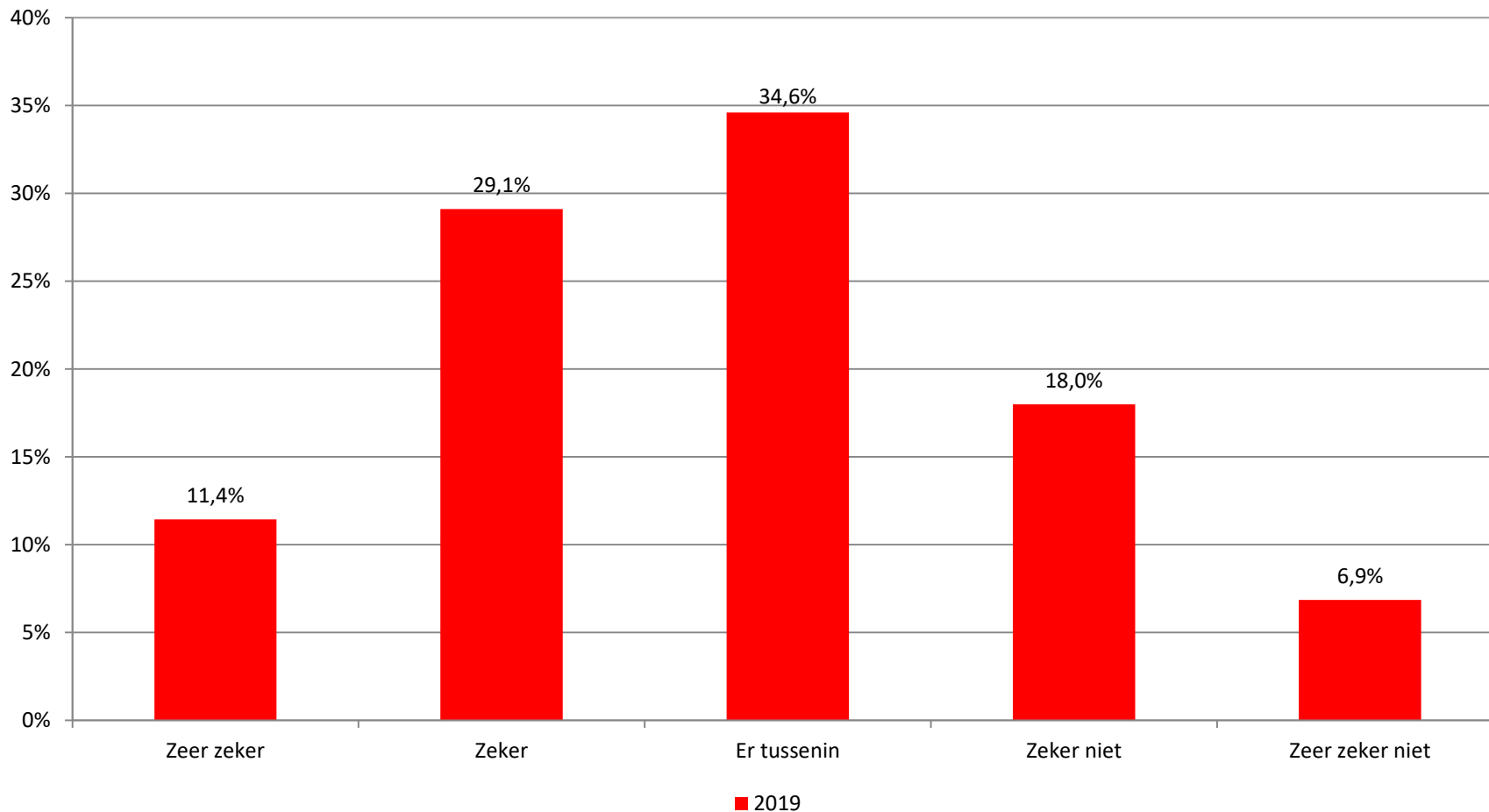

8.8 Jagen, landbouw en natuurbeheer

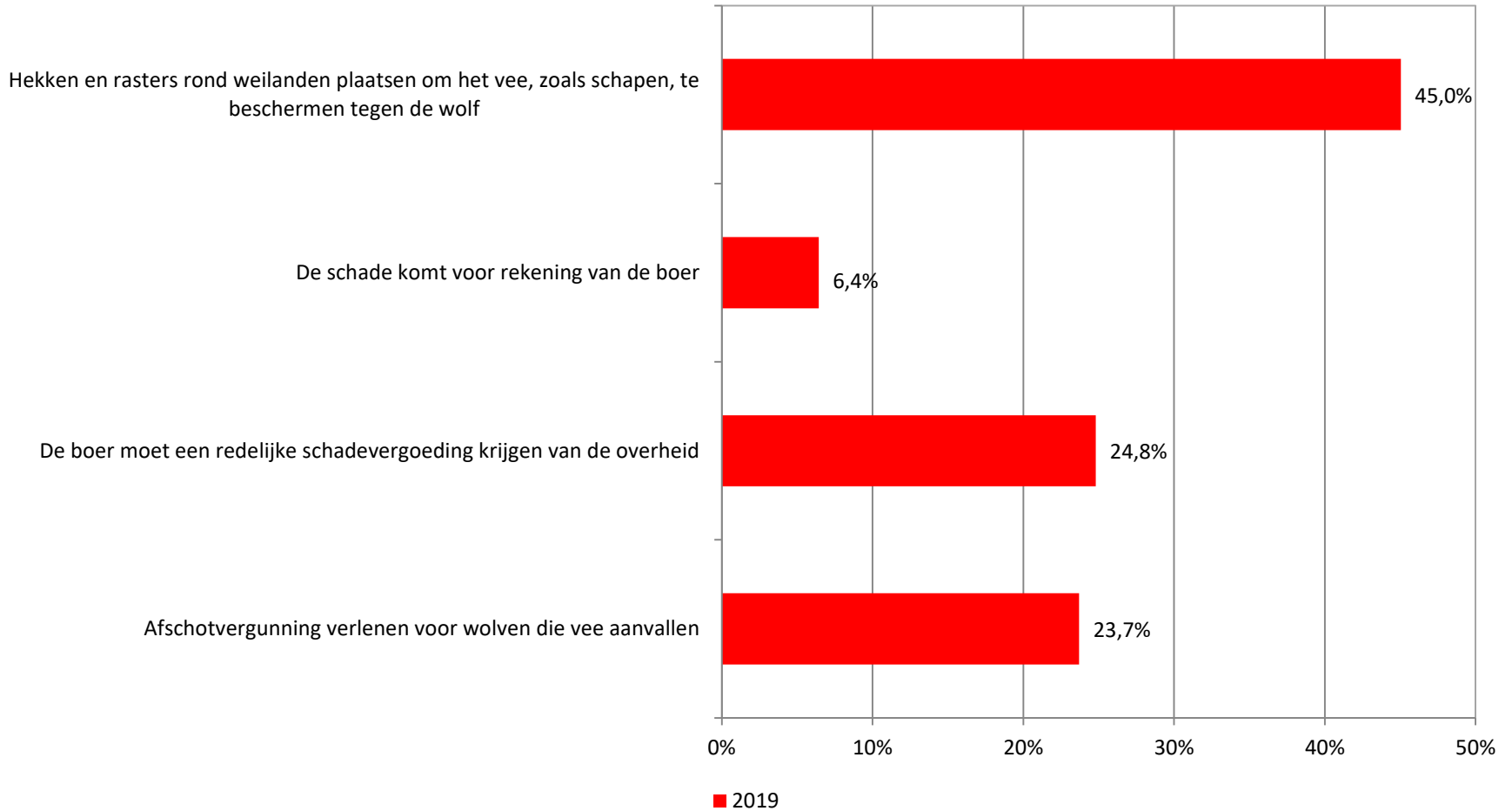
8.9 Jagen, landbouw en natuurbeheer

De vestiging van de wolf naar Nederland is een feit.
Vindt u dat er in het Nederlandse landschap plaats is voor grote roofdieren, zoals de wolf?

8.10 Jagen, landbouw en natuurbeheer

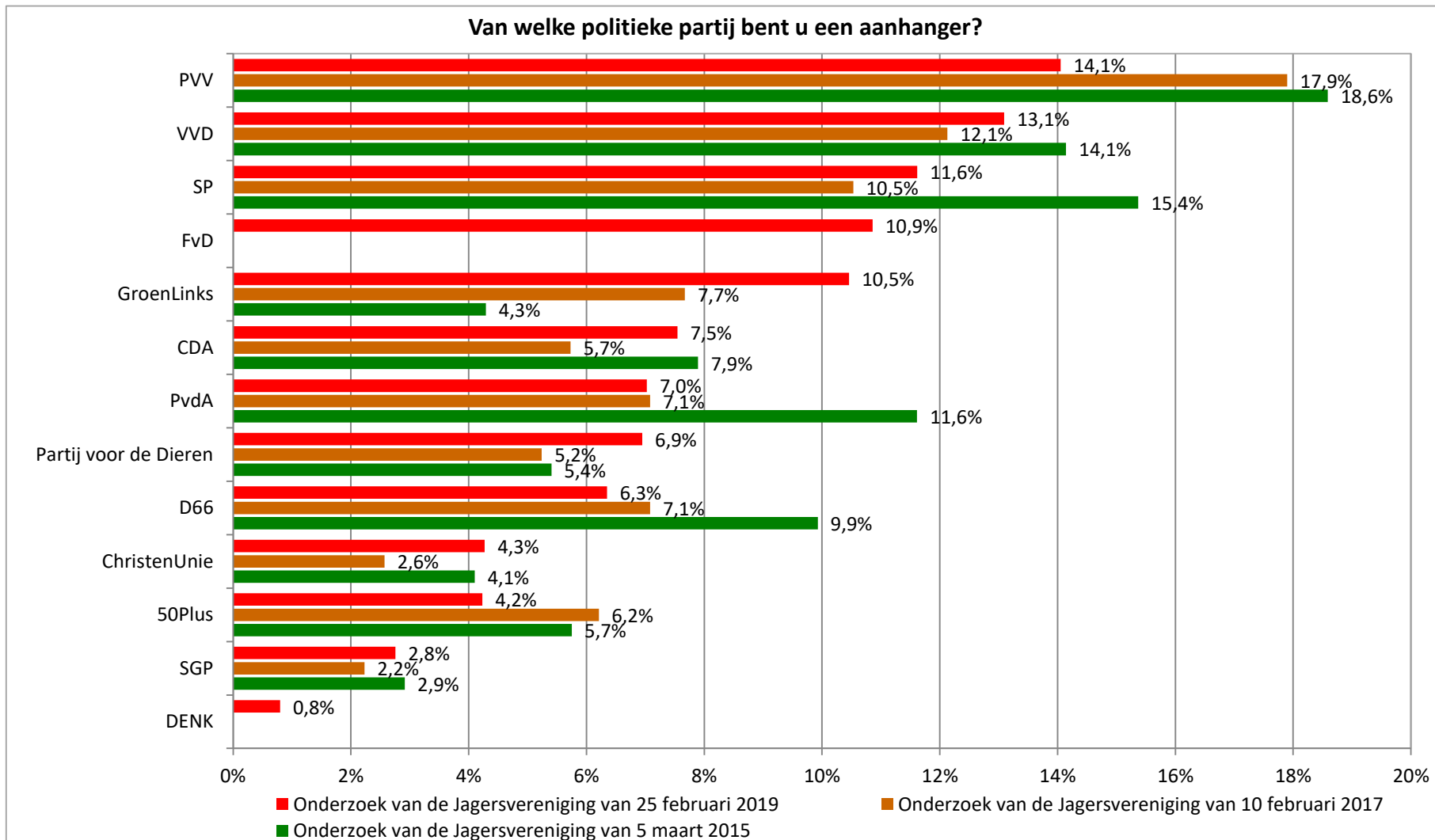
Hoe moeten we omgaan met wolven die vee aanvallen?

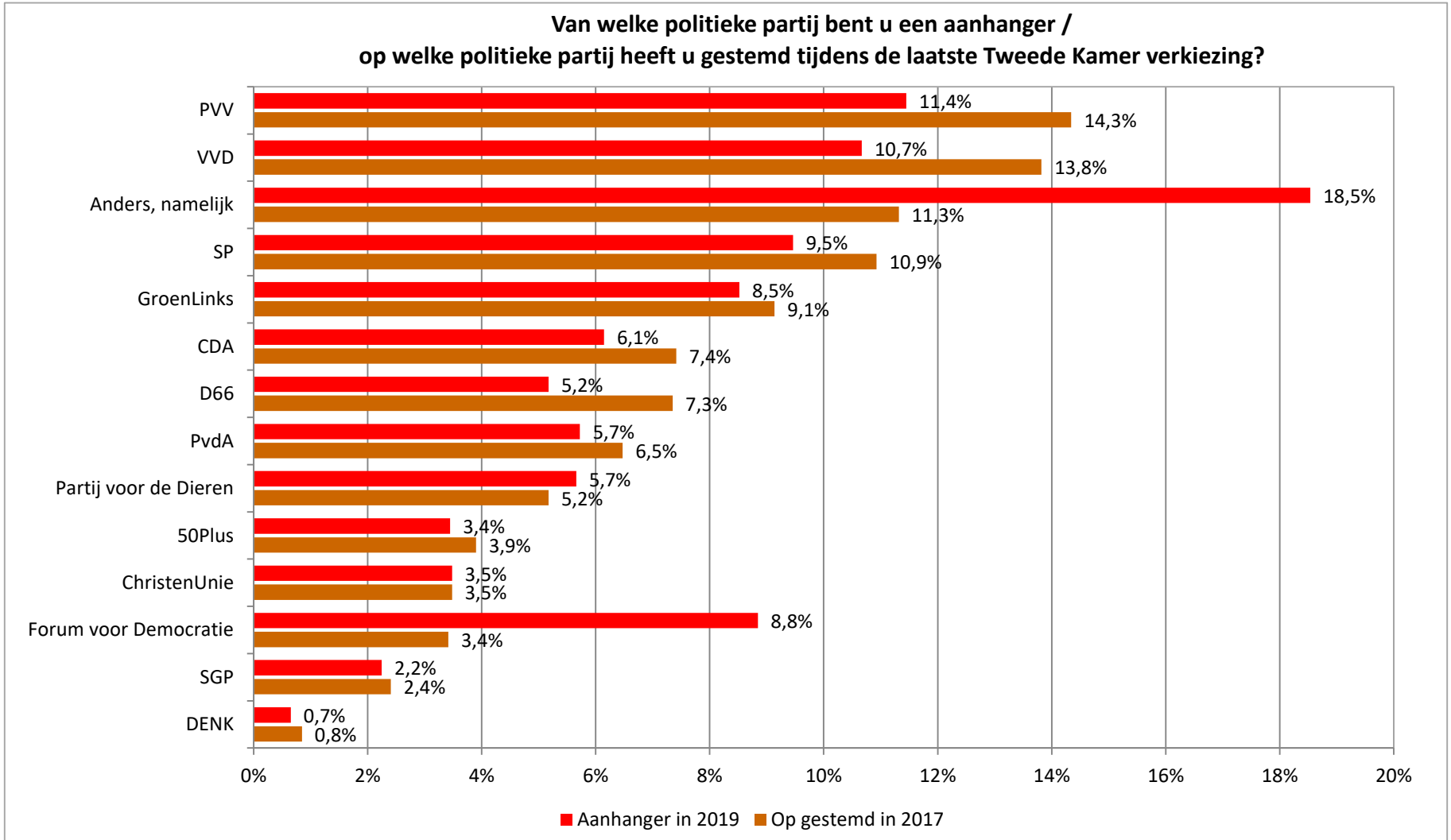

9. Jagen en de politiek

9.1 Jagen en de politiek

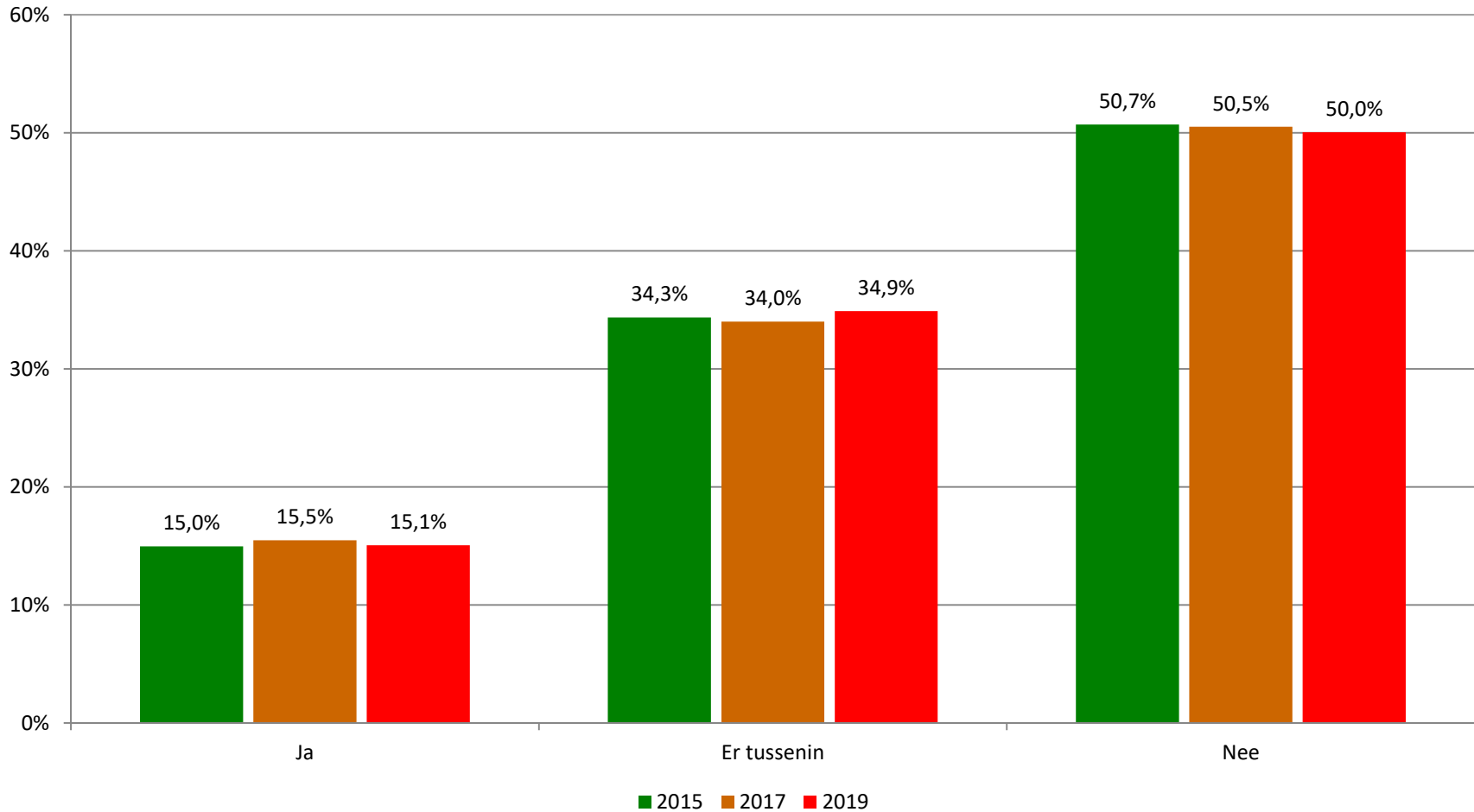

9.2 Jagen en de politiek

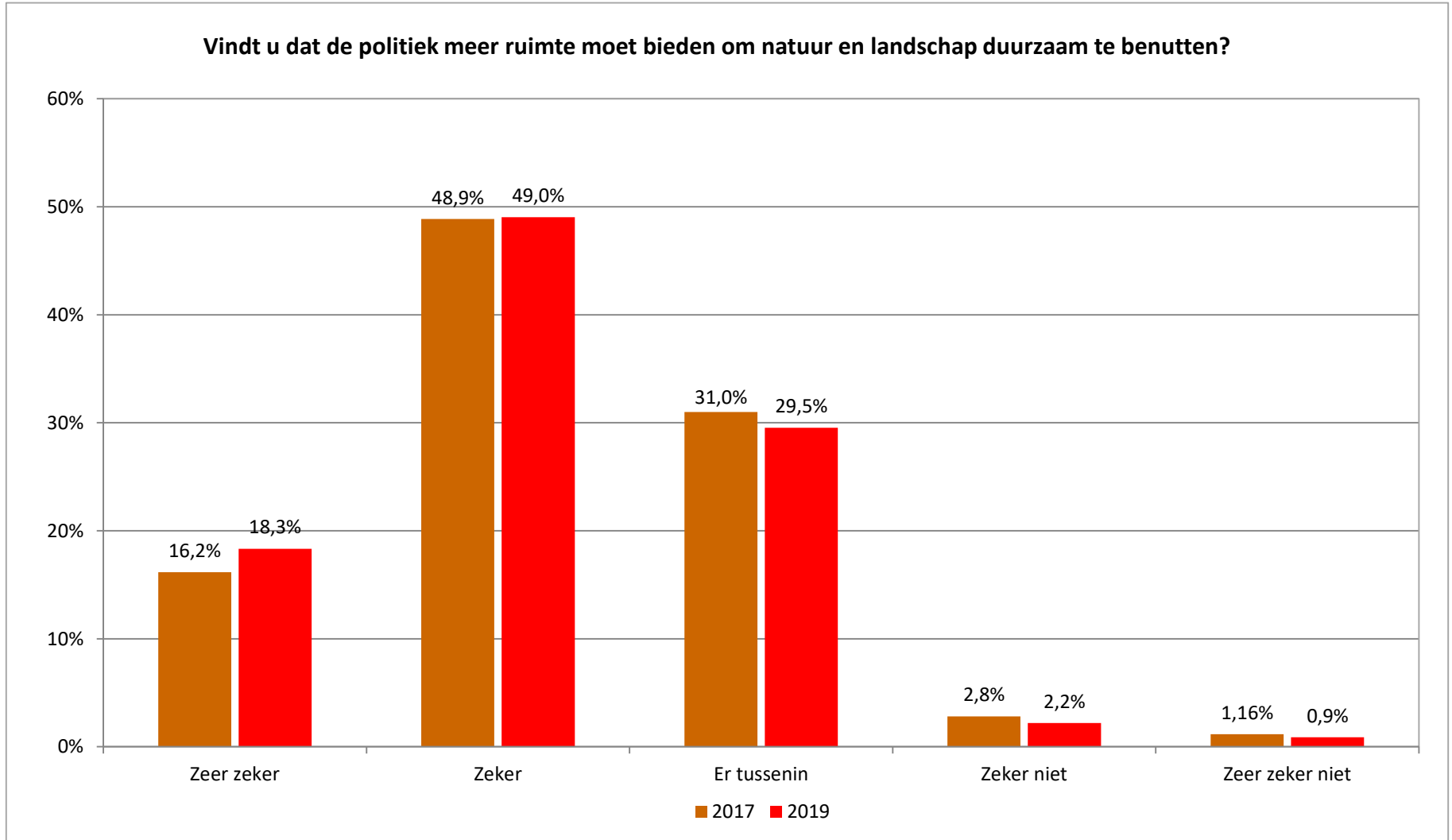

9.3 Jagen en de politiek

Mag de politiek het jagen op wild in Nederland verbieden?

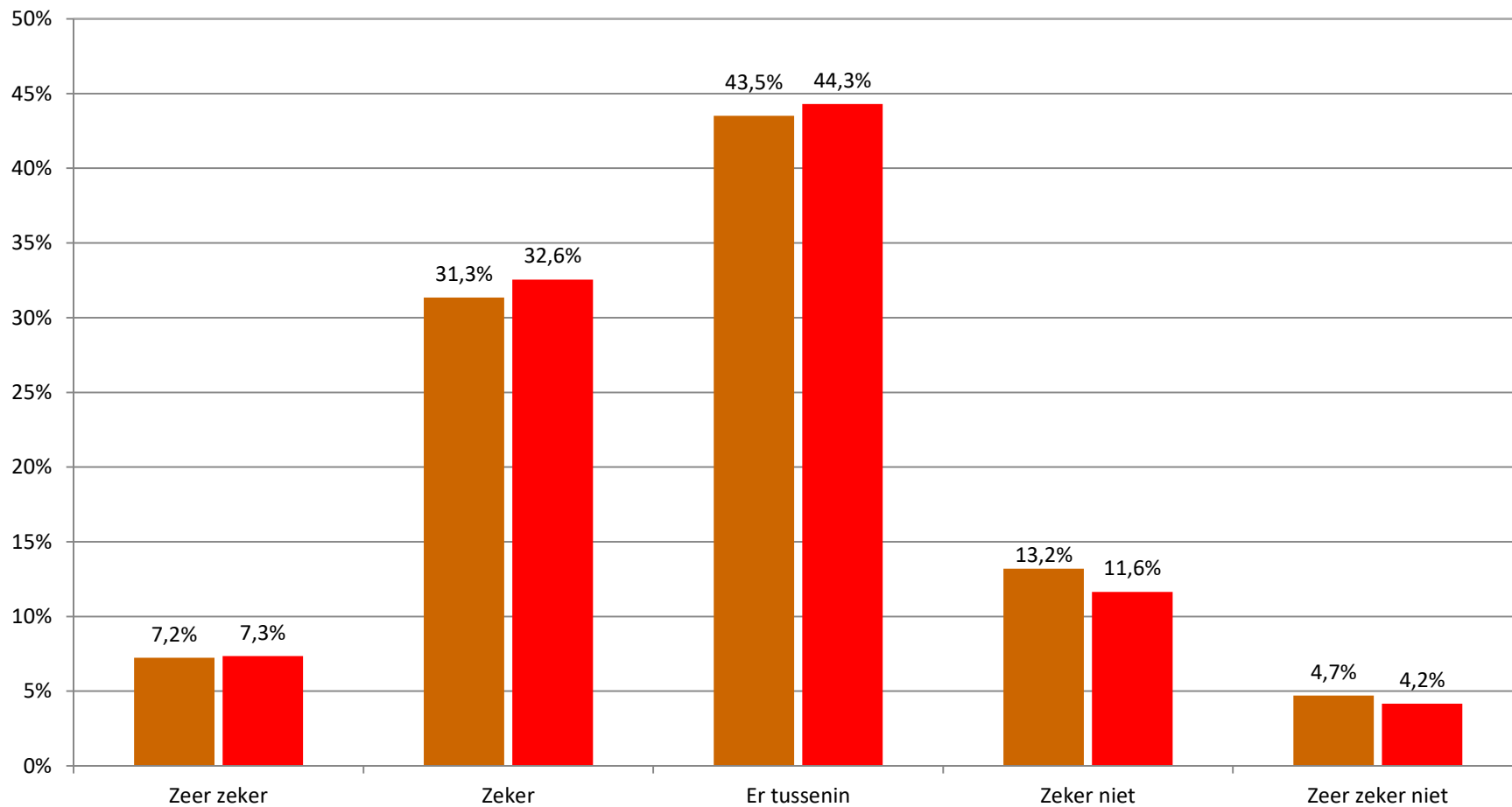

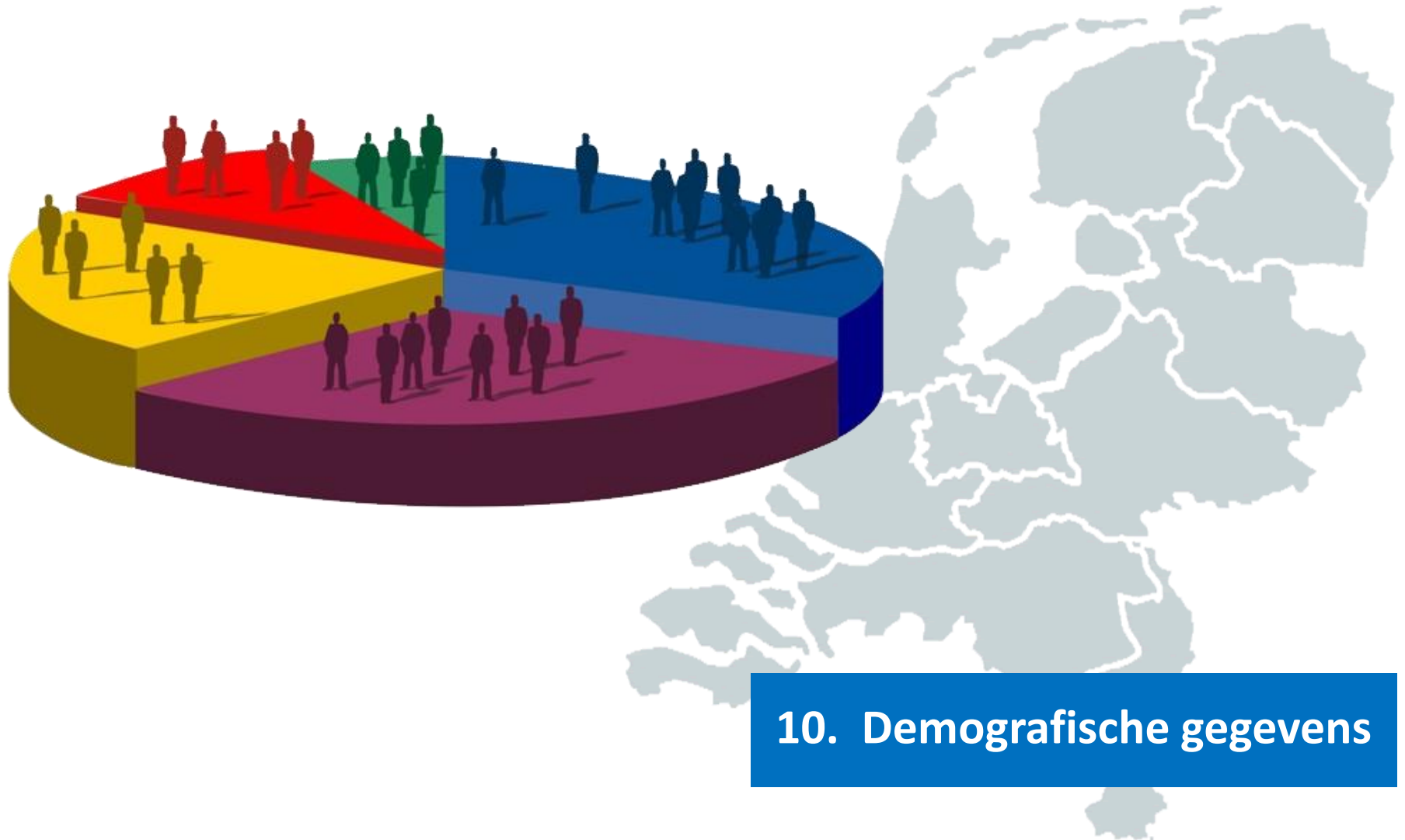
9.4 Jagen en de politiek

9.5 Jagen en de politiek

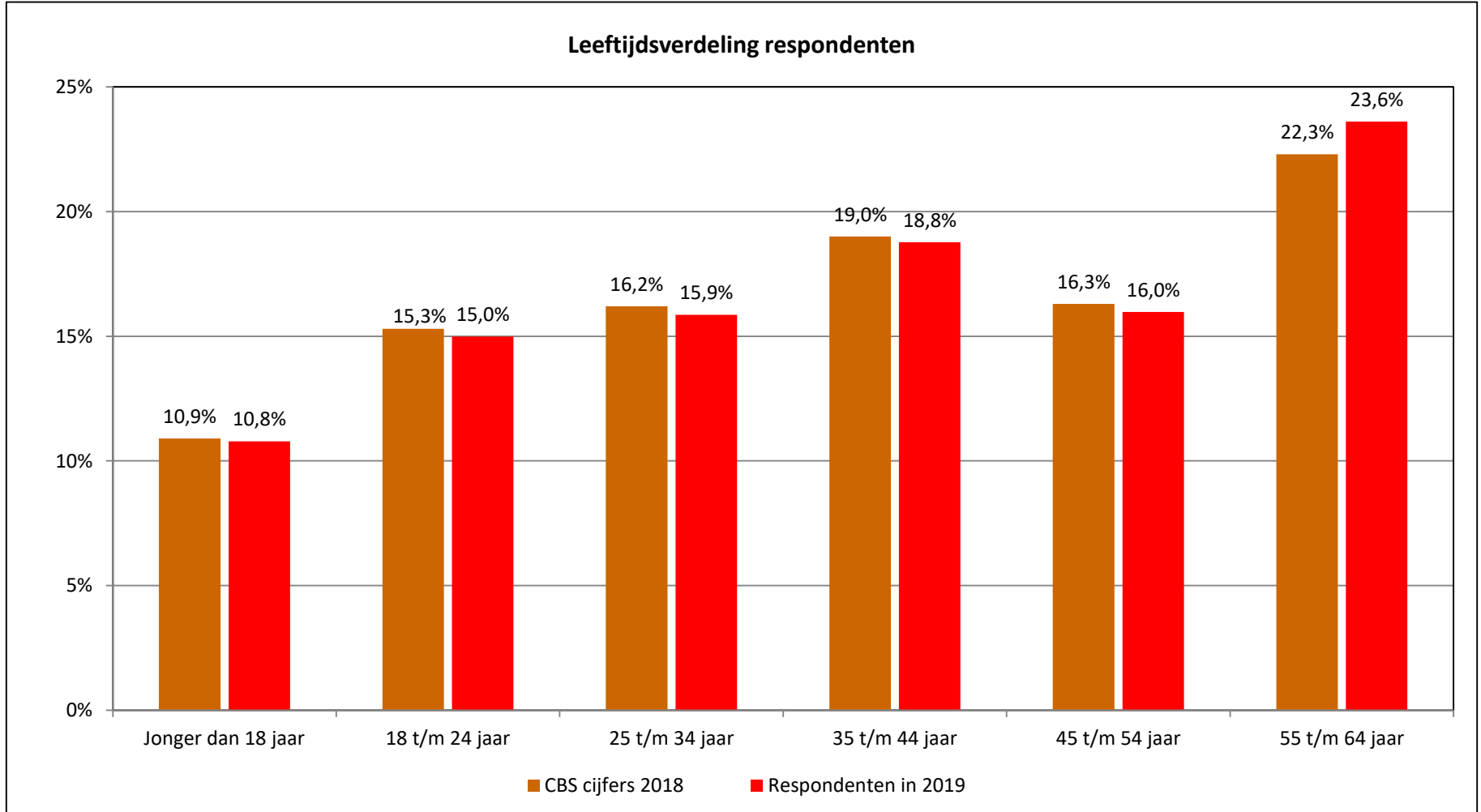
Vindt u dat de politiek meer verantwoordelijkheid bij de jager neer kan leggen?

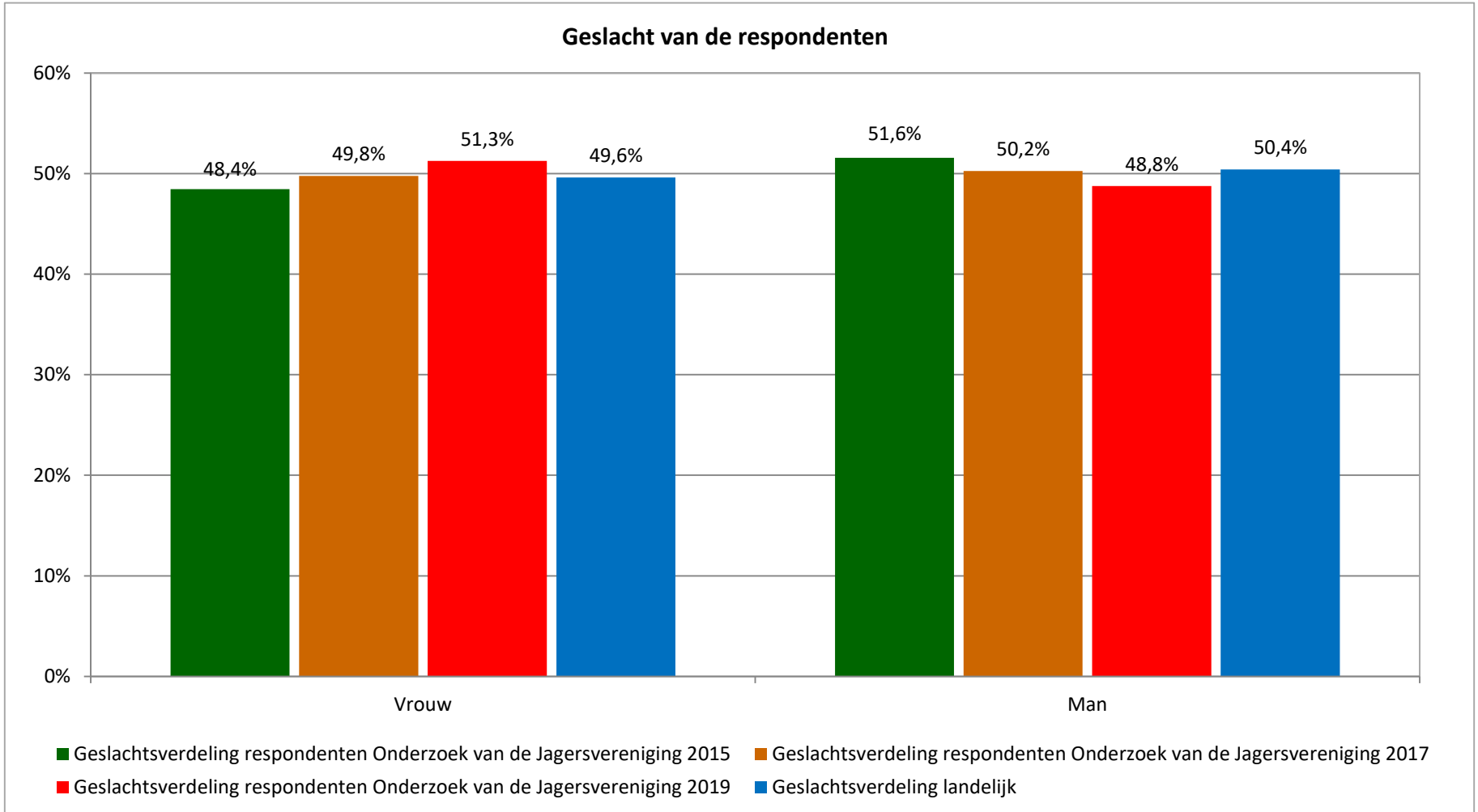
10. Demografische gegevens

10.1 Leeftijdverdeling

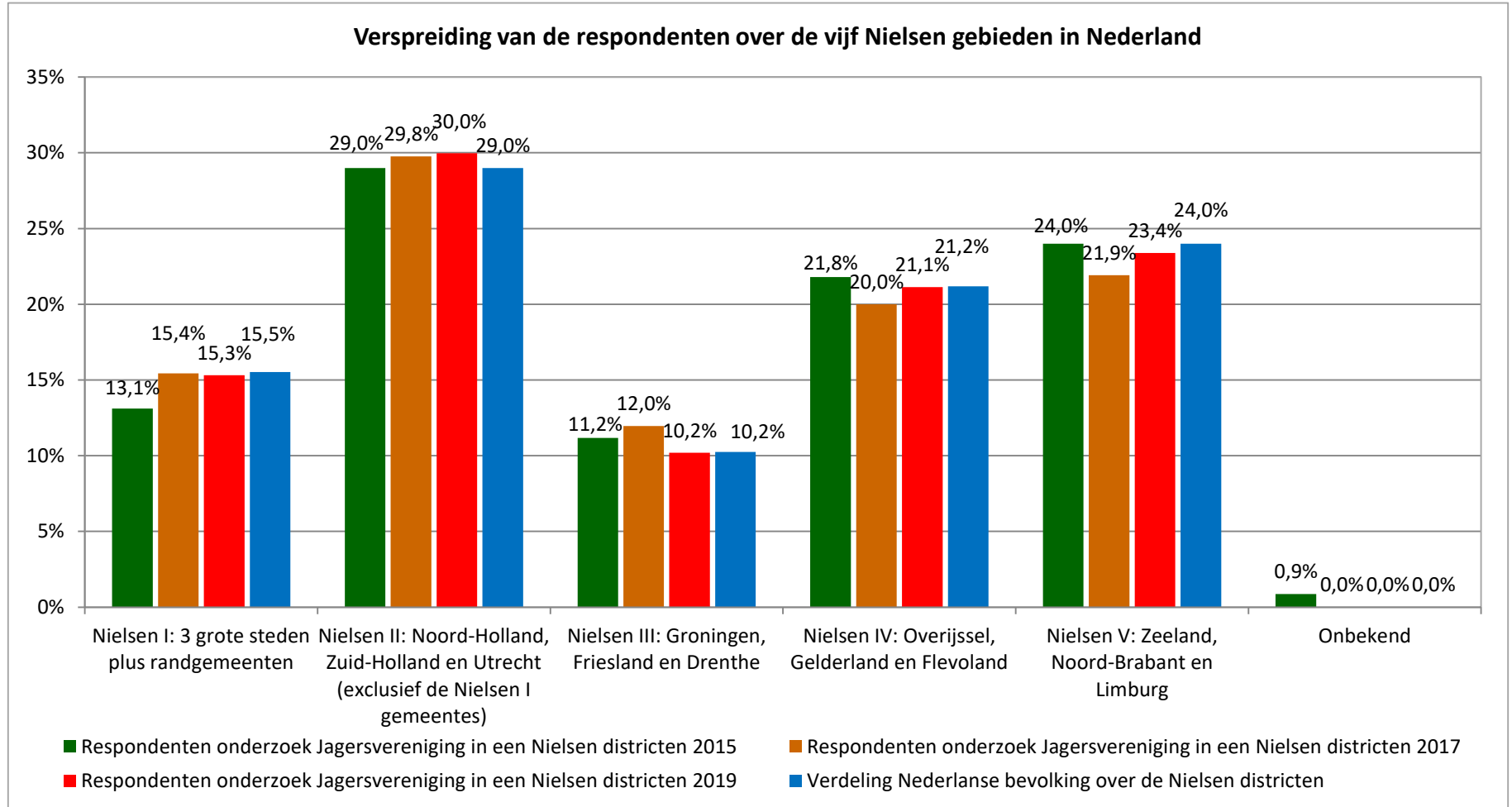
Uitkomst voor 2019 is niet statistisch significant oftewel de respons is representatief voor de Nederlandse bevolking op het aspect leeftijd

10.2 Geslacht

Uitkomst voor 2019 is niet statistisch significant oftewel de respons is representatief voor de Nederlandse bevolking op het aspect geslacht

10.3 Nielsen gebieden

Uitkomst voor 2019 is niet statistisch significant oftewel de respons is representatief voor de Nederlandse bevolking op het aspect verspreiding respondenten over de vijf Nielsen gebieden

10.4 Beschrijving Nielsen districten

- Nielsen I (2.606.070 inwoners) oftewel de 3 grote steden plus randgemeenten:
 - Amsterdam (plus Diemen, Ouder-Amstel, Landsmeer, Amstelveen)
 - Rotterdam (plus Schiedam, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ridderkerk, Barendrecht, Albrandswaard)
 - 's-Gravenhage (plus Leidschendam, Voorburg, Rijswijk, Wassenaar, Wateringen)
- Nielsen II (4.927.459 inwoners):
 - Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht (exclusief de Nielsen I gemeentes)
- Nielsen III (1.718.485 inwoners):
 - Groningen, Friesland en Drenthe
- Nielsen IV (3.553.582 inwoners):
 - Overijssel, Gelderland en Flevoland
- Nielsen V (3.973.979 inwoners):
 - Zeeland, Noord-Brabant en Limburg

11. Clusteranalyse

11.1 Clusteranalyse

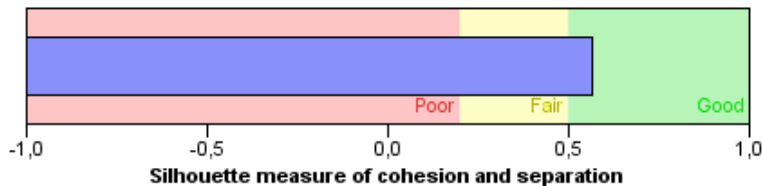
Om te komen tot segmenten waarin respondenten zijn in te delen, is op basis van de variabelen die in de vragenlijst zijn opgenomen, een clusteranalyse uitgevoerd. De clusteranalyse is bedoeld om te kijken of er binnen een populatie groepen respondenten (clusters) zijn te onderkennen, waarvan de individuele respondenten binnen een cluster dicht bij elkaar staan gegeven de variabelen. De clusters vertonen en opzichte van elkaar contrair gedrag.

De uitgevoerde analyse leverde twee clusters op. De namen van de clusters zijn het resultaat van interpretatie van de voorhanden zijnde gegevens. Er zijn namen aan de clusters gegeven die zoveel mogelijk weergeven hoe het betreffende cluster in relatie tot het onderwerp, de jacht in Nederland, kan worden getypeerd.

Model Summary

Algorithm	TwoStep
Inputs	4
Clusters	2

Cluster Quality

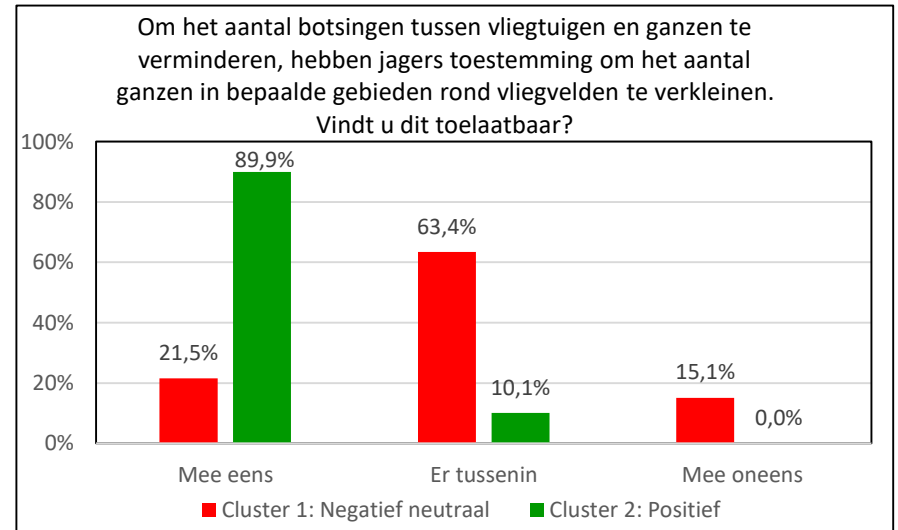
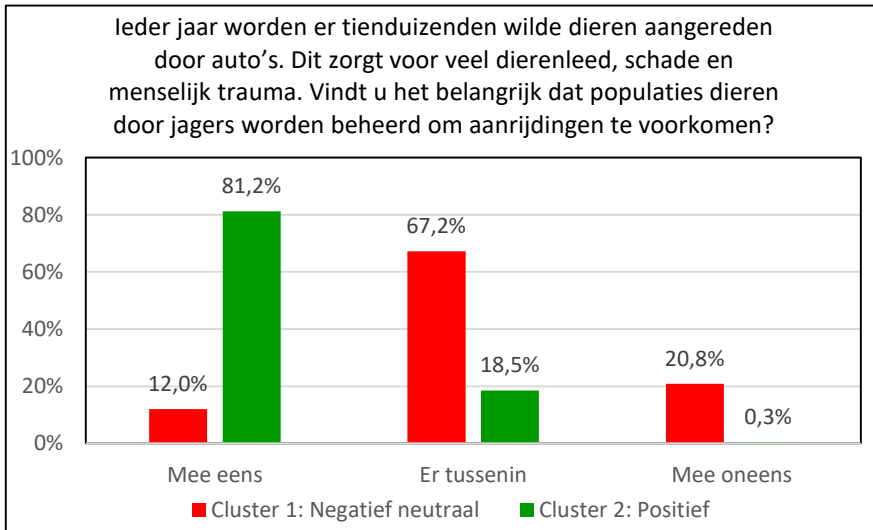
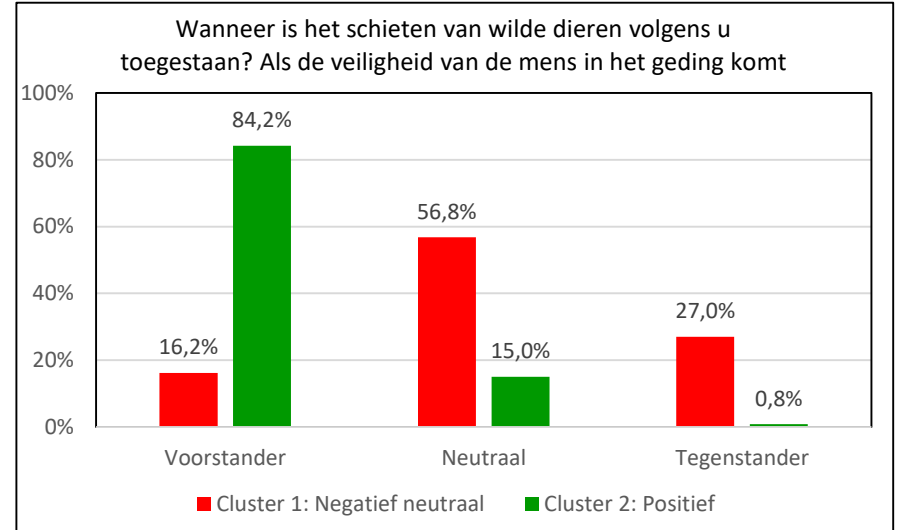
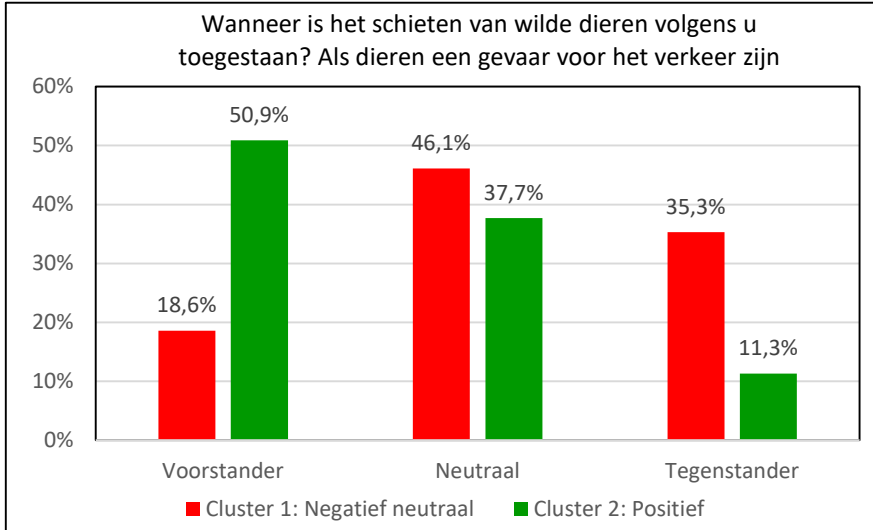
	#	%
Omvang kleinste cluster (Negatief neutrale respondent)	1.008	32,8%
Omvang grootste cluster (Positieve respondent)	2067	67,2%
Verhouding cluster 1 en 2	2,05	

11.2 Clusteranalyse

De volgende vragen zijn de inputvariabelen van de clusteranalyse.

Vragen	Antwoorden	Totaal (#)	Totaal (%)	Negatief		Positief		Index cluster 1	Index cluster 2
				Cluster 1 (#)	Cluster 1 (%)	Cluster 2 (#)	Cluster 2 (%)		
Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan? Als dieren een gevaar voor het verkeer zijn	Voorstander	1645	53,5	75	7,4	1570	76,0	14	142
	Neutraal	1053	34,2	619	61,4	434	21,0	180	61
	Tegenstander	377	12,3	314	31,2	63	3,0	254	24
Wanneer is het schieten van wilde dieren volgens u toegestaan? Als de veiligheid van de mens in het geding komt	Voorstander	1903	61,9	163	16,2	1740	84,2	26	136
	Neutraal	884	28,7	573	56,8	311	15,0	198	52
	Tegenstander	288	9,4	272	27,0	16	0,8	287	9
Ieder jaar worden er tienduizenden wilde dieren aangereden door auto's. Dit zorgt voor veel dierenleed, schade en menselijk trauma. Vindt u het belangrijk dat populaties dieren door jagers worden beheerd om aanrijdingen te voorkomen?	Mee eens	1800	58,5	121	12,0	1679	81,2	21	139
	Er tussenin	1059	34,4	677	67,2	382	18,5	195	54
	Mee oneens	216	7,0	210	20,8	6	0,3	297	4
Om het aantal botsingen tussen vliegtuigen en ganzen te verminderen, hebben jagers toestemming om het aantal ganzen in bepaalde gebieden rond vliegvelden te verkleinen. Vindt u dit toelaatbaar?	Mee eens	2075	67,5	217	21,5	1858	89,9	32	133
	Er tussenin	848	27,6	639	63,4	209	10,1	230	37
	Mee oneens	152	4,9	152	15,1	0	0,0	308	0

11.3 Clusteranalyse

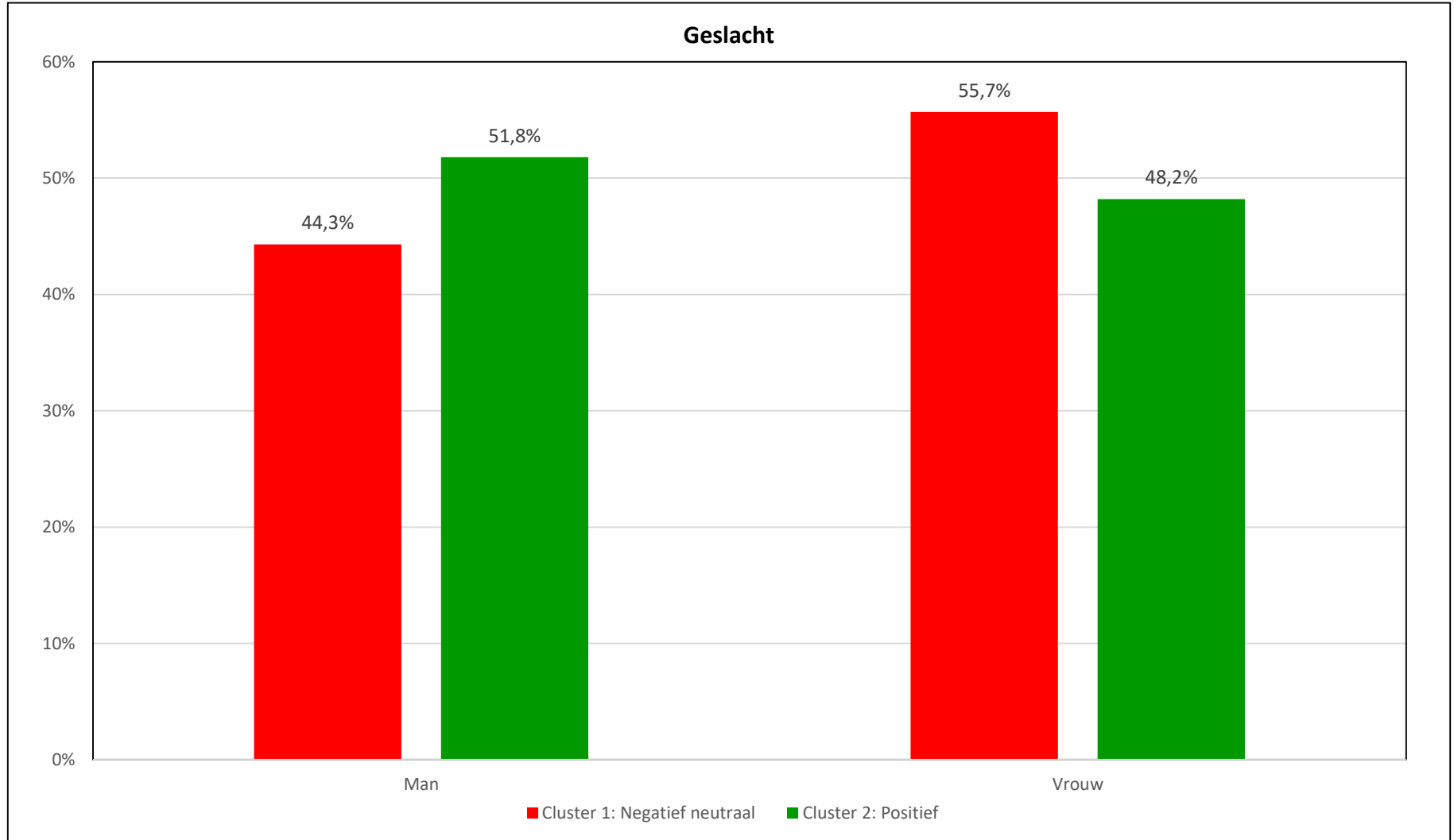
11.4 Clusteranalyse

Cluster 1: Negatieve en neutrale Nederlander (N = 1.008)	Cluster 2: Positieve Nederlanders (N = 2.067)
Onbekend met de taken en activiteiten van de jager	Grote bekendheid met de taken en activiteiten van de jager
Neutrale houding ten aanzien van de jacht, beheer en schadebestrijding. Klein deel van het cluster is tegenstander	Voorstander van de jacht, beheer en schadebestrijding
Wel eens iets over aspecten van de jacht gehoord of hier onbekend mee	Grotere bekendheid de jacht
Neutraal ten aanzien van afschot in alle voorkomende situaties. Klein aantal tegenstanders	Voorstanders van afschot in alle voorkomende situaties
Eet en bereidt geen of weinig wild	Eet en bereidt regelmatig wild
Zou in de regio geschoten wild niet in de eigen woonomgeving willen kopen	Zou in de regio geschoten wild in de eigen woonomgeving willen kopen
Neutrale houding ten aanzien van duurzame benutting van natuur en landschap. Zeer klein aantal tegenstanders	Voorstander van duurzame benutting van natuur en landschap
Neutrale houding inzake dat er meer ruimte moet komen voor duurzame benutting van natuur en landschap, zoals bijvoorbeeld vissen, jagen en wildplukken. Zeer klein aantal tegenstanders	Vindt dat er meer ruimte moet komen voor duurzame benutting van natuur en landschap, zoals bijvoorbeeld vissen, jagen en wildplukken?
Hebben een neutrale houding bij het ingrijpen van de jager om het aantal botsingen tussen vliegtuigen en ganzen te verminderen	Vindt dat de jager moet ingrijpen om het aantal botsingen tussen vliegtuigen en ganzen te verminderen. Vinden dat jagers toestemming moeten krijgen om het aantal ganzen in bepaalde gebieden rond vliegvelden te verkleinen
Neutraal houding inzake dat de politiek meer verantwoordelijkheid bij de jager neer kan leggen	Vindt dat de politiek meer verantwoordelijkheid bij de jager neer kan leggen

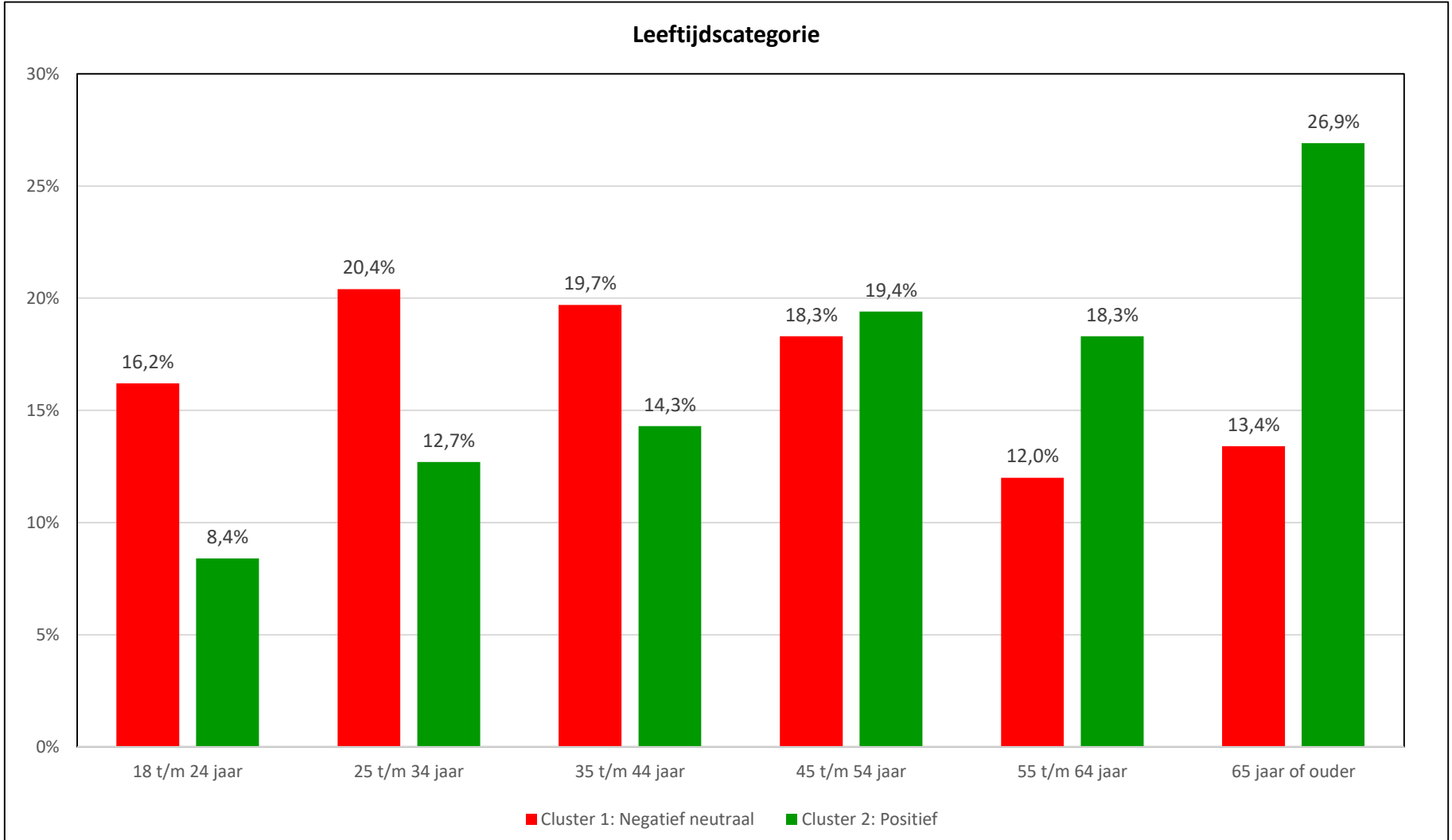
11.4 Clusteranalyse

Cluster 1: Negatieve en neutrale Nederlander (N = 1.008)	Cluster 2: Positieve Nederlanders (N = 2.067)
Vinden dat er hekken en rasters rond weilanden geplaatst moeten worden om het vee, zoals schapen, te beschermen tegen de wolf en vinden dat de schade voor rekening komt van de boer	Vinden dat er afschotvergunningen verleend moeten worden voor wolven die vee aanvallen
Cluster omvat iets meer vrouwen	Cluster omvat iets meer mannen
Hoge vertegenwoordiging in de leeftijdscategorie 18 tot 44 jaar	Hoge vertegenwoordiging in de leeftijdscategorie 55 jaar en ouder
Alleenstaand Alleenstaand met inwonende kinderen / eenoudergezin Thuiswonend (bij mijn ouders / verzorgers)	Alleenstaand, kinderen het huis uit Getrouwd/samenwonend, kinderen het huis uit
Zijn aanhanger van PVV, GroenLinks, SP, Partij voor de Dieren en DENK	Zijn aanhanger van CDA, VVD, D66, SGP, ChristenUnie, 50Plus en Forum voor Democratie

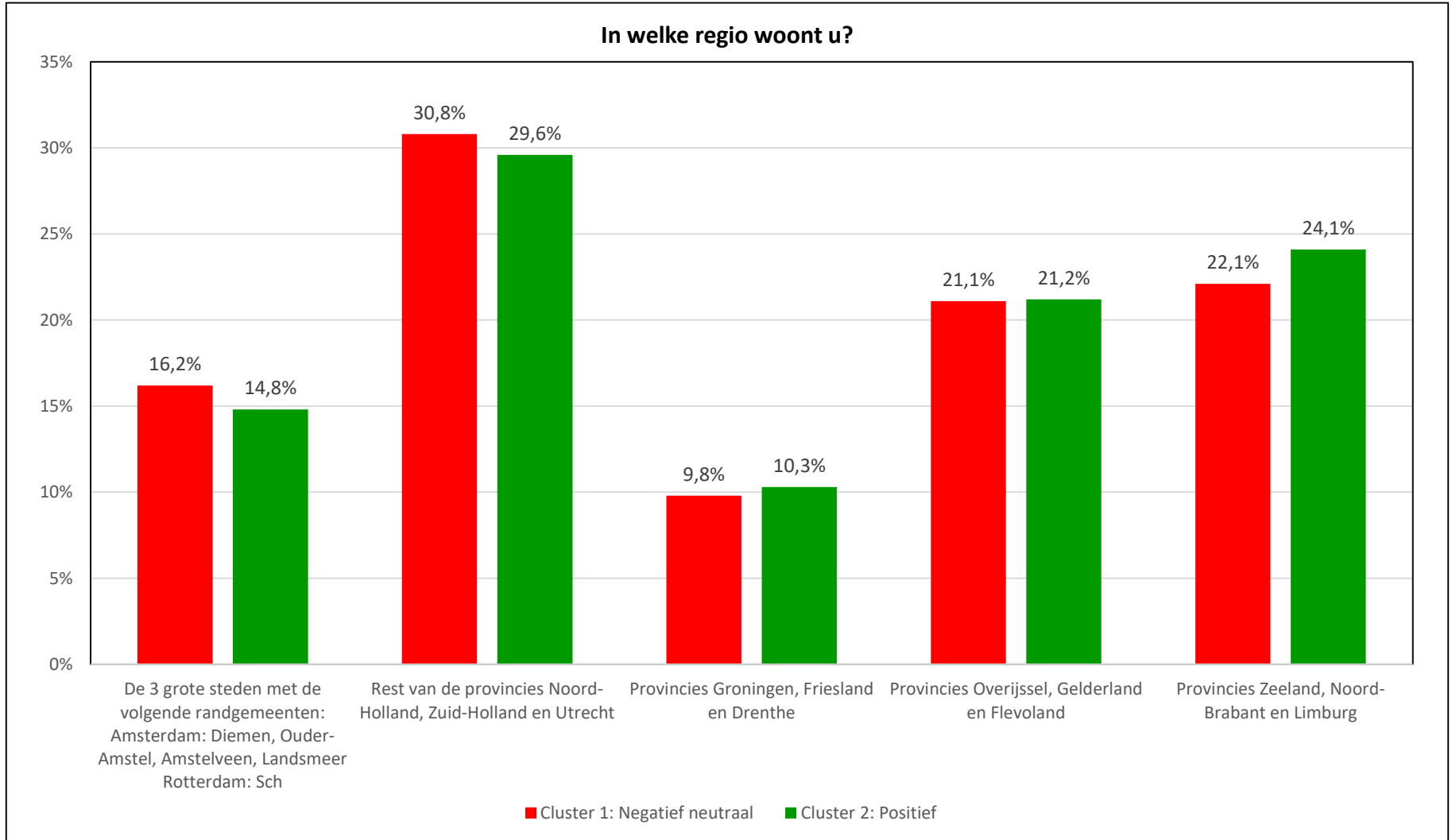
11.5 Socio-demografische gegevens per cluster

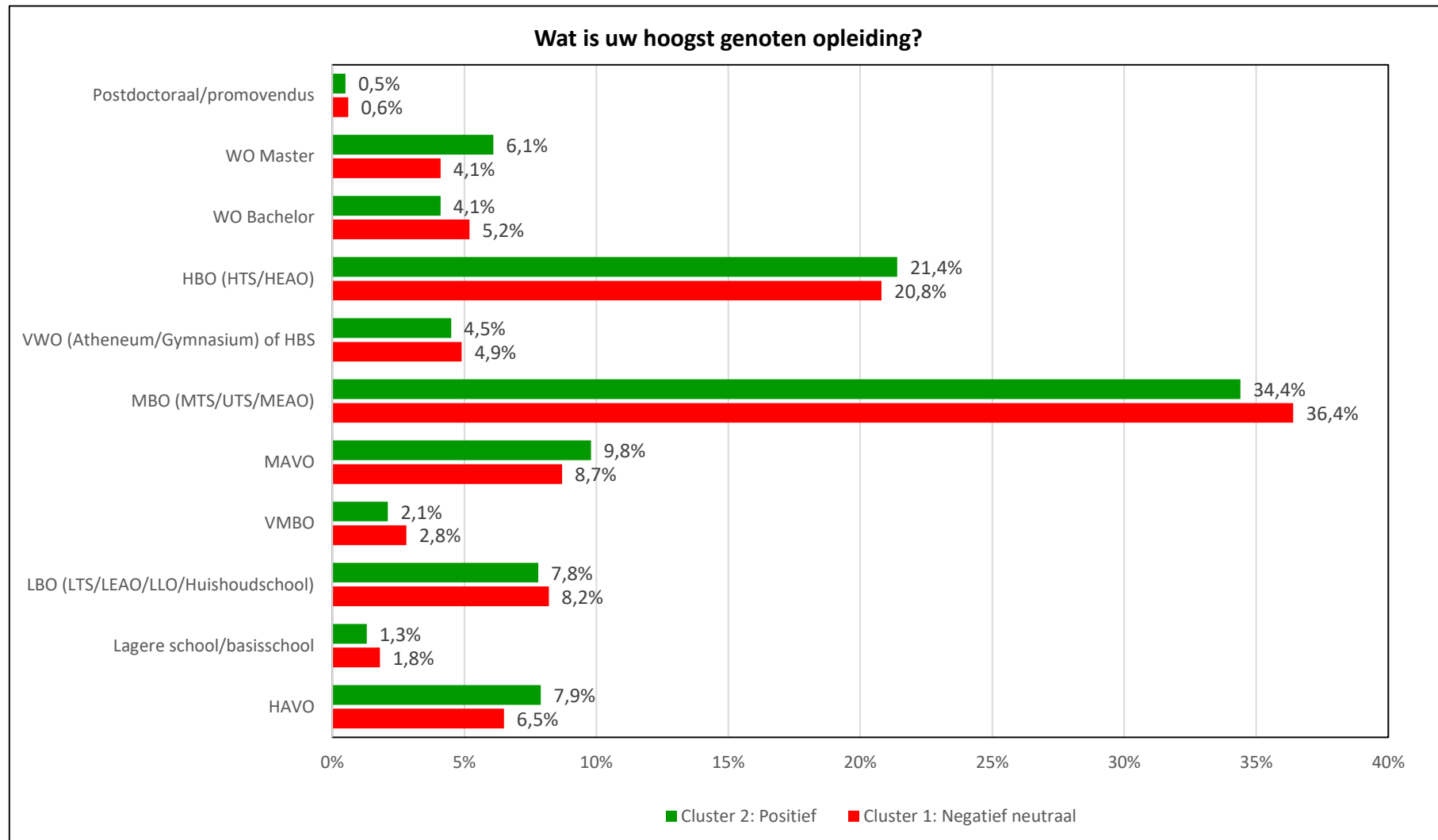
11.6 Socio-demografische gegevens per cluster

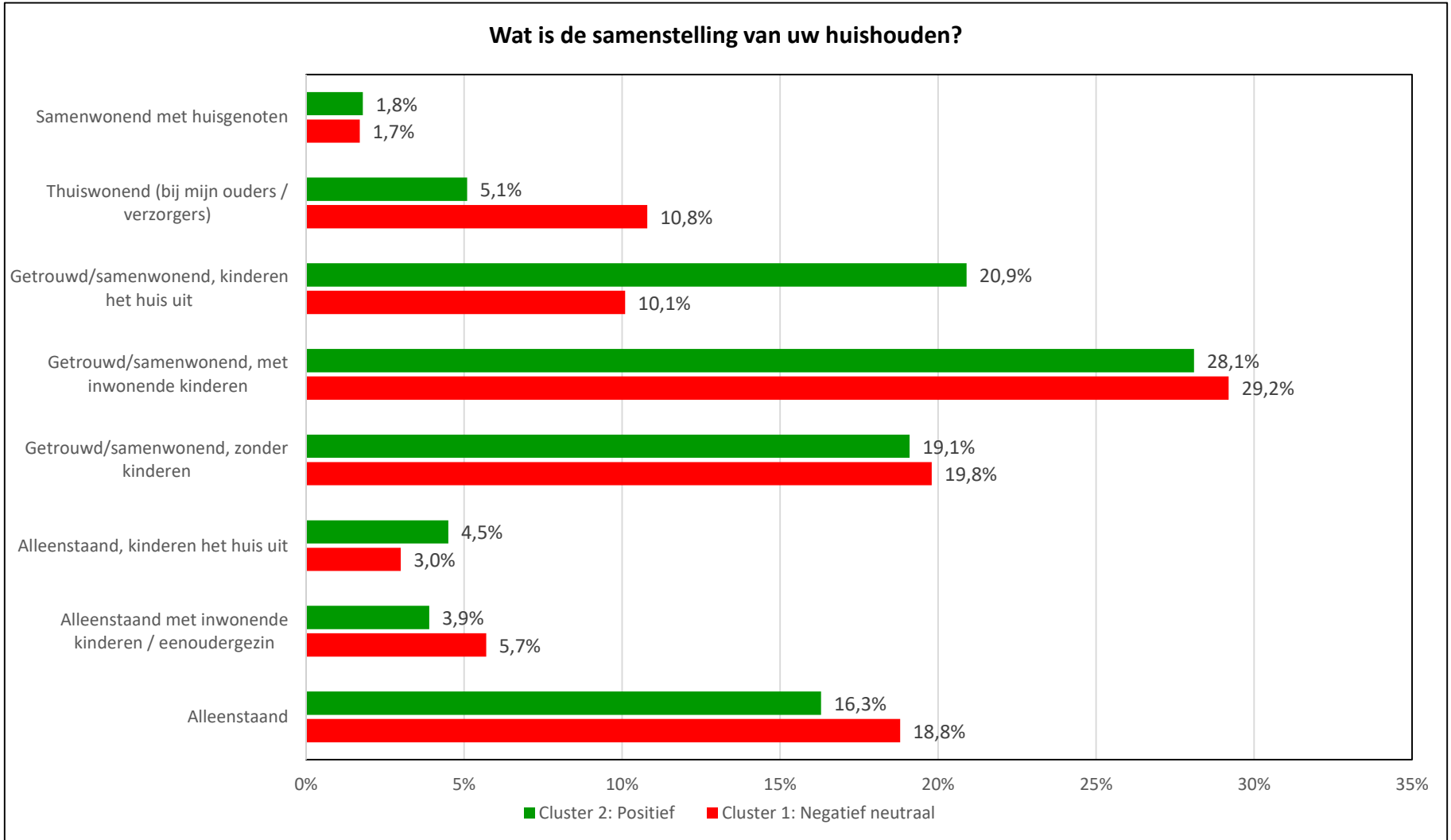
11.7 Socio-demografische gegevens per cluster

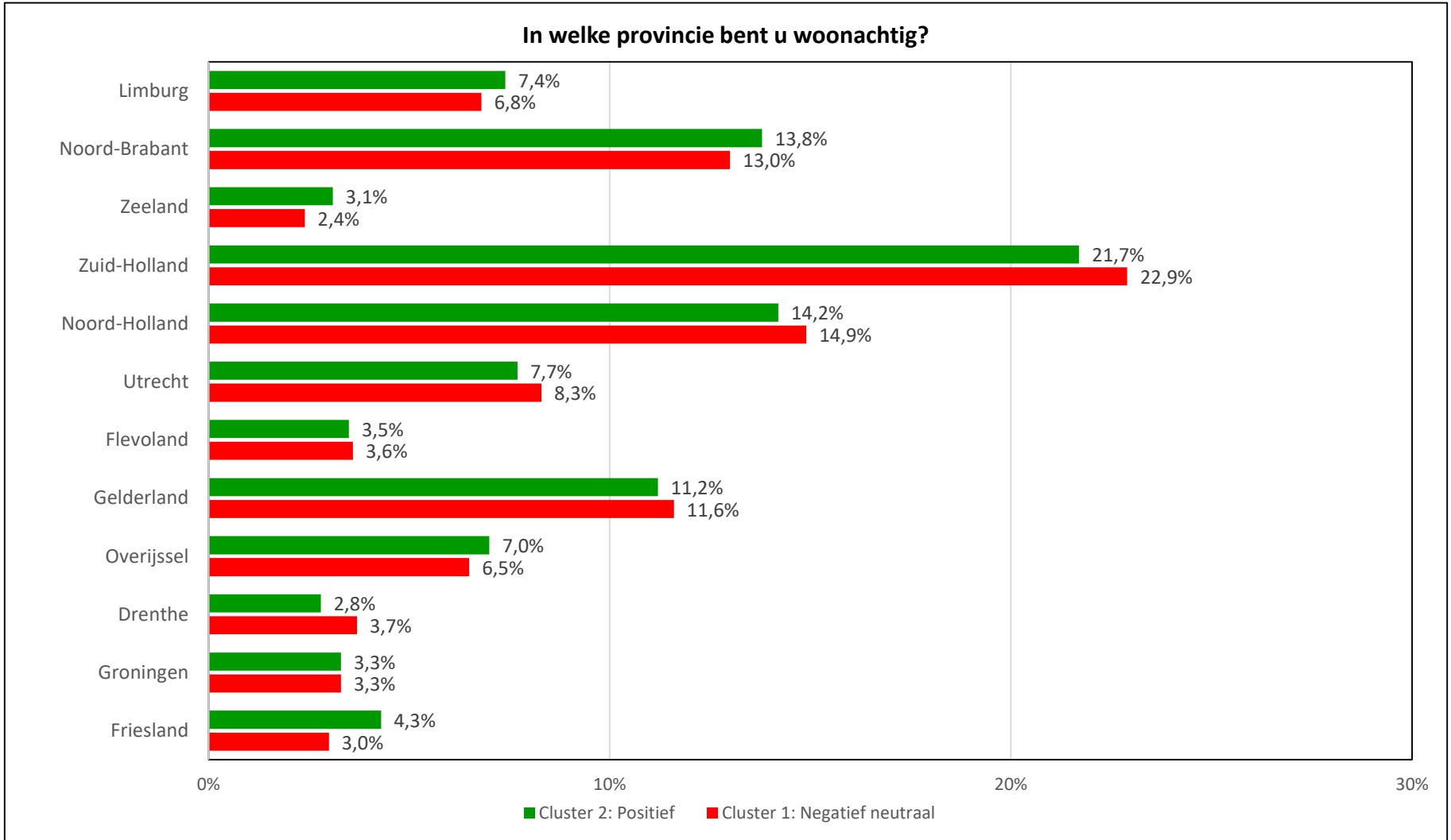
11.8 Socio-demografische gegevens per cluster

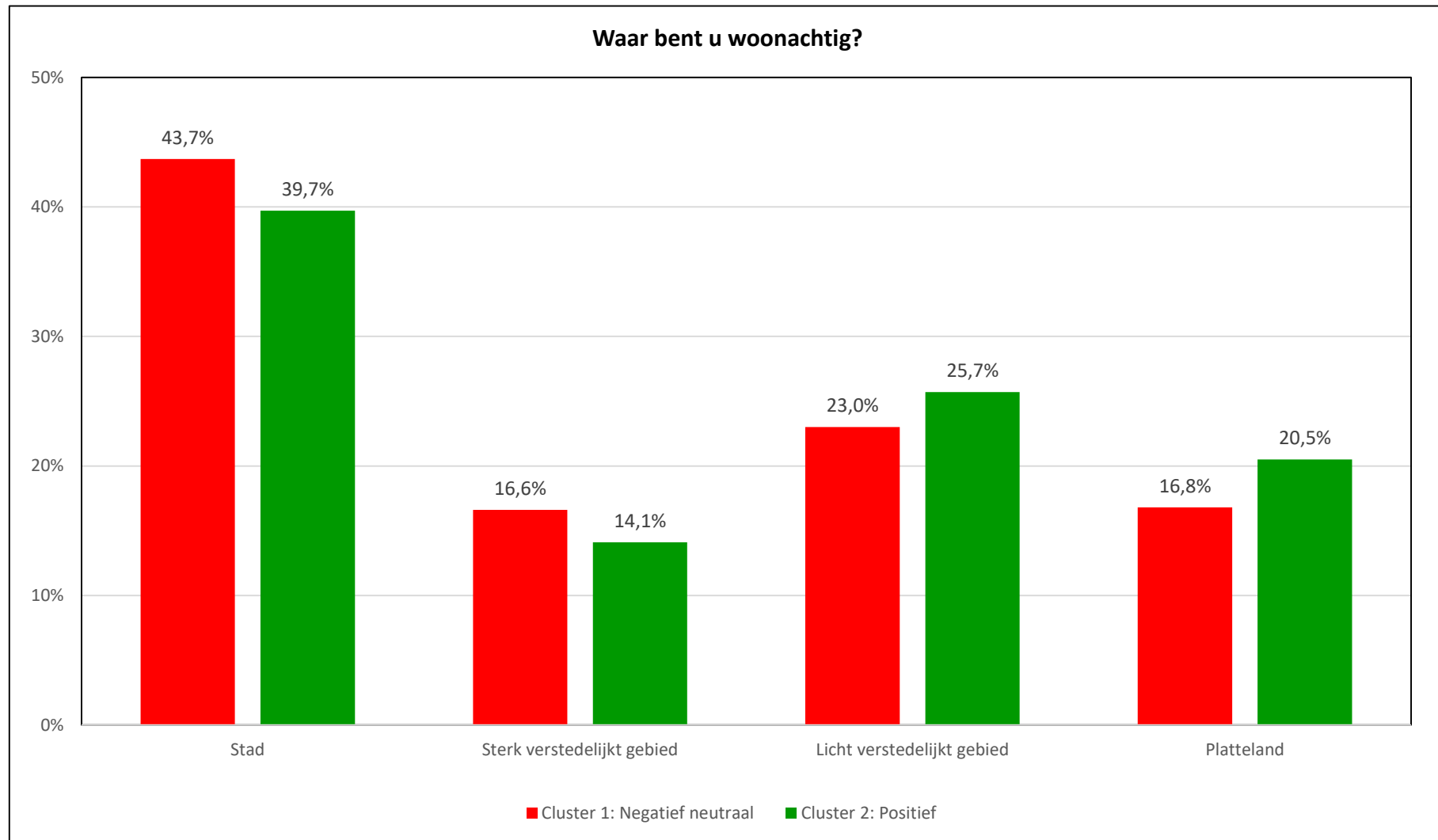
11.9 Socio-demografische gegevens per cluster

11.10 Socio-demografische gegevens per cluster

11.11 Socio-demografische gegevens per cluster

12. Conclusies

De jacht mag er zijn!

12.1 Conclusies

- De bekendheid van de respondenten met de taken / activiteiten van jagers neemt stap voor stap toe (2015 – 2019). Dat de jager ervoor zorgt dat populaties van bepaalde diersoorten, zoals zwijnen, ganzen en vossen goed worden beheerd is ook in dit onderzoek van 2019 weer de bekendste taak / activiteit. 'De jager voorkomt in de zomer dat jonge hazen en reeën slachtoffer worden van het maaien van weilanden' is de minst bekende taak / activiteit van de jagers
- Bij 6 van de 7 vragen is 59% of meer van de respondenten een voorstander van de taken / activiteiten van de Nederlandse jager. Eén aspect blijft hierbij achter, namelijk 'de jager kan, indien er voldoende dieren zijn, een deel van de wildstand in zijn jachtveld oogsten en benutten voor consumptie'. 43% van de respondenten is hier een voorstander van. 17% is tegenstander van deze taak / activiteit. 40% van de respondenten is neutraal. Geconstateerd kan worden dat op alle aspecten meer voor- dan tegenstanders zijn. Er kan worden geconcludeerd dat het aantal voorstanders stap voor stap aan het toenemen is, ook ten aanzien van 'de jager kan, indien er voldoende dieren zijn, een deel van de wildstand in zijn jachtveld oogsten en benutten voor consumptie'. Het aantal voorstander nam de afgelopen jaren toe van 35,7% in 2015, naar 36,6% in 2017 tot 42,7% in 2019.
- Er kan worden geconcludeerd dat de bekendheid van de respondenten met de manier van werken van jagers stap voor stap aan het toenemen is
- Het toestaan van afschot van wilde dieren kent op 10 van de 11 vragen meer voorstanders dan tegenstanders. De vraag 'als dieren ziek zijn en andere dieren bedreigen in hun gezondheid' kent het grootste aantal voorstanders (78%). Op de vraag 'Als dieren zeldzame planten beschadigen' zijn er meer tegenstanders (23%) dan voorstanders (22%). Er kan worden geconcludeerd dat het aantal voorstanders inzake het afschot van wilde dieren stap voor stap aan het toenemen is
- 64% van de respondenten vindt het in meer of mindere mate belangrijk dat ze weten waar voedsel vandaan komt en wat er in het productieproces mee is gebeurd
- 32% van de respondenten vindt het in meer of mindere mate belangrijk om voedsel te kopen dat uit de eigen omgeving afkomstig is

12.2 Conclusies

- 51% van de respondenten vindt in meer of mindere mate dat er meer ruimte moet komen voor duurzame benutting van natuur en landschap, zoals bijvoorbeeld vissen, jagen en wildplukken
- Op de vraag 'Duurzame benutting van de natuur voor consumptie vindt plaats bij honing, kastanjes, fruit, groenten, paddenstoelen en vis. Vindt u dat wild ook duurzaam mag worden benut?' geeft 60% van de respondenten aan dat wild ook duurzaam benut mag worden. 6% van de respondenten is het hier mee oneens
- 50% van de respondenten vindt dat het belangrijk is dat geschoten wild voor consumptie beschikbaar komt. 11% van de respondenten is het hier mee oneens
- 74% van de respondenten vind het belangrijk dat wild uit de vrije natuur in de winkel herkenbaar is, bijvoorbeeld door een eigen keurmerk
- 68% van de respondenten vindt het toelaatbaar om het aantal ganzen in bepaalde gebieden rond vliegvelden te verkleinen om het aantal botsingen tussen vliegtuigen en ganzen te verminderen
- Vossen bedreigen in bepaalde gebieden kwetsbare diersoorten in hun voortbestaan, zoals grutto's, patrijzen, hazen, kieviten, lepelaars en fazanten. 41% van de respondenten vindt het aanvaardbaar dat het aantal vossen wordt verkleind door afschot om te voorkomen dat andere dieren in hun voortbestaan worden bedreigd, 48% is neutraal en 11% is het hier mee oneens

12.3 Conclusies

- 58% van de respondenten is voorstander dat de jager zorgt ervoor dat populaties van bepaalde diersoorten, zoals zwijnen, ganzen en vossen goed worden beheerd, 34% is neutraal en 8% is tegenstander
- 63% van de respondenten vindt de constructie waardevol dat jagers grond pachten van bijvoorbeeld boeren voor een periode van 6 tot 12 jaar. Dit geeft de jager de mogelijkheid om gedurende een lange periode te investeren in een gebied. Zo kunnen zij zorgen voor een goede wildstand en een rijke natuur, zonder schade, hinder of overlast door wilde dieren
- De wet geeft de jager verantwoordelijkheid voor vijf diersoorten die in zijn veld voorkomen: wilde eend, fazant, haas, konijn en houtduif. Met betrekking tot deze diersoorten moet de jager aan de ene kant zorgen dat er voldoende van zijn zodat de soort voort kan blijven bestaan. Aan de andere kant mogen er weer niet zoveel van zijn dat ze schade aanrichten, bijvoorbeeld aan gewassen op boerenland. 53% van de respondenten vindt dat de wet jagers ook die extra verantwoordelijkheid moet geven voor andere diersoorten, zoals ganzen, reeën en wilde zwijnen, 8% van de respondenten is het hier mee oneens
- 67% van de respondenten vindt dat de politiek meer ruimte moet bieden om natuur en landschap duurzaam te benutten
- 40% van de respondenten vindt dat de politiek meer verantwoordelijkheid bij de jager neer kan leggen. 16% van de respondenten is hier op tegen
- 50% van de respondenten vindt dat de politiek de jacht in Nederland niet mag verbieden. 10% vindt dat de politiek de jacht wel mag verbieden.
- **De jacht mag er zijn!**

12.4 Conclusies

- De respondenten zijn in te delen in twee clusters: een positief cluster en een kritische neutraal cluster. Het positieve cluster is meer bekend met, maar ook voorstander van de taken, activiteiten en plichten van de jager dan het kritische neutrale cluster. Het positieve cluster is gemiddeld hoger opgeleid, heeft een hoger inkomen, heeft een hogere leeftijd en woont minder vaak in verstedelijkt gebied dan het kritische neutrale cluster. Daarnaast bereidt en eet het positieve cluster meer wild dan het kritische neutrale cluster. Het positieve cluster vindt dat de wet jagers extra verantwoordelijkheid moet geven voor andere diersoorten, zoals ganzen, reeën en wilde zwijnen
- Naarmate de onbekendheid bij de respondenten afneemt, neemt de positieve houding toe
- Het onderzoek geeft een goed beeld hoe de Nederlandse bevolking denkt over jacht in Nederland. De variabelen geslacht, leeftijd en de verdeling van de respondenten over de vijf Nielsen districten laten een representatief beeld zien

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Zest Marketing in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Zest Marketing Consultancy.

Beeldmateriaal

Zest Marketing heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Zest Marketing.

Zest Marketing

Midden-Nederland

Herensingel 21
1382 VM WEESP

Noord-Nederland

Schoolstraat 19
9251 EA BURGUM

E-mail: info@zest.nl

Website: www.zest.nl

Zest Marketing is onder andere gespecialiseerd in het in kaart brengen van verwachtingen, opinies en percepties. Met de bekende Wat Wilt U?© methode worden verwachtingen, opinies en percepties gemeten van burgers, leden en donateurs. Dit leidt tot nieuwe inzichten. Inzichten die direct vertaald kunnen worden naar nieuwe strategieën, beleid, programma's, producten en diensten en campagnes.

Zest ondersteund ledenorganisaties vraaggestuurd met het inbedden van deze nieuwe strategieën.

**Oftewel: vragen, maken en ...
daarna succesvol vermarkten!**